

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี

นางสาวสุนทรี ผาดินาวิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on Modeling
Technique to Develop Public Consciousness Behaviors of Mathayom Suksa I
Students at Saen Suk School in Chon Buri Province**

Miss Suntaree Phatinawin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี

ชื่อและนามสกุล นางสาวสุนทรี ผาดินาวิน

แขนงวิชา การแนะแนว

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุบล)

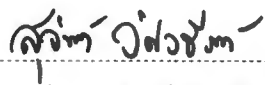
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
 สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี
ผู้วิจัย นางสาวสุนทรี ผาตินาวัน **รหัสนักศึกษา** 2572800049 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง
 (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ (3) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล (4) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกันหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และ (5) สังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 70 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม ได้กลุ่มละ 35 คน และสุ่มเพื่อกำหนดกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีค่าความเที่ยง .86 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 12 กิจกรรม สำหรับนักเรียนกลุ่มทดลองและ (3) กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ จำนวน 12 กิจกรรม สำหรับนักเรียนกลุ่มควบคุม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าของกลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าพฤติกรรมดังกล่าวก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) กลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน (4) กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน และ (5) การสังเคราะห์ข้อมูลจากใบงานกิจกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะสูงขึ้น โดยใช้เทคนิคตัวแบบทั้งตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า กลุ่มตัวอย่างได้เสนอว่า ตัวแบบบุคคลจริงได้ผลดีที่สุด เพราะเป็นตัวแบบพฤติกรรมสังเกตง่ายและชัดเจน สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ดีกว่า โดยการเสนอตัวแบบต้องควบคู่กับการเสริมแรง

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว เทคนิคตัวแบบ จิตสำนึกสาธารณะ มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package Based on Modeling Technique to Develop Public Consciousness Behaviors of Mathayom Suksa I Students at Saen Suk School in Chon Buri Province

Researcher: Miss Suntaree Phatinawin; **ID:** 2572800049;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor;

(2) Dr. Niranart Sansa, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare public consciousness behaviors of Mathayom Suksa I students of Saen Suk School, Chon Buri province, in the experimental and control groups after the experiment; (2) to compare public consciousness behaviors of the experimental group students before and after using a guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness; (3) to compare public consciousness behaviors of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow up period; (4) to compare public consciousness behaviors of the experimental group students with different bio-social backgrounds after using the guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness; and (5) to synthetic opinions and feelings of the students who participated in guidance activities based on modeling technique to develop public consciousness.

The research sample consisted of 70 Matthayom Suksa 1 students in two intact classrooms of Saen Suk School, Mueang Chon Buri district, Chon Buri province during the 2015 academic year, obtained by cluster sampling. Then they were randomly assigned into an experimental group and a control group, each of which consisting of 35 students. The employed research instruments comprised (1) a questionnaire on public consciousness behaviors, with reliability coefficient of .86; (2) a guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness comprising 12 activities for the experimental group students; (3) a set of 12 other guidance activities for the control group students. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, t-test, two-way analysis of variance, and content analysis.

The results showed that (1) the post-experiment public consciousness behavior scores of Mathayom Suksa I students of Saen Suk School in the experimental group, who used a guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness, was significantly higher than the counterpart behavior scores of the control group students who used a set of other guidance activities at the .05 level; (2) the post-experiment public consciousness behavior scores of the experimental group students after using the guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness were significantly higher than their pre-experiment counterpart behavior scores at the .05 level; (3) the public consciousness behavior scores of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow up period were not significantly different; (4) after using the guidance activities package based on modeling technique to develop public consciousness, the post-experiment public consciousness behavior scores of the experimental group students with different bio-social backgrounds were not significantly different; and (5) as for the synthesis of information from activities worksheets of the students who participated in the guidance activities, it was found that the students had increased their public consciousness behaviors as results of using the real person model, the symbol model, and the recorded document or informed story model; the students in the sample specified that the real person model was the most effective, because behaviors of the real persons were clear and easy to observe and the students can imitate their behaviors more easily; however, the model presentation must be accompanied by reinforcement.

Keywords: Guidance activities package, Modeling technique, Public consciousness

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากได้รับความกรุณาและได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาเอาใจใส่ ให้ข้อคิด ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แบ่งปันประสบการณ์ชีวิต ที่มีคุณค่า ให้กำลังใจให้แนวทางเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างของการเป็นนักวิจัย และตลอดระยะเวลาการดำเนินการ ติดตามดูแลด้วยความห่วงใยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุบล ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน มาเป็นประธานกรรมการสอบ และยังได้ให้คำแนะนำ ในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม นางสมพร ดอกไม้คลี่ และนางนันทา ผลบุญ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ความเอื้ออาทร และให้ประสบการณ์ในการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่งจนประสบความสำเร็จ และผู้บริหาร คณะครู บุคลากร และนักเรียนโรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจตลอดจนให้ความร่วมมือเพื่อการวิจัยเสมอมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอมอบคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้บูชาพระคุณบิดามารดา บุพการีผู้ให้ชีวิต สติปัญญาแนวทางการปฏิบัติตนและเป็นผู้นำแสงสว่างที่ดั่งาม และครูอาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษา เพื่อนักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และครอบครัว กัลยาณมิตรทุกท่านที่เป็นกำลังใจและเป็นส่วนรวมในความสำเร็จของผู้วิจัยในครั้งนี้

นางสาวสุนทรี ผาคินาวิน

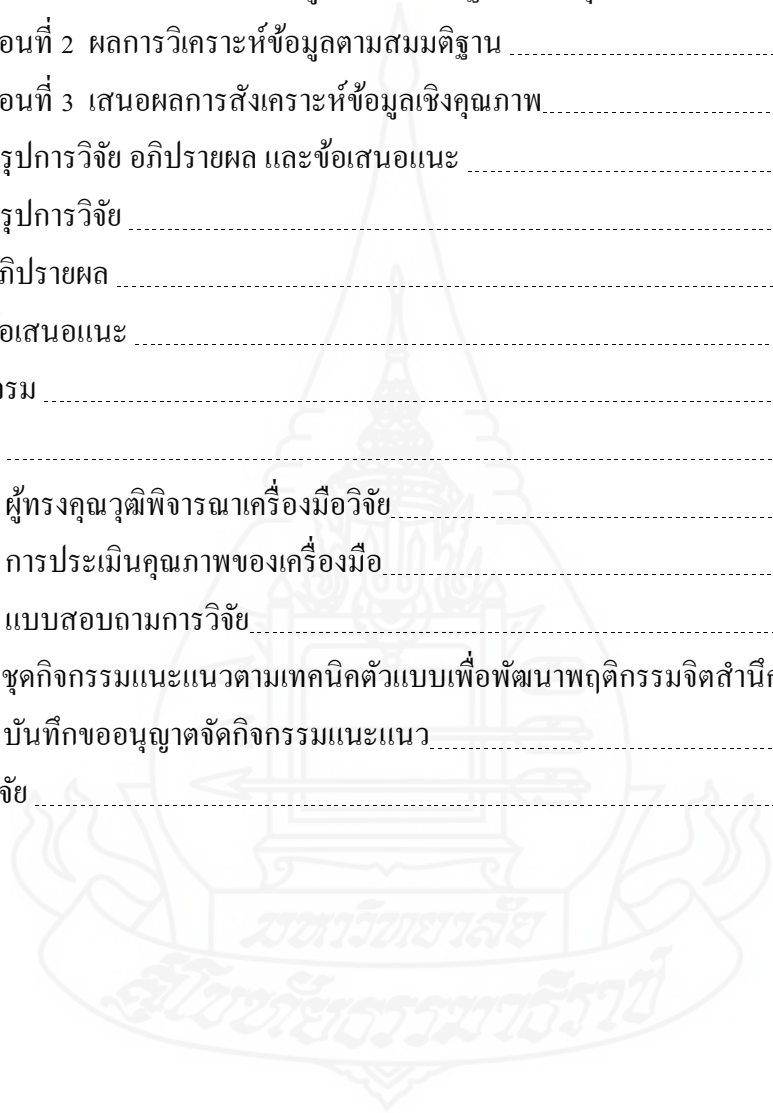
สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	29
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้ตัวแบบ	48
ปัจจัยเชิงสาเหตุหรือสมทบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
ประเภทและแบบของการวิจัย	68
ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	83
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	85
ตอนที่ 3 เสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
สรุปการวิจัย	114
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	142
ก ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	143
ข การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ	149
ค แบบสอบถามการวิจัย	160
ง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ	166
จ บันทึกขออนุญาตจัดกิจกรรมแนะแนว	241
ประวัติผู้วิจัย	244

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	รูปแบบการวิจัย 68
ตารางที่ 3.2	ตารางกำหนดข้อและการให้คะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบ..... 72
ตารางที่ 3.3	โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี 74
ตารางที่ 3.4	ตารางดำเนินการทดลอง 80
ตารางที่ 4.1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามเพศ 84
ตารางที่ 4.2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตาม ผลการเรียนเฉลี่ย 84
ตารางที่ 4.3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตาม รายได้ของครอบครัว 85
ตารางที่ 4.4	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรม แนะแนวอื่น 86
ตารางที่ 4.5	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะหลังการทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อ พัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวอื่น 87
ตารางที่ 4.6	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน กลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อ พัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ..... 88
ตารางที่ 4.7	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่ม ทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ..... 89

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับเพศ.....	91
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับผลการเรียนเฉลี่ย.....	92
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับรายได้ของครอบครัว.....	93

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์.....	37
ภาพที่ 2.2 การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่างพฤติกรรม กับปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อม	50
ภาพที่ 2.3 แสดงถึงลักษณะของกระบวนการเสนอตัวแบบ	50
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย	67

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเยาวชนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตนั้น จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดีมีคุณภาพ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 กำหนดว่า การพัฒนาเด็กและเยาวชน ต้องกระทำตามแนวทางดังนี้ (6) ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ (7) ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559)วางแนวนโยบาย เป้าหมาย กรอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลที่ต้องปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสังคมไทยในอนาคต

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมเสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช

2551 ดังนี้คือ 1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นจิตสำนึกสาธารณะมีความสำคัญ จะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างจิตสาธารณะเป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ดังที่ นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ (2551 อ้างอิงในนงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ, 2551, น.ก) ได้กล่าวว่าการพัฒนาประเทศการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจการสร้างจิตสาธารณะให้กับบุคคลเป็นเรื่องของจิตใจซึ่งจะหล่อหลอมให้เกิดเป็นบุคลิกเฉพาะของบุคคลนั้นตลอดไปลักษณะของบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะจะรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ใส่ใจในเรื่องของส่วนรวมโดยคิดว่าเป็นเรื่องของตนเอง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมและคำนึงถึงผู้อื่น เมื่อจะแสดงพฤติกรรมใดใดออกมามีความรับผิดชอบต่อสังคมและคำนึงถึงหน้าที่ของตนเอง คุณแลรักษาทรัพย์สมบัติของส่วนรวมหรือของสาธารณะซึ่งองค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนหลายๆ แห่งต่างตื่นตัวและร่วมกันรณรงค์ในการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้กับประชาชนโดยใช้วิธีการต่างๆ มากมายทั้งการจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดรณรงค์และใช้สื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลายๆ ภาคส่วนในสังคมต่างเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ

จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่องจิตสำนึกสาธารณะ โดยสื่อพลัง (2542, น.3 อ้างอิงใน อ้อมใจ วงมณฑา 2553) จากบทความจิตสำนึกสาธารณะสู่ประชา ให้นิยาม จิตสำนึกสาธารณะ (Public consciousness) หรือ จิตสาธารณะ (Public mind) คำว่า “สาธารณะ” หมายถึง กิจสมบัติ สิ่งของ สถานที่ ที่ไม่ได้เป็นของปัจเจกบุคคลใด ทั้งยังอาจหมายรวมถึงความเป็นส่วนรวมและสังคมได้อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจิตสาธารณะมีความหมายในแง่ความเป็นพลเมืองผู้ตื่นรู้ ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบต่อสร้างสรรค์สังคมส่วนรวมของคนสามัญพลเมืองที่เรียกร้องความมีส่วนร่วม และต้องการที่จะจัดการดูแลและกำหนดชะตากรรมตนเองและชุมชน โดย บุญทัน ภูบาล (2549, น.23) กล่าวถึง จิตสำนึกสาธารณะเป็นจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ ด้วยการอาสาโดยไม่มีใครบังคับ ตระหนักรู้และคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ ดูแลสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เป็นส่วนรวม และพรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์ (2553, น.12) ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะ ว่าหมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกสาธารณะ เช่น การดูแลรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้าที่เป็นส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษา ให้ความร่วมมือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

ผู้วิจัยได้สอบถามเพื่อนครู และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่สอนหนังสือ และขณะปฏิบัติหน้าที่ครูเวรประจำวันของโรงเรียน และจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียน พบว่า นักเรียนของโรงเรียนแสนสุข ขาดจิตสำนึกสาธารณะหลายด้าน เช่น ไม่ช่วยงานบ้าน ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มาเข้าเรียนและร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนล่าช้า ไม่ทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ ไม่รักษาความสะอาดในบริเวณโรงเรียน ไม่รักษาสมบัติของโรงเรียน ขาดความมีน้ำใจต่อผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบในตนเอง ขาดความเคารพในสิทธิของผู้อื่น มีความเสียดสีต่อส่วนรมน้อย และขาดจิตสำนึกต่อผู้อื่นและต่อส่วนรวม ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาในสังคมต่อไปได้ โดยดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538, น.77) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังจิตสำนึกว่าควรจะมีเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะช่วงอายุ 3-8 ขวบเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับการปลูกฝังส่งเสริมจริยธรรมและวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับเด็กนั้นทุกๆ ฝ่ายต้องร่วมมือกันอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะสร้างสิ่งแวดล้อมบริบททางสังคมที่เหมาะสมเอื้อต่อการรับรู้การเรียนรู้ในเรื่องของจิตสำนึกสาธารณะของเด็กเพราะจิตสำนึกสาธารณะเป็นเรื่องของคุณลักษณะที่จะซึมซับจากการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวได้ถ้าสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของเด็กดีจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดการหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพที่ดี แม้ว่าการเสริมสร้างจิตสาธารณะควรจะเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็กแต่จากสภาพสังคมในปัจจุบันพบว่า การเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะนั้นควรเสริมสร้างให้กับทุกคนและทุกช่วงวัยในสังคมโดยผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เห็นว่าจิตสำนึกสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญและเป็นพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาได้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการสอนประกอบด้วย คู่มือครู มีคำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัดประเมินผล รวมถึงโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวมีรายละเอียดดังนี้ ชื่อกิจกรรม แนวคิด วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมินผลชุดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยหลายคนได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปผลแล้วว่าสามารถพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนในด้านต่างๆ เกิดการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมพึงประสงค์ได้ผลสำเร็จ เช่น มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554) ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554) ศึกษาผลการใช้ชุด

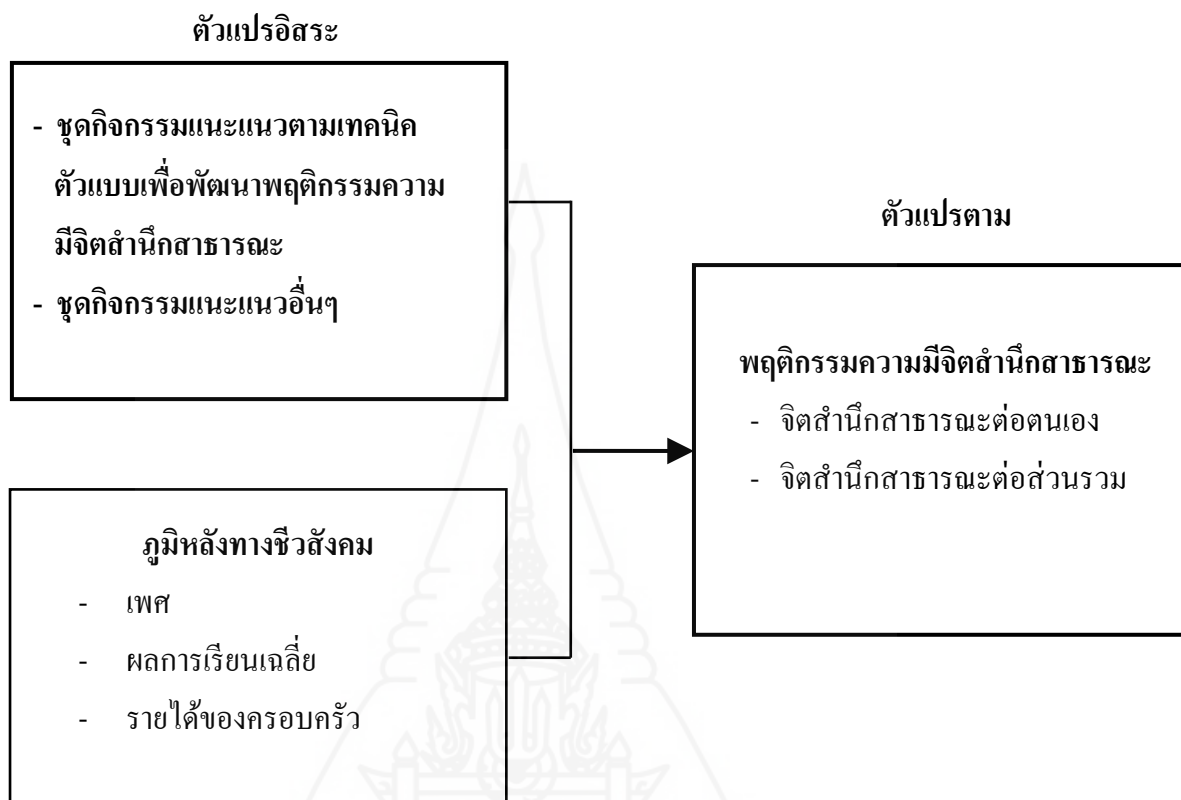
กิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมกรมามีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี พัทธรา พรหมชาติ (2555) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลี กรุงเทพมหานคร ชัญญา บุญรักษ์ (2556) ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัตกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับอุไรวรรณ กิตตินนทิก (2556) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญญาทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะเสริมสร้างให้เยาวชนได้พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมตนเองในการทำในสิ่งที่ถูกต้องในสังคมต่อไป ดังนั้นจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบของเบนคูราม่าใช้ในการปรับปรุง และส่งเสริมเกี่ยวกับความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นการปลูกฝังเรื่องความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล
- 2.4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 2.5 เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรม
แนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมี
จิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

4.2 กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

4.3 กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่าง
กับกับระยะหลังการทดลอง

4.4 กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบข่ายของเนื้อหา

เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้มาโดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องๆละ 35 คน

5.3 ตัวแปรในการทำวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

5.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่น

5.3.2 ตัวแปรสมทบ คือ ลักษณะภูมิหลังทางชีวภาพ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

5.3.3 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

5.4 เครื่องมือในการวิจัย

5.4.1 ชุดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่น

5.4.2 แบบวัดตัวแปร คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

6. นวัตกรรมพิเศษ

6.1 พุทธกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง พุทธกรรมที่บุคคลตระหนักรู้ซึ่ง เป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายในซึ่งอยู่ในจิตใจและส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก ตระหนักรู้ และคำนึงถึงส่วนรวม ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบของตนเองและความรับผิดชอบต่อ สรรสร้างสรรค์ เพื่อชุมชนและสังคมส่วนรวม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ คำนึงถึงประโยชน์สุขของ ส่วนรวมและสังคม มีความสำนึกและยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ เน้นความเรียบร้อย ประหยัด เที่ยงตรง มีความรักและความเอื้ออาทร มองโลกในแง่ดี บนพื้นฐาน ของการตั้งใจดีและเจตนาดี โดยจำแนกดังนี้

6.1.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความ เต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

6.1.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม

1) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแล ทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลใน โรงเรียนด้วยความเต็มใจ

2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำ ความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพ สิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ

6.2 ชุติกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพุทธกรรมความมีจิตสำนึก สาธารณะ หมายถึง ชุติกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบตามหลักการและแนวทาง ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว และสอดคล้องตามหลักการของเทคนิคตัวแบบ โดยมุ่งเน้นเพื่อ พัฒนาพุทธกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วยชุติกิจกรรมแนะแนวจำนวน 12 กิจกรรม

6.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

6.4 กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ใช่ชุติกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค ตัวแบบเพื่อพัฒนาพุทธกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แต่เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยนำมาใช้กับกลุ่มควบคุม จำนวน 12 กิจกรรม

6.5 เทคนิคตัวแบบ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่านเกี่ยวกับ พฤติกรรมของบุคคลหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนต่อไป ตัวแบบจำแนกเป็น (1) ตัวแบบที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลจริง (2) ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์และ (3) สารบันทึกหรือคำบอกเล่า การเรียนรู้จากการเลียนแบบจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางขึ้น พฤติกรรมของมนุษย์หลายอย่างเกิดขึ้นมาโดยที่มนุษย์ไม่มีประสบการณ์ตรง แต่มนุษย์สังเกตเห็นตัวแบบหรือผู้อื่นกระทำ

6.6 ภูมิหลังทางชีวสังคมประกอบด้วย

6.6.1 เพศ แบ่งเป็น เพศหญิงกับเพศชาย

6.6.2 ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ระดับผลการเรียนซึ่งเป็นความสามารถทางการเรียนและความสามารถทางสมองของนักเรียน ในการวิจัยนี้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนในปีการศึกษา 2558 แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา และระดับผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

6.6.3 รายได้ของครอบครัว หมายถึง จำนวนรายได้ทั้งหมดของผู้ปกครอง ที่นำมาซึ่งการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวในหนึ่งเดือน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ รายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 15,000 บาท ลงมา รายได้ของครอบครัว 15,000 – 20,000 บาท และรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 20,000 บาท ขึ้นไป

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพและสอดคล้องตามหลักการเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพแห่งตน

7.2 ได้ข้อความรู้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยการนำวิธีการเสนอตัวแบบไปประยุกต์ใช้สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น เพื่อจะได้เสริมสร้างและพัฒนาตนเองไปสู่ผู้ที่มีศักยภาพ

7.3 ได้แนวทางและองค์ความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านอื่นๆ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถประมวลและกำหนดอยู่ในขอบข่ายของหัวข้อสำคัญต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ

- 1.1 ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.2 ความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.3 องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.6 วิธีการวัดจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

- 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
- 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว
- 2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
- 2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
- 2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว
- 2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
- 2.7 ประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนว
- 2.8 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2.9 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2.10 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2.11 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะโดยใช้ตัวแบบ

- 3.1 ความหมายของเทคนิคตัวแบบ
- 3.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบ

- 3.3 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ
- 3.4 ประเภทของตัวแบบ
- 3.5 แนวทางในการเลือกตัวแบบ
- 3.6 การเสนอตัวแบบ
- 3.7 วิธีดำเนินการเสนอตัวแบบ
- 3.8 วิธีการสร้างตัวแบบ
- 3.9 อิทธิพลของตัวแบบ
- 3.10 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการใช้เทคนิคตัวแบบ
- 3.11 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคนิคตัวแบบพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 4. ปัจจัยเชิงสาเหตุหรือสมมติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
 - 4.1 เพศ
 - 4.2 ผลการเรียนเฉลี่ย
 - 4.3 รายได้ของครอบครัว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.1 ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะ

คำว่า “จิตสำนึกสาธารณะ” (Public Consciousness) มีผู้เรียกคำนี้แตกต่างกันออกไป เช่น จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกทางสังคม ความสำนึกทางสังคมรวมไปถึงคำที่มีความเกี่ยวข้อง เช่นการเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกัน โดยมีผู้กล่าวถึง จิตสำนึกสาธารณะโดยใช้คำเรียกที่ต่างกันอย่างออกไป อาทิเช่น ฌัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) เรียก จิตอาสา (Service Mind) ไชยา ยิ้มวิไล (2550) เรียก สำนึกสาธารณะ (Social Consciousness) ระเวียง ดอนศรีธา (2554) เรียกจิตสาธารณะ (Public Mind) พรพิชญ์ วิทยากุลภัทร์ (2553) เรียกจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mindedness) ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “จิตสำนึกสาธารณะ” ซึ่งมีผู้ให้ความหมายดังนี้

กรมวิชาการ (2542) ได้ระบุลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยไว้สามประการ ประการแรกคือ พฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นประกอบด้วยช่วยเหลือและนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่นให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาสังคมโดยอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น และแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น ประการที่สอง คือพฤติกรรมเสียสละต่อสังคมจะเป็นผู้ที่สามารถสละกำลังกายกำลังทรัพย์และเวลาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมมีการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า

ประโยชน์ส่วนตนและรู้จักเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับเป็นผู้เสียสละประโยชน์ที่ตนพึงได้รับแลกกับประโยชน์ของคนหมู่มากหรือคนที่อ่อนแอกว่าสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ในประการสุดท้าย คือพฤติกรรมมุ่งมั่นพัฒนาสังคมนั้นบุคคลจะต้องสนใจปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นที่จะพัฒนาสังคมมีความตั้งใจทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนิเริ่มสิ่งใหม่ๆเพื่อพัฒนาสังคมจนสำเร็จ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น.312) ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกทางสังคม หรือ จิตสำนึกสาธารณะ ว่า การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้ให้ความหมายว่า การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ (2539, น.1-2) ได้ศึกษาการปลูกฝังให้เยาวชนให้ทำตนให้เป็นประโยชน์เพื่อสังคมจากบุคคลในอาชีพต่างๆได้ให้ ความหมายของการทำประโยชน์เพื่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับจิตสาธารณะไว้ว่าคือการทำสิ่งที่ดีงามจนเป็นนิสัยเพื่อความสุภาพความสงบของตนเองและสังคมส่วนรวมตลอดจนการกระทำเพื่อป้องกันปัญหาหรือการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของสังคมจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 7 ด้าน ได้แก่ 1) มีความรับผิดชอบ หมายถึงการเอาใจใส่ปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่และตามที่ได้รับมอบหมายทั้งของตนเองและของกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงอย่างได้ผลดีรวมทั้งยอมรับผลของการกระทำนั้น 2) มีวินัย หมายถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคมทั้งนี้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบหรือเพื่อความสำเร็จของการปฏิบัติภารกิจ 3) รักษาสุขภาพอนามัย หมายถึงการกระทำที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นมีร่างกายและจิตใจแข็งแรงปราศจากโรคภัย 4) เคารพสิทธิของผู้อื่นหมายถึงไม่ก้าวร้าวใน เรื่องส่วนตัวของผู้อื่นไม่ทำให้ผู้อื่นสูญเสียประโยชน์อันพึงมีพึงได้ไม่เบียดเบียนให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายทางด้านร่างกายและจิตใจ 5) มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูล หมายถึงการช่วยกระทำสิ่งใดๆเท่าที่ตนเองสามารถทำได้ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องรอให้ผู้อื่นขอร้อง 6) มีความสามัคคีร่วมมือ หมายถึงการร่วมมือด้วยความเต็มใจเพื่อความพร้อมเพรียงและประสานสัมพันธ์กันในการ ทำกิจกรรมที่ดีงามของหมู่คณะ 7) รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม หมายถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติสาธารณะสมบัติและปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมจะเห็นได้ว่าในองค์กรระดับประเทศนั้นให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังให้เยาวชนมีคุณลักษณะที่ทำตนให้เป็นประโยชน์เพื่อสังคมเพราะการพัฒนาคุณภาพของบุคคลเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

ชาย โพธิสิตาและคณะ (2540, น.14) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติและให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่าคือการใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบหรือการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติซึ่งมีนัยสองประการได้แก่

1. รับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้เช่นการแจ้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเมื่อได้พบความเสียหายเกิดขึ้น เป็นต้น

2. การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่นเพราะสาธารณสมบัติคือของที่คนทั่วไปมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ดังนั้น การใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบในแง่นี้จึงหมายถึงการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นส่วนตัวและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2541, น.60) ใช้คำว่า จิตสำนึก” จิตสำนึก (Consciousness) เป็นสภาวะจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่างๆ สภาวะจิตใจดังกล่าวเกิดการรับรู้ ซึ่งมีความหมายเหมือนกับการรับรู้ (Awareness) อันเป็นผลจากการประเมินค่า การเห็นคุณค่า ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาจากทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) ความเห็น (Opinion) ความสนใจ (Interests) ของบุคคล คำว่า “จิตสำนึก” มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับคำว่า “ความเชื่อ (Beliefs)” ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากการรวบรวมและสัมพันธ์กันของประสบการณ์ของคน ทำหน้าที่ประเมินค่าของจิตใจว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ หากปราศจากความเชื่อประสบการณ์ต่างๆ ที่คนมีอยู่นั้น ก็จะอยู่เพียงในความทรงจำ ไม่มีส่วนใดมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นมา แต่หากมีการประเมินค่าและตระหนักถึงความสำคัญที่มีต่อสิ่งนั้นแสดงว่า จิตสำนึกสิ่งนั้นๆ ของบุคคลที่ได้เกิดขึ้นแล้ว จิตสำนึกของบุคคลเป็นสภาวะของจิตใจก่อนการแสดงออกเชิงพฤติกรรมทางกายภาพของบุคคล การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งหนึ่งไม่ทำให้คนต้องแสดงออกตามจิตสำนึกเสมอไป พฤติกรรมแสดงออกใดๆ ของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจาก 1) ทัศนคติ 2) บรรทัดฐานของสังคม 3) นิสัย และ 4) ผลที่คาดว่า จะได้รับภายหลังจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2542, น.14) ได้ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะ ไว้ดังนี้ คือ รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนร่วมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.17) ได้ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะว่า คือ ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัวมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม

พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริง

หฤทัย อาจปรี (2544, น.37) ให้ความหมาย จิตสำนึกสาธารณะว่า หมายถึงความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้วิกฤติการณ์โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบสำนึกถึงพลังของตนว่าสามารถร่วมแก้ไขปัญหานั้นได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

พระไพศาล วิสาโล (2544, น.15) ให้ความหมาย จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึงความสำนึกใฝ่ใจและพร้อมจะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะรวมถึงความเคารพและห่วงใยในสมบัติส่วนรวมทั้งนี้ โดยตระหนักถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งตนเองและส่วนรวม ในจิตสำนึกดังกล่าวมิใช่ครอบครัวยุติมาตรครอบข้างหรือชุมชนละแวกบ้านตนเองเท่านั้นหากคลุมไปถึงคนอื่นๆอีกมากมายซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปแม้จะตนเองไม่รู้จักและไม่เคยเห็นแต่ก็รู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ตนสังกัด

นันทวัฒน์ ชุนชี (2546, น.4) ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะหมายถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

ธรรมนันท์กา แจ็งสว่าง (2547, น.8) ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธารณะหมายถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

ไชยา ยี่มิวิไล (2550, น.15) ได้ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะหมายถึงความเป็นสาธารณะที่สื่อนัยถึงความรู้ความนึกคิดสติปัญญาและความรับผิดชอบต่อประชาชนที่มีต่อสังคมและการเคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยรวมและหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัดพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

นवलลออ แสงสุข (2552, น.11) จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน รวมถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ตลอดจนการระมัดระวังต่อการประพฤติในสิ่งที่ผิด

พรพิชญ์ วิริยาอุลภักดิ์ (2553, น.12) จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึกสาธารณะ เช่น การดูแลรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ

หลอดไฟฟ้าที่ให้ความสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัคน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นส่วนรวม โดยใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ตลอดจนช่วยกันดูแลรักษา ให้ความร่วมมือผู้ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา หรือช่วยแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

ธนาวุฒิ ชินฮาด (2556, น.11) จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมของนักศึกษาที่บ่งบอกถึงการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง การช่วยเหลือ ดูแลรักษาสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของหน่วยงานองค์กรและสังคม การแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละทรัพย์สิน หรือแรงงานของตนต่อส่วนรวมและการเข้าร่วมในการทำงานที่เป็นส่วนรวมของหน่วยงานองค์กรและสังคม โดยการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเองและกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จากแนวคิดและความหมายต่างๆ สามารถประมวลเข้าด้วยกันและสรุปได้ว่า จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลตระหนักรู้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายใน ซึ่งอยู่ในจิตใจและส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก ตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวม ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบของตนเองและความรับผิดชอบต่อที่สร้างสรรค์ เพื่อชุมชนและ สังคมส่วนรวม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม มีความหนักและยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เป็นการประพฤติปฏิบัติที่เน้นความเรียบร้อย ประหยัด เที่ยงตรง มีความรักและความเอื้ออาทร มองโลกในแง่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี

1.2 ความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะ

การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้สังคมสงบสุข เกิดความเกื้อกูลช่วยเหลือและมีความร่วมมือทางสังคม ถ้าคนในสังคม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ มีผลทำให้สังคมอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างมุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร และสังคมส่วนรวม

จิตสำนึกสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคมเยาวชน ต้องให้ความสำคัญและตระหนักในสิ่งนี้ โดยทั้งจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสำคัญดังนี้

1. จิตสำนึกสาธารณะสำคัญในความรับผิดชอบต่อตนเอง นับว่าเป็นพื้นฐานต่อความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ รู้จักการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์ มีความประหยัด รู้จักความพอประมาณความพอดี ประพฤติตัวให้เหมาะสมละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียทำงานที่รับมอบหมายให้สำเร็จ มีความรับผิดชอบต่อตรงเวลา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และสามารถพึ่งพาตนเองได้

2. จิตสำนึกสาธารณะสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อนได้รับความเสียหาย อาทิ จิตสำนึกสาธารณะต่อโรงเรียน เช่น มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนครูอาจารย์ ตั้งใจเล่าเรียน ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน อาสาช่วยเหลือกิจการต่างๆของทางโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชน เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาความสะอาดของชุมชน รักษาสมบัติของส่วนรวมให้ความร่วมมือต่อสังคมในฐานะพลเมืองดีให้ความช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆของทางชุมชน

ประเวศ วะสีและคณะ (2542, น.20) จิตสำนึกสาธารณะเป็นคุณธรรมหนึ่งของพลเมืองและเป็นวาทกรรมย่อยในวาทกรรมใหญ่ เรื่องประชาสังคมคุณค่าและจิตสำนึกเป็นจิตวิญญาณของสังคม บุคคลองค์กรหรือสังคม สังคมที่ไม่มีจิตสำนึกทำให้ขาดพลังในการสร้างสรรค์ เมื่อเกิดจิตสำนึกสาธารณะจะทำให้เกิดประชาสังคมก่อให้เกิดความเข้มแข็งทางสังคมซึ่งจะทำให้สภาวะ การเมืองเศรษฐกิจ ศิลธรรมดี

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) กล่าวว่า ได้ให้เหตุผลที่คนไทยในอนาคตควรมีจิตสาธารณะหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมดังนี้

1. สภาพการแข่งขันที่รุนแรงในสังคมโลก

สภาพการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทำให้ผู้คนจำนวนมากต่างมุ่งกอบโกยผลประโยชน์อย่างเห็นแก่ตัว ไม่สนใจว่าผู้อื่นจะได้รับความเดือดร้อนหรือไม่รวมทั้งขาดความสนใจในภาพรวมของประเทศ เนื่องจากคิดว่าตนเองไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงกับเรื่องนั้นๆ แม้จะรู้ว่า จะเกิดผลเสียหายอย่างมากมาตามมาก็ตาม หากเราไม่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นกับคนรุ่นใหม่ แล้วนั้นย่อมนำไปเป็นห่วงสังคมไทยในอนาคตที่จะเต็มไปด้วยการแก่งแย่งและความเห็นแก่ตัวอย่างรุนแรง

2. กระแสโลกเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากภาวะการณ์เสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การทำลายสิ่งแวดล้อมการเกิดภาวะเรือนกระจก การตัดไม้ทำลายป่าจนเกิดปัญหาวิกฤติทางธรรมชาติหรือการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองฯลฯ นำไปสู่กระแสการเรียกร้องอย่างเข้มข้นในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่เพียงเท่านั้นยังถูกนำไปใช้ประเด็นสำคัญในการกำหนดเป็นกติกาเงื่อนไขสากลในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ธุรกิจการค้าและการเมืองให้เราต้องปฏิบัติตาม

3. วิกฤตทางคุณธรรมจริยธรรม

วิกฤตการเสื่อมถอยทางคุณธรรมจริยธรรมและปัญหาสังคมต่างๆที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม การลักขโมย การคอร์รัปชัน การขาด

จรรยาบรรณในวิชาชีพ ฯลฯ โดยบุคคลไม่สามารถที่จะบอกปิดได้เลยว่าไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง เนื่องจากโลกที่มี การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายถึงกันอย่างแน่นแฟ้น ส่งผลให้ทุกฝ่ายได้รับผลกระทบ เชื่อมโยงถึงกันหมดแม้ว่าตนจะไม่ได้เป็นผู้ก่อก็ตามและปัญหามากมายเหล่านี้กำลังรอการ ช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการร่วมมือจากประชาชนทุกคนไม่ใช่รอคอยแต่เพียงการ ช่วยเหลือจากรัฐเท่านั้น

4. สังคมชุมชนวิถี

กระแสของการรวมกลุ่มของประชาสังคมที่ประชาชนจากกลุ่มต่างๆ จะเข้ามา มีบทบาทในการเรียกร้องดูแลการตรวจสอบรวมถึงการเข้ามาพัฒนาชุมชนและสังคมส่วนรวมมากขึ้นสิ่งสำคัญ คือคนเหล่านี้จำเป็นต้องมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมจึงจะทำให้การรวมกลุ่มนี้เป็นไปเพื่อ ประโยชน์และพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงมิใช่เป็นการใช้ช่องทางนี้ในการแสวงหาผลประโยชน์ ให้กับตนเอง

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, น.15) กล่าวถึง ผู้ที่มีจิตสำนึกสาธารณะนั้นจะมีความ รับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสังคม โดยรวมและ หน่วยงานขององค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมาย อย่างเคร่งครัด พยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและ จริยธรรม บุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะสูงนั้น แม้แต่การทิ้งขยะหรือขับรถผิดจราจรยังไม่กล้า ที่จะกระทำเพราะรู้สึกละอายแก่ใจ นอกเหนือจากนั้นเมื่อประสบพบเจออะไร ที่ผิดปกติ ผิด ระเบียบ ผิดกฎหมายก็จะแจ้งความทันที ส่วนบุคคลที่ไร้จิตสำนึกสาธารณะจะมีวิถีชีวิตดำรงชีพไป วันๆ มั่งง่าย สะเพราะเอาตัวรอด โดยไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น

ด้วยสาเหตุนี้จึงควรสร้างการมีจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและ ส่วนรวมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อให้เกิดการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเอง เป็นที่ตั้งไม่ใช้เพียงแค่อุบัติเหตุที่ตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอมีความ ตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมพร้อมทั้งมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิของตน ออกไปถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น คุณค่าของบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะจะเป็นพลัง ในการสรรค์สร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ใน 2 ประเด็นดังนี้

1. จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง เป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อ ผู้อื่น การ ประมาทตนเอง การตรงต่อเวลา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเองเป็น เครื่องยึดเหนี่ยวให้ เราประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในแบบแผน เพื่อเกิดการพัฒนาและเกิดประสิทธิภาพ แห่งตน

2. จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมและสังคม เพื่อให้สังคมส่วนรวมเกิดความสุข โดยการอาสาช่วยเหลือ เคารพในสิทธิการใช้ของส่วนรวม ดูแลและรักษาสาธารณะสมบัติของส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อให้สังคมเกิดความสุข สร้างความปรองดอง และเป็นสังคมที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และเป็นรากฐานของการบ่มเพาะ จิตสำนึกสาธารณะ ให้หยั่งรากลึกกลงในจิตใจของทุกคน สร้างคุณภาพให้กับชีวิต และสร้างคุณภาพให้กับสังคมส่วนรวม

1.3 องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะ

ยุทธนา วรุณปิติ (2542, น.181-183) กล่าวถึงบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. หุ่เมและอุทิสตน สิทธิพลเมือง ต้องสอดคล้องกับความรับผิดชอบต่องคมบุคคลไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามสิทธิเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้บริการแก่บุคคลอื่นเพื่อพัฒนาสังคมด้วย อาทิถ้าต้องการให้ผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชน ประชาชนก็ต้องให้ความใส่ใจและติดตาม ไม่เพียงแต่ทำการหย่อนบัตินเลือกตั้งเท่านั้น ต้องเสียสละเวลาให้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมืองระดับท้องถิ่นและในสถาบันต่างๆ

2. เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ใ่ว่างใจผู้อื่น มีความอดทน ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม เคารพยอมรับความแตกต่างที่หลากหลายหาวิธีการอยู่ร่วมกับความขัดแย้งโดยการแสวงหาทางออกร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดและหาข้อยุติสร้างการรับรู้ร่วมกันตัดสินใจและผนึกกำลังเพื่อให้เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย

3. คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมคนในสังคมต้องคิดถึงการเมืองในฐานะกิจการเพื่อส่วนรวมและเพื่อคุณธรรมมากขึ้น

4. การลงมือกระทำการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้สถานการณ์ดีขึ้นต้องลงมือกระทำโดยเริ่มจากครอบครัวในการวางพื้นฐานให้การอบรมด้านจริยธรรมของพลเมือง สถาบันการศึกษา ไม่เป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดและให้ความรู้ต้องรับช่วงต่อในการสร้างค่านิยมที่เหมาะสมต่อจากครอบครัวรวมทั้งเครือข่ายสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อนบ้านที่ทำงานสโมสรสมาคมต่างๆ เชื่อมโยงบุคคลที่น่าสนใจ เรื่องของตนเข้าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจผู้อื่นช่วยดำรงรักษาประชาคมสังคมและกฎจริยธรรม รวมทั้งสถาบันที่มีอิทธิพลสูงต่อสังคม คือ สถาบันศาสนาและสื่อมวลชน นับว่ามีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างให้สังคมเข้มแข็ง

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544) ทำการศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในบริบทประชาสังคมไทย พบว่าคุณลักษณะของการมีจิตสำนึกสาธารณะประกอบด้วย

1. ความรักความเอื้ออาทร
2. ความเชื่อใจ

3. การเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

4. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. การมีปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้ความสามารถเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

หุทัย อาจปฐุ (2544, น.46) ได้ศึกษา องค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักศึกษาพยาบาลปี 1 - 4 ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่ง องค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะออกเป็น 6 ด้านคือ

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันบุคคลเกิดการรับรู้ ว่าสภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองว่าอยู่ในภาวะไม่ปกติซึ่งมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติ เป็นภาวะที่จำเป็นต้องแก้ปัญหาให้อยู่ภาวะปกติสุข

2. ด้านการวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทำให้อยู่ในภาวะไม่ปกติรวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรและร่วมกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นถึงสภาพปัญหา แนวทางป้องกันและแก้ไข

3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคีได้แก่การรวมกลุ่มของบุคคลใน สังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร และสามัคคี

4. ด้านการรับรู้และความสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ การเมือง มั่นใจในความสามารถของตนในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ภาวะหรือรันทดต้องการหาวิธีแนวทางและทรัพยากรในการแก้ปัญหา

5. ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาสังคมได้แก่การลงมือปฏิบัติหรือร่วมมือใน การแก้ไขปัญหาสังคมเศรษฐกิจการเมือง และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการริเริ่มของตนเองหรือ เข้าร่วมในกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม โดยการให้ทุนทรัพย์ที่กระทำแล้วมีผลทำให้เกิดการ ผลักดันและการเคลื่อนไหวในการพัฒนาสังคมตามความรู้ความสามารถ

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การประสานเพื่อ ดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคมโดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมช่วยเหลือสังคมและร่วมมือ กับองค์กรของรัฐบาลและเอกชนในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

พริยา นิลมาตร (2550, น.5-7) ได้กำหนดองค์ประกอบของการมีจิตสำนึก สาธารณะในการวิจัยดังนี้

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมบุคคลเกิดการรับรู้สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอยู่ในภาวะปกติซึ่งมีผลกระทบต่อครอบครัวและประเทศชาติ เป็นภาวะที่

จำเป็นต้องแก้ปัญหาให้อยู่ในภาวะปกติ

2. ด้านการวิเคราะห์วิจารณ์สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองรวมถึงการคิดจำแนกสาเหตุและกระบวนการที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมเศรษฐกิจการเมืองทำให้อยู่ในภาวะไม่ปกติรวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไรและร่วมกันพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นถึงสภาพปัญหาแนวทางป้องกันและแก้ไข

3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร ความสามัคคีการรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนพื้นฐานแห่งความรักความเมตตาความเอื้ออาทรและความสามัคคี

4. ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมเศรษฐกิจการเมืองมั่นใจในความสามารถของตนเองในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคมการเมืองกระตือรือร้นต้องการหาวิธีแนวทางและทรัพยากรในการแก้ปัญหา

5. ด้านการลงมือปฏิบัติหรือร่วมมือในการแก้ปัญหาสังคมเศรษฐกิจการเมืองเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆโดยการริเริ่มของตนเองหรือเข้าร่วมกลุ่มต่างๆเพื่อช่วยเหลือปัญหาสังคม

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือปัญหาสังคมต้องมีการประสานเพื่อดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคมโดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมช่วยเหลือสังคมและร่วมมือกับองค์กรของรัฐและเอกชนในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

จากการทบทวนเอกสารและแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะผู้วิจัยสรุปได้ว่าจิตสำนึกสาธารณะมี 2 ด้าน คือ

1. จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม แบ่งเป็น

2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียนและอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ

1.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ

จิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสำนึกทางสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2543, น.13) ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ภาวะ ทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งกว่าภาวะทางกายภาพ เพียงประการเดียวเป็นภาวะที่ได้อบรมหล่อหลอมและสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดละน้อยทำให้เกิดจิตสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลายภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้ เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนครู สื่อมวลชนบุคคลทั่วไปตลอดจน ระบอบองค์กร วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ กฎหมายศาสนารวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านการสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคลคือการได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึกอาทิการไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูละคร ฟังผู้คนสนทนา รับรู้เหตุบ้านการเมือง

2. ปัจจัยภายในหรือสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่งโดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็นการคิดแล้วนำมาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใดก็จะมี การฝึกฝนและสร้างสำนึกเหล่านั้น การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถแยกแยะและสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายนอกหรือภายในเพียงอย่างเดียว เพราะทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันจิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นเข้ามา โดยธรรมชาติกระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติและมักไม่รู้ตัวแต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรรบุคคลระลึกถึงตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเองระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน การพัฒนาจิตสำนึกต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมีการกล่าวถึงจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวมของพลเมืองในด้าน การทำสังคมให้เข้มแข็งเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ในสังคมชนบท แต่การมีจิตสำนึกไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อชนบทเท่านั้น แต่มีความสำคัญต่อทุกสังคมนอกจากสามารถนำแนวคิดทฤษฎีเชิงสังคมศาสตร์อธิบายการมีจิตสำนึกสาธารณะแล้วสามารถอธิบายได้ในเชิงคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลได้อีกทางหนึ่ง

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอก ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การจะทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะนั้นต้องอาศัยทั้งปัจจัยทั้งภายในและปัจจัยภายนอกควบคู่กัน แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยภายในที่ส่งผลโดยตรงกับปัจจัยภายนอก และเป็นการสร้างจิตสำนึกในการกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ผู้นั้นตระหนักและระลึกถึงตนเองเป็นอย่างดี

1.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสำนักสาธาณะ

มีนักวิชาการ ได้เสนอไว้หลายทฤษฎีและหลายแนวคิดในการพัฒนาจิตสำนัก สาธาณะ

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development Theory) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kolberg) แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ชั้น รวมเป็น 6 ชั้น ดังนี้ (ทิตานา แจมมณี, 2546, น.11-13)

ขั้นที่ 1 ขั้นการหลบหลีกการลงโทษ (อายุ 2-7 ปี) คือการตัดสินใจโดยมุ่งที่จะหลบหลีกไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ

ขั้นที่ 2 ขั้น การแสวงหารางวัล (อายุ 7-10 ปี) คือ การตัดสินใจโดยมีความมุ่งหมายที่จะได้ผลตอบแทนที่ตนพอใจหรือต้องการ

ขั้นที่ 3 ขั้นการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10-13 ปี) คือ การตัดสินใจโดยการคล้อยตามความเห็นชอบหรือการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน

ขั้นที่ 4 ขั้นการทำตามหน้าที่ทางสังคม (อายุ 13-16 ปี) คือ การตัดสินใจโดยถือว่าตนมีหน้าที่ที่จะทำสิ่งนั้น ในฐานะที่ตนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้นและสังคมนั้นคาดหวังที่จะให้ตนทำหน้าที่ที่ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา (อายุ 16 ปีขึ้นไป) คือ การตัดสินใจโดยเห็นแก่ประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น บุคคลที่มีจริยธรรมในขั้นนี้ จะสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้

ขั้นที่ 6 ขั้นการยึดอุดมคติสากล (วัยผู้ใหญ่) คือ การตัดสินใจเพื่ออุดมคติอันยิ่งใหญ่ที่เป็นหลักประจำใจของตน บุคคลที่มีจริยธรรมในขั้นนี้นับว่าเป็นผู้มีจริยธรรมในขั้นสูงสุด

2. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ของสกินเนอร์ สรุปไว้ 4 ประการ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, น.20-21) คือ ประการที่ 1 การกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปที่สุด ประการที่ 2 การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้เกิดการตอบสนองกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว ประการที่ 3 การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว ประการที่ 4 การให้แรงเสริมหรือให้รางวัลเมื่อมีการแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ สามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ ดังนั้น ในการนำทฤษฎีนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตสาธาณะนั้นอาจทำได้ดังนี้

วิธีที่ 1 การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) เมื่อมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมจิตสาธาณะอาจใช้ตัวเสริมแรง

วิธีที่ 2 การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) เป็นการทำให้ความถี่ของพฤติกรรมคงที่หรือเพิ่มมากขึ้น

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social Cognitive Theory) แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมขึ้นมา ซึ่งเขามองว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเขาเชื่อว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และตัวแบบจะทำหน้าที่ 3 ลักษณะ คือ 1) ส่งเสริมการเกิดพฤติกรรม 2) ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม และ 3) ช่วยให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ แบนดูรา (Bandura, 1977, pp.40-51) ได้แบ่งแม่แบบไว้เป็น 2 ชนิด คือ แม่แบบจากตัวจริงกับ แม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสารหรือใช้สื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ หรือ วีดีโอเทป

ทิสนา แคมมณี (2546, น. 20-21) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะได้คือ 1) การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเอาใจใส่ และตั้งใจสังเกตตัวแบบ 2) การเสนอตัวแบบ ตัวแบบจะต้องเด่นชัด ไม่สลับซับซ้อนจนเกินไป เป็นตัวแบบที่มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถดึงดูดจิตใจ และทำให้ผู้สังเกตพอใจ 3) การช่วยให้ผู้เรียนเก็บจำตัวแบบนั้น โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การทำเป็นรหัสการจำ การชักซ้อมลักษณะตัวแบบในความคิด และด้วยการกระทำ 4) การจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เห็นคุณค่า รับรู้ความสามารถตนเอง เรียนรู้วิธีการกำกับตนเอง และเห็นผลที่น่าพึงพอใจของการปฏิบัติ 5) การลงมือกระทำหรือปฏิบัติ โดยช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ สังเกตการณ์กระทำของตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลป้อนกลับ และให้ผู้เรียนได้เทียบเคียงการกระทำของตนกับภาพตัวแบบในความคิด

จากการทบทวนเอกสารและแนวคิดต่างๆของทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสำนักสาธารณะ ผู้วิจัยได้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูรา ได้ใช้เทคนิคตัวแบบ โดยการสังเกต และการเสนอตัวแบบ การเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ และเพื่อเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ โดยเมื่อนำมาเป็นข้อปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ทั้งตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า เพื่อเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม และใช้เทคนิคการเสริมแรง เมื่อมีการแสดงออกถึงพฤติกรรม จิตสำนักสาธารณะ ควรมีการเสริมแรง โดยการกล่าวคำชมเชย การให้กำลังใจ การปรบมือ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่นักเรียน ได้นำความรู้ แนวคิด ข้อปฏิบัติ ไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งถือเป็นการสร้างความตระหนักรู้อยู่เสมอ ส่งผลดีเกิดจากการแสดงพฤติกรรมจิตสำนักสาธารณะ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม

1.6 วิธีการวัดจิตสำนึกสาธารณะ

การวัดจิตสำนึกสาธารณะในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเป็นการทำวิจัยเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนว่าให้ความสำคัญต่อสิ่งใดในสังคมในประเทศไทยการวิจัย เรื่องจิตสำนึกสาธารณะมีจำนวนน้อย ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้วัดจิตสำนึกสาธารณะและแนวคิดที่ใกล้เคียงในประเทศไทยได้แก่

1. แบบวัดความสำนึกเชิงสังคมของสยามรัฐ เรื่องนาม (2542, น.78) สร้างขึ้นเพื่อใช้ประเมินความสำนึกเชิงสังคมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรีโดยใช้ทฤษฎีประชาสังคมเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์/สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตระหนักรู้ปัญหาความเสื่อมโทรมในการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกและพฤติกรรมการรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพย์สินส่วนรวมของชัยสิทธิ์ เถлимมีประเสริฐและคณะ (2542, น.110) เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

3. แบบสอบถามจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณสมบัติของชาย โพธิ์สิตา (2543, น.92) โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นการเลือกกาเครื่องหมายที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

4. แบบสอบถามจิตสำนึกของเกษตรกรที่มีต่อการจัดการทรัพยากรเกษตรในเชิงนิเวศวัฒนธรรมของวสิน ปลื้มเจริญและคณะ (2543, น.116) เป็นแบบเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นและมีช่องว่างสำหรับตอบเพิ่มเติมแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

5. แบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของไตรรงค์ เถวิลหงส์ (2544, น.87) โดยใช้โมเดลระดับจิตสำนึกของ Kihlstrom และแนวคิดของ William, G. Farthing ข้อคำถามการรับรู้ความคิดและความรู้สึต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสร้างเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ

6. แบบประเมินการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล ในเขตกรุงเทพมหานครของหฤทัย อาจปรุ (2544, น.99) เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนจิตสำนึกสาธารณะโดยวัดความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสำนึกสาธารณะตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลแบ่งเป็น 5 ตอนคือตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบทำเครื่องหมายและเติมคำลงในช่องว่างตอนที่ 2-5 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำ แบบสอบถามรูปแบบการดำเนินชีวิต แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและแบบสอบถามการมีจิตสำนึกสาธารณะ

7. แบบสอบถามข้าราชการสังกัดกรมการปกครองเรื่องอุดมการณ์และจิตสำนึกของข้าราชการสังกัดกรมการปกครองต่อความสำเร็จในการปฏิรูประบบราชการของธัญชนิต

โอสถิตยพร (2545, น.97) เป็นแบบเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นและมีช่องว่างสำหรับตอบเพิ่มเติม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้กับผู้บริหารระดับสูง

8. แบบสอบถามจิตสำนึกของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงนิเวศของกนกพร คุณรัชตะไพโรจน์ (2546, น.112) มี 5 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแบบกาเครื่องหมายและเติมคำลงในช่องว่างตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตอนที่ 3 เจตคติของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงนิเวศและตอนที่ 4 การปฏิบัติของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงนิเวศเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อจิตสำนึกมัคคุเทศก์เป็นแบบกาเครื่องหมายและเติมคำลงในช่องว่างแบบสนทนาหรือสัมภาษณ์เจาะลึก

9. แบบประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริงเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนคอนสวรรค์ ของ ศิริ แคนสา (2551, น.97) เป็นแบบสอบถามประมาณค่าโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

10. แบบสอบถามจิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน ของนवलล่อ แสงสุข (2552, น.97) เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบคำถามซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list) ตอนที่ 2 ถึง 5 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ โดยตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมกับส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการมีจิตสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนความละเอียดต่อสิ่งผิด ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามความรู้ในระบบคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

11. แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ (นักเรียนประเมิน) เป็นแบบเลือกตอบ ของพรพิชญ์ วิริยาคุณภัทร์ (2553, น.70) และแบบประเมินพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ พร้อมทั้งแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ(ครูเป็นผู้สังเกต) และแบบสอบถามพึงพอใจของนักเรียนแต่ละกิจกรรมการเรียนเพื่อจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน

12. แบบวัดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ เป็นแบบสอบถามประมาณค่าโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ของ ธนาวุฒิ ชินฮาด (2556, น.54) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดจิตสำนึกสาธารณะนั้น เครื่องมือที่ใช้จะสร้างตามกรอบความหมายของนิยามศัพท์และลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกที่กำหนดขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่จะศึกษาหรือโดยการดูความสอดคล้องของความ

คิดเห็นตามกรอบทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นตามเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวถึงจิตสำนึกสาธารณะในเรื่องต่างๆ ในการหาคุณภาพของเครื่องมือพบว่าความตรง (Validity) จะให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการศึกษาตรวจสอบหรือให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสร้างแบบวัดตรวจสอบด้านความเที่ยง (Reliability) นิยมใช้วิธีการสอบซ้ำหรือการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ในด้านอำนาจจำแนก (Power of Discriminate) จะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำโดยใช้สถิติ t-test ส่วนรูปแบบของเครื่องมือการวัดจิตสำนึกส่วนมากจะใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต เป็นรูปแบบในการสร้างแบบวัดเนื่องจากจิตสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ (Attitude) และในการวัดเจตคติมาตรวัดแบบลิเคิร์ต ได้รับความนิยมในการวัดเจตคติมากที่สุดและให้ค่าความเที่ยงตรงใกล้เคียงกับมาตรวัดแบบอื่น (Mehrens. 1978, pp.214) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ประกอบด้วยชุดของข้อความที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวัดความคิดเห็นของบุคคลต่อเรื่องนั้นๆ มีลักษณะการถามว่าเห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ หรือข้อความนั้นหรือไม่มาตรวัดแบบลิเคิร์ตมาจากความเชื่อพื้นฐานว่า “เราว่าปัญญาของคนเราจะมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ” ดังนั้นจึงใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการประมาณความเข้มของเจตคติการสร้างข้อความ (Item Construction) มาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการประมาณค่าแบบลิเคิร์ตที่มีแนวโน้มในการสร้างดังนี้ (Mehrens. 1978, pp.215)

1. ข้อคำถามที่ถามในเชิงความคิดเห็นความเชื่อและความรู้สึกไม่ควรเป็นข้อคำถามที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นปัจจุบัน
2. ข้อความมีความชัดเจนถามให้ตรงประเด็นควรหลีกเลี่ยงข้อความที่กำกวม
3. ในแต่ละข้อควรวัดเพียงประเด็นเดียว
4. ควรมีจำนวนข้อคำถามในทางบวก (Positive Item) และทางลบ (Negative Item) จำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน
5. ข้อคำถามไม่ควรสร้างในรูปความคิดเห็นที่เป็นกลางหรือรุนแรงเพราะทำให้ไม่ทราบความแปรปรวนในการวัด
6. กำหนดระดับ (Scale) ของการตอบสนองในแต่ละข้อซึ่งมาตรวัดแบบลิเคิร์ตเดิมทีนั้นมี 5 ระดับคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Agree) เห็นด้วย (Agree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Disagree)

การให้คะแนนรายข้อนอกจากจะเรียงตามลำดับความเข้มของคุณลักษณะที่มุ่งวัดในเชิงบวกจากมากไปหาน้อยเป็น 5 4 3 2 1 แล้วยังสามารถเปลี่ยนเป็น 4 3 2 1 0 หรือ 2 1 0 -1 -2 ก็ได้ผลจะไม่ต่างกันและมาตรวัดแบบลิเคิร์ตไม่ควรจะมีจำนวนน้อยกว่า 20 ข้อความ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2533, น.31)

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัตินานๆครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย จำนวน 30 ข้อ ในข้อคำถามประกอบด้วยคำถามที่เป็นด้านบวกและด้านลบ

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสะท้อนความคิดเห็นในเชิงความรู้สึก ในใบงานกิจกรรมและการเขียนตอบของนักเรียน และการอภิปรายสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมทำทุกกิจกรรม

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนของจิตสำนึกสาธารณะ ดังนี้

ชาย โพธิธิตาและคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณะสมบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะสมบัติเป็นสองระดับระดับหนึ่งเป็นจิตสำนึกแบบ “Passive” คือแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมากเพียงแต่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณะสมบัติก็พออีกระดับหนึ่งเป็นจิตสำนึกแบบ “Active” คือบุคคลลงมือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบที่ดีต่อสาธารณะสมบัติไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้ก็ตาม ในด้านภาพสะท้อนจิตสำนึกสาธารณะคนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้สาธารณะสมบัติด้วยความรับผิดชอบน้อยหรือแทบไม่รับผิดชอบเลยสมบัติ

หฤทัย อัจปรู (2544, น.103-104) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 สถาบันการศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการกลุ่มวิชาชีพกลุ่มก้าวหน้ากลุ่มกิจกรรมกลุ่มสังคมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภูมิภาคในกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มเก็บตัวอย่างมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นันท์วัฒน์ ชุนชี (2546, น.39-42) ได้ศึกษา การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะมี

จิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นวลลออ แสงสุข (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะระหว่างนักศึกษารามคำแหงที่มีสถานภาพต่างกัน ด้านเพศ ชั้นปี ภูมิฐานะ สถานภาพครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขนาดตัวอย่างจากตารางทาโรยามาน่ จำนวน 440 คน จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตสำนึกสาธารณะที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

พิริยา นิลมาตร (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 22,563 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน จากจำนวน 17 โรงเรียน ได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยด้านความรับผิดชอบด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ด้านความกตัญญูกตเวทีความฉลาดทางอารมณ์พฤติกรรมการสอนของครูการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสำนึกสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (r) อยู่ระหว่าง .127 - .661 2) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์จิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัย ด้านเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความกตัญญูกตเวที ความฉลาดทางอารมณ์พฤติกรรมการสอนของครูการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ศิริ แคนสา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนคอนสวรรค์ เพื่อเปรียบเทียบจิตสำนึกสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นเรียนต่างกันและใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ต่างกันและเพื่อเปรียบเทียบความคงทนจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนต่างกันหลังการทดลองแล้ว 6 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 180 คน ซึ่งมีคะแนนจิตสำนึกสาธารณะอยู่ในระดับต่ำได้มาโดย

การสุ่มแบบแบ่งชั้นจัดนักเรียน เป็นกลุ่มทดลอง 4 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 2 กลุ่มๆละ 30 คน ผลที่ได้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้วิธีทัศนพฤติกรรมแม่แบบ ประกอบการเรียนรู้และใช้สถานการณ์จำลองมีความรู้ความเข้าใจเชิงจิตสำนึก สาธารณะการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเชิงจิตสำนึกสาธารณะและพฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติมีผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

พรพิชญ์ วิริยากุลภักดิ์ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 สุ่มแบบกลุ่มจำนวน 100 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อเข้ากลุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 50 คน กลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ กลุ่มควบคุมได้รับโปรแกรมชุดข้อสนเทศ ผลการวิจัย (1) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกสาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (2) ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ข้อสนเทศเพื่อการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (3) ในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองยังคงมีจิตสำนึกสาธารณะคงทน โดยระดับของจิตสำนึกสาธารณะเมื่อสิ้นสุดการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

ธนาวุฒิ ชินฮาด (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงจิตวิทยาเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2554 จำนวน 388 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แบบวัดปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดปัจจัยด้านแรงจูงใจภายในและแบบวัดปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัวผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยเชิงจิตวิทยา ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองแรงจูงใจภายในและการสนับสนุนจากครอบครัวอาจารย์และเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ปัจจัยเชิงจิตวิทยาสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ร้อยละ 62.70

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้า สรุปคือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ พบว่าความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในสังคม เห็นได้จากการที่มีผู้ทำ ทั้งการสร้างควมมีจิตสำนึกสาธารณะ และการสร้างแบบประเมินตลอดจนรวมถึงการศึกษาถึงองค์ประกอบความมีจิตสำนึกสาธารณะ จึงทำให้เห็นว่าความมีจิตสำนึกสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีพฤติกรรมเป็นไปตามที่สังคมมุ่งหวัง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คำว่า “การแนะแนว” ได้บัญญัติขึ้นแทนคำภาษาอังกฤษว่า ไกด์แดนซ์ (Guidance) ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น.6) กล่าวว่าไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้เชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ลัดดาวรรณ ฌ ระนอง (2544, น.136) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่างๆที่เหมาะสมกับวัยและหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545, น.11) ได้ให้ความหมายของ กิจกรรมแนะแนวว่า เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคนแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 3) อธิบายถึง กิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ยังช่วยให้ครู รู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น.23) ได้กล่าวสรุปถึง ความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการจัดประสบการณ์โดยมุ่งแก้ไขปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้รับบริการทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ทุกเพศและทุกวัยทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเพื่อให้ผู้รับบริการรู้และเข้าใจตนเองในการจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี

ปวีณา นิยมธรรม (2552, น.27) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบสำหรับผู้รับบริการแต่ละคนแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการได้บรรลุเป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือสร้างเสริมตนเองตลอดจนป้องกันหรือแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษาอาชีพส่วนตัวและสังคม

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น.31) ได้กล่าวสรุปถึง กิจกรรมแนะแนวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมทักษะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้รู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจสภาพแวดล้อมสามารถพัฒนาและปรับตัวเข้ากับสังคมอยู่ในสังคมปัจจุบันได้

จากเนื้อหาข้างต้น สรุปได้ว่ากิจกรรมแนะแนว คือกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของนักเรียน โดยกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจและการแก้ปัญหาในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นและสามารถปรับตัวอย่างเหมาะสมในสังคมพร้อมทั้งพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของกิจกรรมแนะแนว

ปราณี रामสูต (2533, น.249-250) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่ากิจกรรมแนะแนวจะช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูแนะแนวและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนดีขึ้นสามารถนำบริการแนะแนวทุกบริการมาสู่ นักเรียนทุกคนช่วยให้ครูแนะแนวได้จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้มากขึ้น

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2541, น.12) กล่าวว่ากิจกรรมแนะแนว เป็นการให้ข้อมูลแก่นักเรียนที่วิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถช่วยตนเองได้จาก การที่รู้จักตนเองในทุกๆด้านและรู้จักสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวอย่างกว้างขวางทำให้สามารถนำใช้ประกอบการพิจารณาเลือกแผนการเรียนเลือกกิจกรรมเลือกการศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะทำให้ประสบความสำเร็จในการตัดสินใจ

ศิริวรรณ อินทรวัดนา (2553, น.41) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลายที่มุ่งพัฒนาป้องกันและแก้ปัญหาให้กับทุกกลุ่มคนในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติ

จากการศึกษาความสำคัญของกิจกรรมแนะแนวสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทางสังคมและสถานการณ์ต่างๆรอบตัวได้ดีนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกสิ่งที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และส่งเสริมในการพัฒนาด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและส่วนตัว พัฒนาอย่างมีคุณภาพเป็นกำลังในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

2.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพมีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.24) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดความสามารถความสนใจของตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนแนวทางการศึกษาอาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
4. เพื่อให้ให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีงาม ในการดำเนินชีวิตเสริมสร้างวินัยคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548, น.29) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว คือ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพ ความสามารถของตนเอง รู้จักการแสวงหาความรู้ ข้อมูลพัฒนาบุคลิกภาพปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีอาชีพสุจริต มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

พิทยาภรณ์ พิทยาภรกุล (2546, น.37) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นวัตถุประสงค์สำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้รับบริการ คือ การเสริมสร้างให้ผู้รับบริการดำเนินชีวิตส่วนตัวโดยราบรื่นที่เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติสุข

จากวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพ ได้ค้นพบความถนัด ความสามารถของตนเอง และได้แสวงหาความรู้ต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม นำไปสู่การมีวินัย และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีค่านิยมที่ดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมุ่งส่งเสริมให้ผู้รับบริการเป็นคนดี คนเก่งและเป็นคนมีความสุขอย่างยั่งยืน

2.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

เพื่อให้กิจกรรมแนะแนวบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ผู้จัดกิจกรรมควรคำนึงถึงขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545, น.33-47) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวว่าอาจมองได้หลายลักษณะ เช่น อาจมองในลักษณะกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนและกิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียนหรืออาจมองในลักษณะกิจกรรมสั้นๆเหมือนการสอนแต่ละชั่วโมง และกิจกรรมในรูปแบบของโครงการที่ใช้เวลาต่อเนื่องยาวนานขึ้นแต่ในความหมายที่ใช้กันทั่วไปสำหรับวงการแนะแนวในประเทศไทยมัก หมายถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ดังนั้นเมื่อมาถึงยุคปัจจุบันจะแบ่งได้ไม่ชัดเจนดังได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องของการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่จะต้องบูรณาการองค์ความรู้ทุกด้านเข้าด้วยกัน เพื่อความเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวแต่ละด้านจะต้องผสมผสานด้านอื่นเข้าไว้ด้วย แต่การแบ่งขอบข่ายกิจกรรมแนะแนวของประเทศไทยเรายังยึดตามจุดเน้นมากที่สุดของกิจกรรมว่าเน้นด้านการศึกษาหรือเน้นด้านอาชีพหรือเน้นด้านส่วนตัวและสังคมเป็นหลัก นอกจากขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งสามด้าน การจัดกิจกรรมแนะแนวจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้ง 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เพราะบุคคลในแต่ละวัยจะมีธรรมชาติประจำวัยปัญหาความแตกต่างที่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้นมีรูปแบบ คือ กิจกรรมแนะแนวรายบุคคลและกิจกรรมแนะแนวเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญทั้งด้านความพร้อมความเต็มใจและความจำเป็นของการพัฒนาว่ามุ่งทักษะสังคมมากน้อยเพียงใดนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องพิจารณาร่วมด้วย เช่น งบประมาณ เวลา แรงงานและความพร้อมของผู้รับบริการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.22) ได้กำหนดไว้ว่าการจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสม
- 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน มีความรู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
- 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นรักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพมีทักษะชีวิตและสามารถปรับตัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ต้องครอบคลุมงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตนเองในด้านการเรียนเป็นผู้ที่ใฝ่เรียน มีนิสัยในการค้นคว้าหาความรู้ มีทักษะและมีกระบวนการในการเรียนอย่างมีระบบเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนและการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อไปในอนาคต ด้านอาชีพ คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพหลากหลายรู้จักความถนัดของตนเองที่มีต่ออาชีพต่างๆ และด้านสุดท้ายคือด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสังคม ตระหนักถึงความเป็นปัจจุบัน เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขได้ สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้งเด็ก วัยรุ่นและผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพและทักษะการดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีและสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดีและปราณี रामสูต (2545, น.29-41) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนากิจกรรมแนะแนวสรุป ได้ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนาในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ควรครอบคลุมขอบข่ายของการแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านส่วนตัวและสังคม โดยคำนึงถึงปัจจัยในด้านต่างๆ อาทิความจำเป็นและความต้องการของผู้บริการ สภาพสังคมและปัญหากระแสโลกาภิวัตน์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แผนพัฒนางานแนะแนว

ฯลฯ เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวโดยให้สอดคล้องกับปรัชญาการแนะแนวที่มุ่งเน้นในการพัฒนาและเสริมสร้างตนเองสามารถแก้ปัญหาป้องกันปัญหาได้

2. ลักษณะของผู้รับบริการการพัฒนากิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการแต่ละวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3 วัย ได้แก่

2.1 วัยเด็ก เป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน สนุกสนาน สนใจการเล่น รับรู้เชิงรูปธรรมมากกว่านามธรรม ควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ปนเล่นส่งเสริมการแสดงออก ใช้สื่อหรือกิจกรรมสอดแทรกการพัฒนาการทางสังคมและเน้นกิจกรรมกลุ่ม

2.2 วัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการการยอมรับ ความอิสระแสวงหาเอกลักษณ์และบทบาทสนใจ การมีอุดมการณ์แห่งชีวิตมีพลังมาก ทั้ง ด้านร่างกาย ความคิด และปัญญาควรเน้นกิจกรรมแบบกลุ่มและให้ลงมือปฏิบัติมากที่สุดการฝึกทักษะสังคมด้านการยอมรับส่งเสริมกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ได้แสดงออกให้มีการคิดวิเคราะห์กรณีศึกษา ใช้สื่อเกม เพลงและกระบวนการกลุ่มที่สอดคล้องกับยุคสมัย

2.3 วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตหลายด้าน มีสถานะทางสังคม มีอาชีพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ แต่อาจมีปัญหาบางประการที่เกี่ยวกับการปรับตัวทางอาชีพและสังคม ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการ เน้นการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและเสนอแนวคิด ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ให้ผู้รับบริการเล่นสนุกสนานหรือออกท่าทางมากเกินไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.22) ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้คือ

1) ศึกษาวิเคราะห์ สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจธรรมชาติของผู้เรียน
2) วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทัศนคติของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3) กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหาความต้องการความสนใจตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครูผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วม

4) กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษาและชั้นปี

5) ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรมและการประเมินผล

6) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหาสาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่ออุปกรณ์และการประเมินผล

7) จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

8) ประเมินเพื่อตัดสินผลและสรุปรายงาน

ตามเนื้อหาข้างต้นแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวที่กำหนดไว้ก็เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียน ซึ่งจะได้รับการแนะแนวอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีใจรักที่จะเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เต็มไปด้วยข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบตนเองในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายเน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่นับเนื้อหาด้านวิชาการและเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้จริง

2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

การดำเนินกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับข้อกำหนดขั้นตอนอย่างเป็นระบบมีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

สมร ทองดีและปราณี रामสูต (2545, น.48) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปและขั้นประเมินผลกิจกรรม เพื่อมุ่งให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัตินำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมซึ่งผู้ให้บริการต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม” ไม่ใช่ “ผู้สังเกตการณ์” ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานมีชีวิตชีวาโดยอาจใช้เกม เพลง นิทาน ข่าวกรณีศึกษาฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอนคือ

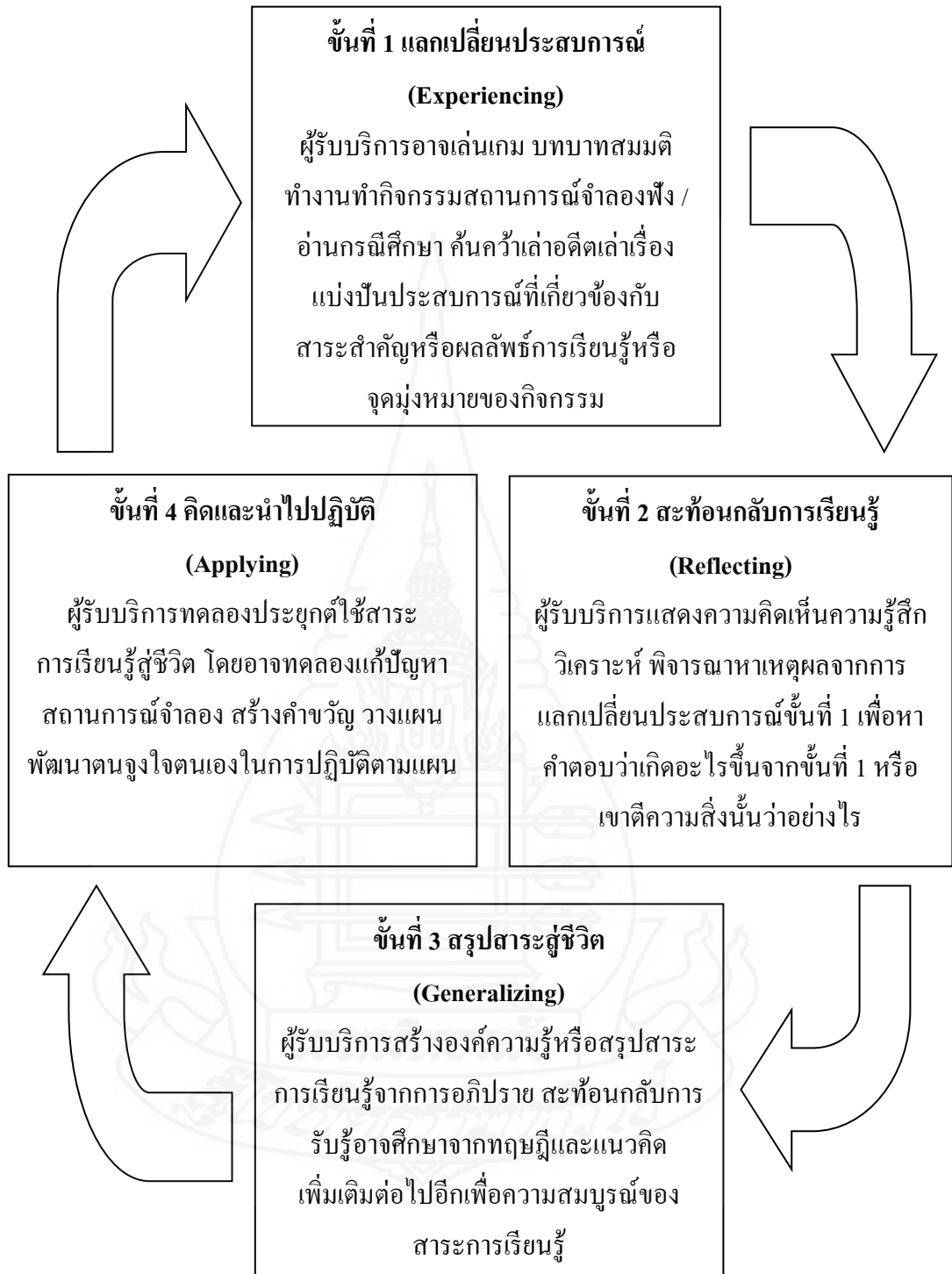
ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ ทำงานทำกิจกรรม สถานการณ์จำลองฟังหรืออ่านกรณีศึกษาค้นคว้า เล่าอดีตเล่าเรื่องแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผล จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่า เกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้นหรือเขาตีความสิ่งนั้นว่าอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้หรือสรุป สาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการเรียนรู้จากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไป อีกเพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการ เรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลอง แก้ปัญหา สถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาตน จูงใจ ตนเอง ในการปฏิบัติตามแผน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 อาจมีความ ต่อเนื่องคาบเกี่ยวกับจนแยกไม่ออกหรือบางครั้งมีการสลับขั้นตอน เช่น อาจจัดกิจกรรมนำเสนอ สาระการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ก่อนจากนั้นเป็นขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้วเป็นกิจกรรม สะท้อนกลับการเรียนรู้สุดท้ายเป็นกิจกรรม ได้ทดลองประสบการณ์และประยุกต์ใช้ซึ่งขั้นตอนนี้จะ อยู่เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมเสมอและเมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติก็อาจกลับเข้าสู่การ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นวงจรต่อไปใหม่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มั่นคงขึ้นนำไปสู่การ ปฏิบัติได้ดีขึ้นและเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ต่อเนื่องต่อไปอีกวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิง ประสบการณ์ 4 ขั้นอธิบายโดยภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
 ที่มา : สมรทองดีและปราณีรามสุด (2545, น.50) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว”
 ในประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวหน้าวัยที่ 9 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

2.7 ประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนว

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2543, น.20) กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการแนะแนวว่าปัจจุบันบริการแนะแนวมีความสำคัญและความจำเป็นมากยิ่งขึ้นเพราะปัญหาต่างๆของนักเรียนในโรงเรียนมีมากขึ้นมีทั้งปัญหาการศึกษา เล่าเรียน ปัญหาการประกอบอาชีพ ตลอดจนปัญหาส่วนตัวหากโรงเรียนจัดให้มีบริการแนะแนวขึ้นปัญหาดังกล่าวย่อมจะลดน้อยลงไปอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

เยาวรักษ์ ปวงคำคง (2549, น.40) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนวว่าจะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน คือ รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัวและประเทศชาติ

อัมพร แสงวิเชียร (2546, น.27) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนวว่าผู้รับบริการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงซึ่งในปัจจุบันนิยมเรียกว่า “นำองค์ความรู้สู่วิถีชีวิต” (apply the new information to daily life)

วาริ ชชศิตา (2546, น. 18) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมแนะแนวว่าผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิทางอารมณ์การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพ

รุ่งทิวา โพธิ์ใต้ (2552, น. 12-13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

- 1) ช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลที่มีคุณค่าจากครูแนะแนว
- 2) ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู
- 3) ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง
- 4) ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี
- 5) ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจต่อตนเองที่แท้จริง
- 6) ช่วยให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสพบปะกับนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างใกล้ชิดและ

ทั่วถึง

- 7) ช่วยให้ครูแนะแนวมีโอกาสให้ข้อมูล
- 8) ช่วยให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสใช้เทคนิคต่างๆ
- 9) ช่วยให้ครูแนะแนวได้ทราบถึงความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนแต่ละบุคคล

- 10) ช่วยให้ครูแนะแนวได้ทราบถึงปัญหาและสภาพต่างๆ

- 11) ช่วยให้การจัดบริการแนะแนวทุกบริการประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์
- 12) ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ดำเนินไปด้วยดีและมี

ประสิทธิภาพ

- 13) ช่วยลดปัญหาความประพฤตินักเรียน
- 14) ช่วยการจัดแผนการเรียนและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
- 15) ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง
- 16) ช่วยให้ชุมชนได้รับความสนใจจากนักเรียน
- 17) ช่วยให้ประเทศชาติมีพลเมืองที่ดีมีความสุข

สรุปประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวมีผลทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ครูแนะแนว ผู้ปกครอง ชุมชนรอบข้างและประเทศชาติด้วย

2.8 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

บุษยากร ตัณฑววรรณ (2545, น.30) ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายทางการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย (1) คำชี้แจงและการเตรียมการของผู้ให้บริการ (2) แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งระบุชื่อ ใบบาง ใบบาง ความรู้ หรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรมไว้ในแต่ละแผน (3) คำชี้แจงการใช้เครื่องมือตรวจสอบ พฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นๆ และ (4) เครื่องมือตรวจสอบพฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นๆ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น.80) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วิดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึก รายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุดกล่องหรือซอง จะบรรจุคู่มือครู คู่มือนักเรียนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

วัฒน์กิจ สิทธิสถิตอังกูร (2546, น. 27) กล่าวว่า จากการสัมมนาหาคำจำกัดความของคำว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวคณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเขตแดนวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนวโดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย

1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ และแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ

2. คู่มือผู้ให้บริการซึ่งมีใบงานใบความรู้และแบบทดสอบก่อนและหลัง
3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

ปราณี เดชบุญ (2546, น.22) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ หรือเครื่องมือหลายๆ อย่าง นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ได้ปฏิบัติและค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของงานแนะแนว

จินตนา บัวเขียน (2550, น. 21) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึงกิจกรรมหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกพัฒนาป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาของผู้รับบริการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามขอบข่ายของงานแนะแนวด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

อลิสสา กุระสุวรรณ (2552, น.34) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์หรือเครื่องมือที่จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติและค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของงานแนะแนว

จิรารัตน์ เรี่ยวแรง (2553, น.11) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมและเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความสามารถประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือสร้างเสริมตนเอง ตลอดจนป้องกันหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและการเลือกอาชีพในอนาคต

วรรณฉิศา ปลอดโปร่ง (2555, น.46) ได้สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ได้แก่ สารระสำคัญ วัตถุประสงค์ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และบันทึกหลังการสอน

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้านั้น พอสรุปความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวได้เครื่องมือทางการแนะแนวอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมา รวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนวประกอบด้วย 3 ส่วน คือ คู่มือผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้และแบบทดสอบก่อนและหลังและสื่อหรืออุปกรณ์ การจัดกิจกรรมเพื่อนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้เป็นสื่อการสอนและเป็นแนวทาง

ประกอบการเรียนการสอนเพื่อช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ตรงตามเป้าหมายตามขอบข่ายของงาน
แนะแนว

2.9 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา สร้างเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับทุกกลุ่มคนทั้งเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ในขอบข่าย ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีรูปแบบและเทคนิคหลากหลาย อาจเป็นกิจกรรมแนะแนวโดยตรงหรือผสมผสานในการเรียน การสอน การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม ดังที่สมร ทองดีและปราณี รามสูต (อ้างถึงใน ชลธิชา จันมณี, 2554, น.92) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมแนะแนว หากกระทำได้เหมาะสมจะส่งผลดีต่อผู้รับบริการในการแก้ปัญหา เช่น การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหายาเสพติด การขาดความมีระเบียบวินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบ ซึ่งหากบุคคลเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยใช้กระบวนการทางการแนะแนวก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งที่แก้ปัญหาได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน สังคม และนอกจากช่วยให้ผู้รับบริการได้พัฒนาตนเองแล้วยังสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่ สังคมได้ช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สังคมปัจจุบันปรารถนาให้เกิดขึ้น ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีความสำคัญทั้งต่อผู้ให้และผู้รับบริการ

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษา พอสรุปถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว ได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหของผู้รับบริการทั้งเด็ก วัยรุ่นและผู้ใหญ่ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ขอบข่าย คือด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ

2.10 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว

วลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533, น.9) ได้กล่าวถึง “ชุดการแนะแนว” มีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้เครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ

2. โปรแกรมกิจกรรม หัวข้อเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ อุปกรณ์และการประเมิน

อลิสสา กุระมะสุวรรณ (2552, น.35) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว ควรประกอบไปด้วย คู่มือครู คำชี้แจง แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ สื่ออุปกรณ์การจัดกิจกรรมและแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้า พอดีสรุป องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
แนะแนวซึ่งประกอบด้วย (1) คู่มือผู้ให้บริการ ประกอบด้วยคำชี้แจง การเตรียมการของผู้ให้บริการ
และแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ (2) คู่มือผู้รับบริการ ประกอบด้วย ใบงาน ใบความรู้ และ
แบบทดสอบ ก่อน – หลัง (3) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

2.11 การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545, น.50) การจัดกิจกรรมแนะแนวเน้นการจัด
กิจกรรม โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) ที่เน้นการ
เรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเป็นสำคัญ
ขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ERGA ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 2 สะท้อน
กลับการรับรู้ ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิตขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติโดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจ เล่นเกม
บทบาทสมมติทำงานทำกิจกรรม สถานการณ์จำลองฟัง/อ่านกรณีศึกษาค้นคว้าแล้วคิดเล่าเรื่อง
แบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น
ความรู้สึกลึกวิเคราะห์ พิจารณาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนในขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นจาก
ขั้นที่ 1 นั้น หรือเขาตีความสิ่งนั้นว่าอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้หรือสรุป
สาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการรับรู้อาชีพศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก
เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการ
เรียนรู้สู่ชีวิตโดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลองสร้างคำขวัญวางแผนพัฒนาตนเอง
ในการปฏิบัติตามแผน

2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

อุมาพร สงสุวรรณ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อ
ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
วิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา โดยการเลือกแบบเจาะจงและสมัครใจ
จำนวน 32 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายเข้าเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน และกลุ่มควบคุม 16 คน ผลการวิจัย
พบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความมีวินัย
ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ข้อสอบทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณิ์ ไตรทิพย์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประสมทรัพย์ประชานุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมมีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีจิตสำนึกสาธารณะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 1 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนหลากหลายเครื่องมือที่ใช้คือ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม (2) กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ และ (3) แบบวัดทักษะชีวิตด้านสังคมซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .82 ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกันมีทักษะชีวิตด้านสังคมไม่แตกต่างกัน

พรทรัพย์ ชื่นในเมือง (2554, น.60-65) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมที่มีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุตรธานี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) ภายหลังการใช้

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีจิตสาธารณะโดยแยกตามรายองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จำนวน 60 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียนจากนั้นสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรจำนวน 10 กิจกรรมและกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ จำนวน 10 กิจกรรม สถิติที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way NAOVA) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา มลิตทอง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน และ (3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

พัชตรา พรหมชาติ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลี

กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ได้มา โดยการสุ่มอย่างง่าย จากนั้นสุ่มนักเรียนแต่ละคนเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการจับฉลาก กลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม แบบวัดพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าความเที่ยง .84 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีค่าความเที่ยง .78 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวจำนวน 12 กิจกรรม และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ จำนวน 12 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 (2) กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน มีพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนแตกต่างกันหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน มีพฤติกรรมดังกล่าวไม่แตกต่างกัน และ (4) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงาน มีพฤติกรรมดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

จารุวรรณ แสงสว่าง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญาจังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน กลุ่มละ 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แบบวัดจิตวิทยาเชิงบวกที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 และ (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาเชิงบวกสูงขึ้นอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาเชิงบวกสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามปกติ

ชญญา บุญรักษา (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 90 คนของโรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2556 ที่ได้มา โดยการสุ่มแบบกลุ่มจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 45 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนจำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 60 นาทีและกลุ่ม

ควบคุมได้รับชุดการให้ข้อเสนอแนะจำนวน 14 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เช่นเดียวกันเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียน (2) ชุดการให้ข้อเสนอแนะ (3) แบบวัดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแปรปรวนพหุคูณ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนพรตพิทยพยัตที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) จิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนเป็นระยะเวลา 1 เดือนนักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิติธารณ์ บุษพาเดช (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเจียวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเจียวไพรวัลย์วิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากนั้นจับคู่เพื่อแบ่งนักเรียนที่มีคะแนนระดับความเอื้ออาทรใกล้เคียงกันออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 10 คน แล้วกำหนดโดยสุ่มให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรและอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบวัดความเอื้ออาทรมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .94 (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรและ (3) ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบแมนนิตินีย์ และการทดสอบเครื่องหมายของวิลคอกชัน ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) คะแนนความเอื้ออาทรหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเจียวไพรวัลย์วิทยาในกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมสูงกว่าคะแนนดังกล่าวก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมมีคะแนนความเอื้ออาทรสูงกว่าคะแนนดังกล่าวของกลุ่มควบคุมที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวแบบ

ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ(3) คะแนนความเอื้ออาทรภายหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองกับคะแนนดังกล่าวในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

ศุณีย์ พุทธา (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สฤติย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สฤติย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างละ 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบประเมินทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .76 (2) แบบประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .75 (3) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (4) กิจกรรมแนะแนวอื่น พบการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สฤติพิทยาคม ในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะทางชีวสังคม และสัมพันธภาพในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดไม่แตกต่างกัน และ (3) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดทั้งระยะหลังการทดลองและระยะติดตาม ไม่แตกต่างกัน

อุไรวรรณ กิตตินนทิกกร (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญญาทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนขนุน จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนขนุน จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วแบ่งโดยการสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องและกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ห้องละ 30 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญญาทางสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะทางผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนขนุน ในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญญาทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคบเพื่อนต่างเพศมีทักษะการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้า พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ทางการแนะแนวอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายของงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมแนะแนวเน้นการจัดกิจกรรม โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้แก่นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรม

ตามวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจากการศึกษาวิจัยของผู้วิจัยอื่นๆ พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในการวิจัย นักเรียนมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะสูงขึ้น กว่าก่อนกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะโดยใช้ตัวแบบ

3.1 ความหมายของเทคนิคตัวแบบ

คำว่า “ตัวแบบ” ได้บัญญัติขึ้นแทนคำภาษาอังกฤษว่า Modeling ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2527, น.52) กล่าวว่า ตัวแบบ (Modeling) หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐาน เป็นแบบหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็น เพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ และเพื่อเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ ตัวแบบมีหลายลักษณะ เช่น ตัวแบบที่มีชีวิตจริง ได้แก่ ตัวแบบที่เป็นมนุษย์เป็นผู้แสดงแบบ ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบภาพยนตร์ ตัวแบบทางโทรทัศน์ เป็นต้น

กรุณา ศรีแสน (2546, น.6) ได้ให้ความหมายของตัวแบบ ไว้ว่า เป็นสิ่งที่ เป็นแบบอย่าง และมีความเหมาะสมกับข้อบังคับ คำสั่ง ระเบียบ ประเพณี และกฎกติกาต่างๆ ที่กำหนดไว้เป็นแบบปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในสังคม

มนฤดี ธรรมสอน (2553, น.22) ตัวแบบ คือ สิ่งที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็นเป็นแนวหรือเป็นตัวอย่างในการเลียนแบบ

จากเอกสารงานวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้า นั้น พอสรุปความหมายของตัวแบบได้ว่า ตัวแบบ คือ สิ่งที่เป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างที่นำมาให้เห็น เพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดการเลียนแบบ เพื่อนำมาเป็นข้อปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้จากตัวแบบ ในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม

3.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบ

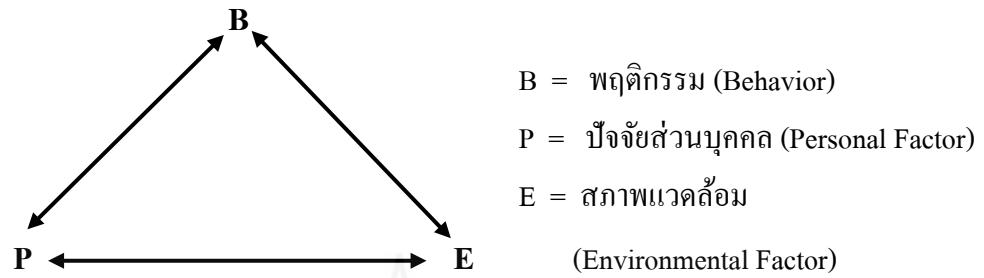
แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) สม โทซน์ เอ็ม สุกายิต (2543) ได้อธิบายว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบจึงเรียกรู้จากการสังเกตว่า “การเรียนรู้โดยการสังเกต” หรือ “การเลียนแบบ” สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยการสังเกตคือผู้เรียนจะต้องเลือกสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้โดยเฉพาะและสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือผู้เรียนจะต้องมีการเข้ารหัส (Encoding) ในความทรงจำระยะยาว ได้อย่างถูกต้องนอกจากนี้ผู้เรียนต้องสามารถที่จะประเมินได้ว่าตนเลียนแบบ

ได้ดีหรือไม่ดีอย่างไรและจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วย (Met cognitive) และมนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลของการกระทำ การเรียนรู้ผลจากการตอบสนองที่ตามมาเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยสังเกตจากผลที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลกระทำซึ่งมีทั้งผลทางบวกและทางลบพฤติกรรมไหนทำแล้วได้ผลดีบุคคลก็จะเลือกกระทำพฤติกรรมนั้นต่อไป ส่วนพฤติกรรมไหนกระทำแล้วได้รับผลไม่ดี บุคคลก็จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นอีก สำหรับการเรียนรู้จากตัวแบบ Bandura กล่าวว่าเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตที่ผู้อื่นกระทำ แล้วจดจำอย่างคร่าวๆเอามาเป็นแนวทางในการกระทำและพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้จากการสังเกตผ่านตัวแบบ (Modeling)

แนวคิดพื้นฐาน

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของเบนดูราได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออกแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ (acquired) ก็ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วถึงแม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงพฤติกรรมออกมาก็ตาม (สม โภชน์ เอี่ยมสุภามิต ,2543, น.47) ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ในสองลักษณะ คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของบุคคลโดยตรงและการเรียนรู้จากตัวแบบซึ่งตัวแบบอาจจะเป็นบุคคลในครอบครัวหรือสังคมเมื่อบุคคลเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมบางอย่างแล้วได้รับการเสริมแรงจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มสูงในการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบถ้าผลที่เกิดจากการกระทำเป็นสิ่งที่พึงพอใจบุคคลจะเก็บจำการกระทำนั้นไว้เพื่อจะได้กระทำในโอกาสต่อไปแต่ถ้าผลที่เกิดจากการกระทำไม่เป็นที่พึงพอใจบุคคลจะเก็บจำการกระทำนั้นไว้แล้วพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นอีก (Bandura, 1986)

การเสนอตัวแบบนั้นได้พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของเบนดูราที่มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลไม่ได้เกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียวแต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลด้วย (สม โภชน์ เอี่ยมสุภามิต ,2543, น.47) ซึ่งเบนดูรา (Bandura, 1986) ได้กล่าวว่าการกระทำ (behavior [B]) ความคิดและปัจจัยส่วนบุคคล (cognitive and other person factor [P]) และสิ่งแวดล้อม (environment influence [E]) จะมีปฏิสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันดังแสดงใน ภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อม

ที่มา : แบนดูรา (สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2543, น.48 ; อ้างอิงจาก Bandura, 1989)

การเสนอตัวแบบนั้นเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูราที่มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เป็นผลมาจากการที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่เท่านั้นหากแต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วยความคิดและความรู้สึกอีกด้วยซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ (พฤติกรรมสภาพแวดล้อมส่วนบุคคล) จะมีลักษณะของการกำหนดซึ่งกันและกันถ้าปัจจัยใดเปลี่ยนแปลงไปอีกสองปัจจัยที่เหลือก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยการเสนอตัวแบบนี้จะพิจารณาในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้นบางอย่างซึ่งความคาดหวังถึงผลที่จะเกิดขึ้นนี้จะส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมลักษณะของกระบวนการการเสนอตัวแบบดูได้จากภาพที่ 2.3 ดังนี้

ภาพที่ 2.3 แสดงถึงลักษณะของกระบวนการการเสนอตัวแบบ

โดยที่ A = การเสนอตัวแบบ

B₁ = ความคิดหรือความรู้สึกของผู้สังเกตตัวแบบ

B = พฤติกรรมที่แสดงออก

C = ผลกรรม

จากกระบวนการแสดงตัวแบบนั้นจะต้องมีการเสนอตัวแบบ (A) ที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจและคิดอยากจะทำตาม (B_1) เมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรม (B) ตามตัวแบบแล้วสิ่งที่ตามมาคือผลกรรม (C) ที่เกิดขึ้นต่อพฤติกรรมนั้นถ้าพฤติกรรมที่ทำตามตัวแบบนั้นได้รับการเสริมแรงทางบวกพฤติกรรมนั้นก็จะมีบ่อยครั้งขึ้นแต่ถ้าพฤติกรรมที่ทำตามตัวแบบนั้นได้รับการลงโทษพฤติกรรมนั้นก็จะมีไม่เกิดขึ้นอีก (สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2543, น.254 ; อ้างอิงจาก Bandura, 1969) ได้กล่าวว่าตัวแบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล 3 ด้าน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆ หรือทักษะใหม่ๆ ซึ่งจากผลของตัวแบบในลักษณะเช่นนี้ทำให้เราสามารถนำเอาวิธีการเสนอตัวแบบไปสร้างพฤติกรรมใหม่ๆ ให้กับบุคคลที่ยังไม่เคยกระทำพฤติกรรมดังกล่าวนี้

2. มีผลทำให้เกิดการระงับ (Inhibition) หรือการยุติการระงับ (Disinhibition) การแสดงพฤติกรรมของผู้สังเกตตัวแบบได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกรรม เช่น ใจถ้าตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกรรมเป็นที่ไม่พึงพอใจแนวโน้มที่ผู้สังเกตตัวแบบจะไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นมีสูงมากเท่ากับว่าตัวแบบทำหน้าที่ระงับการเกิดพฤติกรรม

3. ช่วยให้ผู้พฤติกรรมที่เคยได้รับการเรียนรู้มาแล้ว ได้มีโอกาสแสดงออกหรือถ้าเคยแสดงออกแล้วแต่ไม่ค่อยได้แสดงออกมากนักให้แสดงออกมากขึ้น ผลของตัวแบบในลักษณะเช่นนี้ก็จะทำหน้าที่เป็นสัญญาณกระตุ้นให้ผู้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

จึงสรุปว่าการเรียนรู้โดยการสังเกตจึงเป็นกระบวนการทางการรู้คิดหรือพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบ (Modeling) สิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนมีความสำคัญเท่าๆกัน เพราะคนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกันพฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling)

Bandura (1977) ได้ให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้ก็เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกันบันดูราได้ถือไว้ว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของพฤติกรรมและยังได้ให้ความแตกต่างของการเรียนรู้ (Learning) และการกระทำ (Performance) ถือว่าความแตกต่างนี้สำคัญมากเพราะคนอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่างแต่ไม่กระทำ เป็นต้น ว่านักศึกษาทุกคนที่กำลังอ่านเอกสารประกอบการสอนนี้คงจะทราบว่าการโง่งในการสอบนั้นมีพฤติกรรมอย่างไรแต่นักศึกษาเพียงน้อยคนที่จะทำการโง่งจริงๆ บันดูราได้

สรุปว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจจะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

- 1) พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ผู้ซึ่งแสดงออกหรือกระทำสม่ำเสมอ
- 2) พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ
- 3) พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำเพราะไม่เคยเรียนรู้จริงๆและบันดูราไม่เชื่อว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะคงตัวอยู่เสมอทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

3.3 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ

ขั้นของการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ

Bandura (1977) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคมด้วยการรู้คิดจากการเลียนแบบ มี 2 ขั้น คือ ขั้นแรกเป็นขั้นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ ขั้นที่ 2 เรียกว่าขั้นการกระทำ (Performance) ซึ่งอาจจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้ บันดูรา Bandura (1977 อ้างถึงใน ประเทือง ภูมิภักทราคม, 2540) ได้อธิบายกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่างคือ

1. กระบวนการใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าผู้เรียนไม่มีความใส่ใจในการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้แบบนี้ความใส่ใจจึงเป็นสิ่งแรกๆที่ผู้เรียนจะต้องมี บันดูรา กล่าวว่าผู้เรียนจะต้องรับรู้ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแบบองค์ประกอบที่สำคัญของตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อความใส่ใจของผู้เรียนมีหลายอย่าง เช่น เป็นผู้ที่มีเกียรติสูง (High Status) มีความสามารถสูง (High Competence) หน้าตาดีรวมทั้งการแต่งตัวก็มีอำนาจที่จะให้รางวัลหรือลงโทษ คุณลักษณะของผู้เรียนก็มีความสัมพันธ์กับกระบวนการใส่ใจ ตัวอย่างเช่น วัยของผู้เรียน ความสามารถทางด้านพุทธิปัญญาทักษะทางการใช้มือและส่วนต่างๆของร่างกายรวมทั้งตัวแปรทางบุคลิกภาพของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกว่าคุณนั้นมีความ (Self-Esteem) ความต้องการและทัศนคติของผู้เรียนตัวแปรเหล่านี้มักจะเป็นสิ่งจำกัดขอบเขตของการเรียนรู้โดยการสังเกต

2. กระบวนการจดจำ (Retention Process) การที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ก็เป็น เพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว บันดูราพบว่าผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวแบบด้วยคำพูดหรือสามารถมีภาพพจน์ สิ่งที่คุณสังเกตเห็นไว้ในใจจะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้โดยการสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉยๆ หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วยสรุปแล้วผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกตเป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Imagery) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (Verbal Coding) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้

แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนานๆ และนอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตหรือผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดง สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็นการช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ (Reproduction Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ (Transform) ภาพพจน์ (Visual Image) หรือสิ่งที่จำไว้เป็นการเข้ารหัสเป็นถ้อยคำ (Verbal Coding) ในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เรียนถ้าหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้บันดูรากล่าวว่าการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ลอกแบบอย่างตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกตประกอบด้วยกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) และความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้เรียนจะนั่นในขั้นการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Reproduction) ของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไปผู้เรียนบางคนก็อาจจะทำได้ดีกว่าตัวแบบที่ตนสังเกตหรือบางคนก็สามารถเลียนแบบได้เหมือนมากบางคนก็อาจจะทำได้ไม่เหมือนกับตัวแบบเพียงแต่คล้ายคลึงกับตัวแบบมีบางส่วนเหมือนบางส่วนไม่เหมือนกับตัวแบบและผู้เรียนบางคนจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ ฉะนั้นบันดูราจึงให้คำแนะนำแก่ผู้ที่มีหน้าที่เป็นตัวแบบ เช่น ผู้ปกครองหรือครูควรใช้ผลย้อนกลับที่ต้องตรวจสอบแก้ไข (Correcting Feedback) เพราะจะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนหรือผู้สังเกตมีโอกาสทบทวนในใจว่าการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบมีอะไรบ้างและพยายามแก้ไขให้ถูกต้อง

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) แรงจูงใจของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกตเนื่องมาจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาใช้ เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัลหรืออาจจะนำประโยชน์บางสิ่งบางอย่างมาให้รวมทั้งการคิดว่าการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้ในห้องเรียนเวลาครูให้รางวัลหรือลงโทษพฤติกรรมของนักเรียนคนใดคนหนึ่งนักเรียนทั้งห้องก็จะเรียนรู้โดยการสังเกตและเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมเวลานักเรียนแสดงความประพฤติดี เช่น นักเรียนคนหนึ่งทำการบ้านเรียบร้อยถูกต้องแล้วได้รับรางวัลชมเชยจากครูหรือให้สิทธิพิเศษก็จะเป็นตัวแบบให้แก่เด็กคนอื่น ๆ พยายามทำการบ้านมาส่งครูให้เรียบร้อยเพราะมีความคาดหวังว่าจะได้รับแรงเสริม หรือรางวัลบ้างในทางตรงข้ามถ้านักเรียนคนหนึ่งถูกทำโทษเนื่องจากเขาของมารับประทานในห้องเรียนก็จะเป็นตัวแบบของพฤติกรรมที่นักเรียนทั้งชั้นจะไม่ปฏิบัติตามแม้ว่า Bandura จะกล่าวถึงความสำคัญของแรงเสริมบวกว่ามีผลต่อพฤติกรรมที่ผู้เรียนเลียนแบบตัวแบบ

อาจสรุปได้ว่าการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบจะต้องมีการจัดรูปและองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจตั้งใจที่จะสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบจนสามารถจดจำและนำมาสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมต่างๆของตัวแบบได้ การจูงใจที่เหมาะสมจะทำให้ผู้สังเกตกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบได้ดี การสังเกตและแรงจูงใจจะให้มีผลแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมดังนั้นการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบจึงจำเป็นต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการย่อยทั้ง 4 ประการซึ่งถ้าหากขาดกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งจะทำให้ผู้สังเกตไม่สามารถกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบได้สมบูรณ์

3.4 ประเภทของตัวแบบ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543, น.51) ได้แบ่งประเภทของตัวแบบไว้ 2 ประเภท ดังนี้

- 1) ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live Model) คือตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง
- 2) ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆเช่นวิทยุ โทรทัศน์การ์ตูนหรือหนังสืออนิเมชันเป็นต้น

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2549) กล่าวว่าตัวแบบสำหรับการเรียนรู้โดยการสังเกตแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ตัวแบบบุคคลจริง หมายถึง ตัวแบบจริงที่แสดงพฤติกรรมจริงให้ผู้สังเกตได้เห็น โดยทั่วไปตัวแบบจริงมีอิทธิพลต่อผู้สังเกตมากที่สุด
- 2) ตัวแบบสัญลักษณ์ หมายถึง ตัวแบบที่เป็นคนหรือกลุ่มคนในภาพยนตร์ โทรทัศน์หรือสื่อรูปภาพอื่นๆการใช้ตัวแบบภาพยนตร์ (Film Modeling) เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตได้มากเนื่องจากภาพยนตร์และเสียงเป็นสิ่งที่ช่วยในการดึงดูดความสนใจ
- 3) คำบอกเล่าหรือสารบันทึก หมายถึง ตัวแบบที่แสดงการกระทำพฤติกรรมให้ผู้สังเกตโดยคำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

พาขวัญ บุญประसार (2550) กล่าวว่าตัวแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live model) คือตัวแบบที่บุคคลสามารถสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์ได้โดยตรงสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมการแสดงออกได้ตามสภาพการณ์และน่าสนใจมากกว่าตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ในการรับรู้ของคนบางคน
- 2) ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ ภาพยนตร์ สไลด์แถบบันทึกเสียง วิดิทัศน์ โทรทัศน์ การ์ตูน สถานการณ์จำลองหรือหลาย

รูปแบบของสัญลักษณ์รวมกันเป็นตัวแบบ อันหนึ่งการเสนอตัวแบบด้วยวิธีเหล่านี้สามารถเตรียมเรื่องราวของตัวแบบไว้ล่วงหน้าได้ทำให้มีผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรม สามารถควบคุมพฤติกรรมของตัวแบบได้ และใช้ได้กับกลุ่มคนจำนวนมากตัวแบบประเภทนี้สามารถเก็บไว้นำเสนอในครั้งต่อไปได้ด้วยแต่ถ้าตัวแบบสัญลักษณ์ไม่สมจริงหรือขัดแย้งกับพฤติกรรมของตัวแบบในชีวิตจริงอาจทำให้ผู้สังเกตเกิดความสับสนไม่เชื่อถือและอาจไม่เลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบนั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การเสนอตัวแบบ โดยเลือกใช้ตัวแบบคือ ตัวแบบที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลจริง ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ และสารบับทิกหรือคำบอกเล่า เพื่อเป็นตัวแบบในการส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากตัวแบบยังมีหลากหลายจะให้นักเรียนเกิดความสนใจ เป็นการดึงดูดให้นักเรียนสนใจในการทำกิจกรรม และไม่รู้สึกรู้สึกระอาย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสอดแทรก ความคิด เชิงคุณธรรม จริยธรรมด้านจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และชุมชน นักเรียนเกิดการซึมซับและเกิดการตระหนักถึงการมีจิตสำนึกสาธารณะเข้าไปโดยไม่รู้ตัว ส่งเสริมพฤติกรรมและให้พฤติกรรมคงทนถาวร

3.5 แนวทางในการเลือกตัวแบบ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536, น.256) ได้ให้แนวทางในการเลือกตัวแบบนั้นมีหลักการในการเลือกตัวแบบ ดังนี้

1) ตัวแบบควรจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตทั้งในด้านเพศ เชื้อชาติและทัศนคติ ซึ่งการที่ตัวแบบมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกตนั้นจะทำให้ผู้สังเกตมั่นใจได้ว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบ แสดงออกมานั้นเหมาะสมและสามารถทำได้เพราะบุคคลนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งจะทำให้เขาเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าเขาจะสามารถทำได้เช่นกัน

2) ตัวแบบควรจะเป็นผู้มีชื่อเสียงในสายตาของผู้สังเกต แต่ถ้ามีชื่อเสียงมากเกินไปก็จะทำให้เขามีความรู้สึกว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่น่าเป็นจริงสำหรับเขาได้

3) ระดับความสามารถของตัวแบบนั้นควรจะมีระดับที่ใกล้เคียงกับผู้สังเกต เพราะถ้าใช้ตัวแบบที่มีความสามารถสูงก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตคิดว่าเขาไม่น่าจะทำตามได้ทำให้เขาปฏิเสธที่จะทำตามตัวแบบนั้น

4) ตัวแบบนั้นควรจะมีลักษณะที่เป็นกันเองและอบอุ่น

5) ตัวแบบเมื่อแสดงพฤติกรรมแล้ว ได้รับการเสริมแรง จะทำให้ได้รับความสนใจจากผู้สังเกตมากขึ้น

3.6 การเสนอตัวแบบ

Bandura (1986 ,อ้างอิงใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ,2543, น.315) การนำเสนอตัวแบบสามารถทำได้โดยผ่านตัวแบบ 4 ประเภทคือ

1. การเสนอตัวแบบทางพฤติกรรม (Behavioral Modeling) หมายถึง การที่ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมให้บุคคลเห็น เช่น แม่ตักบาตรให้ลูกเห็น พ่อค่อมเหล้าให้ลูกเห็น หรือครูทิ้งขยะลงถึงให้นักเรียนเห็น

2. การเสนอตัวแบบทางวาจา (Verbal Modeling) หมายถึง การเสนอตัวแบบที่พูดบอก หรือเขียนบอกว่าจะทำอะไรได้อย่างไร

3. การเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Modeling) หมายถึงการเสนอตัวแบบผ่านสื่อต่างๆ คือ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ จานภาพ ภาพยนตร์ หนังสือ คอมพิวเตอร์ และสื่อภาพอื่นๆ

4. การเสนอตัวแบบสัมผัส (Kinesthetic Modeling) หมายถึงการเสนอตัวแบบที่สามารถสัมผัสได้เช่น อักษรเบลที่ใช้กับคนตาบอด

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การเสนอตัวแบบโดยใช้วิธีการหลากหลายวิธีผสมกัน คือ การเสนอตัวแบบทางพฤติกรรม การเสนอตัวแบบทางวาจา และการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ ซึ่งการเสนอตัวแบบดังกล่าว จะนำเสนอโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน ตามความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะทั้งต่อตนเอง และจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และชุมชน

3.7 วิธีดำเนินการเสนอตัวแบบ

การเสนอตัวแบบนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินการเสนอตัวแบบให้มีประสิทธิภาพทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากและไม่ซับซ้อนนั้น คือการสร้างตัวแบบโดยยึดหลักเกณฑ์ที่ได้จากปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้ตัวแบบขั้นตอนในการพิจารณาจากดำเนินการเสนอตัวแบบควรพิจารณาดังต่อไปนี้ (สม โภชน์ เอี่ยมสุภายิต, 2543, น.160-161)

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดง เพื่อให้บุคคลสังเกตและลอกเลียนแบบให้ชัดเจน

2. ความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นจะต้องหมายถึงการสังเกตได้วัดได้

3. จะต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ในระดับความสามารถของผู้ที่สังเกตไม่เช่นนั้นจะก่อให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ได้

4. จะต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมที่จะให้บุคคลลอกเลียนแบบนั้นเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ดูง่ายถ้าเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อนก็อาจจะแยกออกเป็นพฤติกรรมย่อยๆ จากนั้นอาจใช้คำพูดชี้แนะ

ได้เมื่อแยกพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ลอกเลียนแบบออกมาเป็นพฤติกรรมย่อยๆ ก็ให้ตัวแบบพูดไปทีละพฤติกรรมพร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ประกอบด้วยซึ่งการทำเช่นนี้จะทำให้การลอกเลียนแบบเกิดได้ง่ายขึ้น

5. จะต้องแน่ใจได้ว่าผู้สังเกตนั้นตั้งใจสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างแท้จริงจึงอาจที่จะใช้สัญญาณที่เป็นคำพูดแก่ผู้สังเกตก่อน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจแต่การใช้สัญญาณนั้นจะต้องไม่กระทำโดยพฤติกรรมที่รุนแรง เช่น กระจกตัวให้สังเกตเป็นต้นเพราะจะทำให้ผู้สังเกตลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่รุนแรงได้

6. จะต้องแน่ใจเสมอว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกนั้นชัดเจนและกระทำสม่ำเสมอ

7. เมื่อผู้สังเกตตัวแบบลอกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบจะต้องให้การเสริมแรงผู้ที่ลอกแบบทันที

8. การเสริมแรงที่ให้แก่ผู้ลอกเลียนแบบหรือผู้สังเกตนั้นจะต้องใช้ตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ

9. จะต้องแน่ใจได้ว่าผู้ดำเนินการเสนอตัวแบบจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบด้วยวิธีการที่รุนแรงเช่นตีหรือคู่คำเป็นต้น

10. ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าของผู้สังเกตด้วยเพราะจะทำให้ผู้สังเกตได้รู้ว่าตนเองก้าวหน้าและเป็นตัวเสริมแรงที่ดีให้แก่ผู้สังเกตอีกด้วย

11. ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่สามารถลอกเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้เลย อาจจะใช้การชี้แนะโดยทำทางเข้าช่วยด้วยได้เพราะจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วขึ้น

12. ในการเสนอตัวแบบนั้นเมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมเป้าหมายแล้วควรมีการให้เสริมแรงต่อตัวแบบด้วยการทำ เช่นนี้จะเป็นการจูงใจให้ผู้สังเกตอยากลอกเลียนแบบมากยิ่งขึ้น

13. ควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกตพร้อมทั้งให้มีความเด่นตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้ลอกเลียนแบบได้อย่างคล่องแคล่วด้วย

ดังนั้นแนวทางในการเสนอตัวแบบจึงเป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นซึ่งความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนี้เองที่จะส่งผลให้บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม โดยกระบวนการเสนอตัวแบบจะเสนอตัวแบบที่บุคคลสนใจและคิดอยากทำตามและเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมที่ทำตามตัวแบบแล้วสิ่งที่ตามมาคือผลการตอบสนองที่เกิดขึ้นต่อพฤติกรรมนั้น

3.8 วิธีการสร้างตัวแบบ

ในการสร้างตัวแบบนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดพฤติกรรมของตัวแบบ โดยศึกษาค้นคว้า และรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเป็นพื้นฐานแนวคิด เกี่ยวกับการเสนอตัวแบบโดยแนวทางในการสร้างตัวแบบ (สม โภชน์ เอี่ยมสุภามิต, 2541, น.216) สามารถสรุปเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1. ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
 2. ค้นคว้า รวบรวมเนื้อหา ความรู้เนื้อหาในตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้สังเกตเกิด การเรียนรู้และคาดหวังว่าถ้าเลียนแบบตามพฤติกรรมของตัวแบบนั้นจะได้รับผลการกระทำ เช่นเดียวกับตัวแบบ
 3. กำหนดตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต เนื่องจากแนวคิดในการเสนอ ตัวแบบนั้นบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจะทำให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าการกระทำที่ตัวแบบกระทำขึ้นเป็น สิ่งที่เขาเองก็น่าจะทำได้
 4. จัดสภาพการณ์ที่เอื้อให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ในพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับ พฤติกรรมของตัวแบบ
 5. กำหนดพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงให้อยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียง กับผู้สังเกต เพื่อให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่เขาเองก็น่าจะทำได้
 6. กำหนดผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ โดยให้การเสริมแรงกับตัวแบบ เมื่อตัวแบบ สามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้สังเกตเรียนรู้และรู้สึกว่าหากตนเองมีพฤติกรรม เหมือนตัวแบบแล้วก็จะได้รับการเสริมแรงเช่นกัน
 7. กำหนดสถานการณ์และพฤติกรรมที่เรียนรู้ง่ายข้อมูลพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดง ต้องแสดงอย่างละเอียดมีขั้นตอนชัดเจนและง่ายต่อการเลียนแบบ
 8. นำสคริปต์การสร้างตัวแบบรับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อ ดูความชัดเจนว่าพฤติกรรมนั้นสามารถสังเกตเห็นได้หรือวัดได้และเห็นตรงกันว่าหากผู้สังเกต ได้ดู ตัวแบบแล้วพฤติกรรมนั้นจะเกิดหรือไม่เกิดมีความเป็นไปได้หรือไม่
 9. ดำเนินการสร้างตัวแบบตามสคริปต์ที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ
- ลักษณะของผู้สังเกต**
- ผลของการเสนอตัวแบบนั้นจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้ สังเกตด้วยลักษณะของผู้สังเกตที่การเสนอตัวแบบควรพิจารณามีดังต่อไปนี้

1) ความสามารถในการดำเนินการและเก็บจำข้อมูล จัดเป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้เสนอตัวแบบจะต้องพิจารณาความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของผู้สังเกต ดังนั้นควรเสนอตัวแบบให้สอดคล้องกับระดับสติปัญญาของผู้สังเกต

2) ความวิตกกังวลเป็นลักษณะหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ถ้าผู้สังเกตมีความวิตกกังวลมากเกินไปก็จะทำให้เกิดการรบกวนต่อการสังเกตตลอดจนกระบวนการการเก็บพฤติกรรมของตัวแบบจึงอาจจำเป็นที่จะต้องฝึกให้ผู้สังเกตรู้จักวิธีการผ่อนคลายก่อนการเสนอตัวแบบทั้งนี้ เพื่อให้การผ่อนคลายไประงับความวิตกกังวลนั้น

3) บุคลิกภาพด้านอื่นๆของบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเสนอตัวแบบ เช่น ลักษณะหุ่นหันหลังแล่น การรู้คุณค่าของตนเอง การรับรู้ถึงศักยภาพของแห่งตน สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและเพศ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวควรพิจารณาก่อนที่จะเสนอตัวแบบ

3.9 อิทธิพลของตัวแบบ

Bandura (1977 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541, น.223-224) ได้กล่าวว่าตัวแบบนั้นมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล 3 ด้านด้วยกันคือ

1) ช่วยให้ผู้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆ หรือทักษะใหม่ๆ ซึ่งจากผลของตัวแบบในลักษณะ เช่น นี้เองทำให้เราสามารถนำเอาวิธีการเสนอตัวแบบไปสร้างพฤติกรรมใหม่ๆ ให้กับบุคคลที่ยังไม่เคยกระทำพฤติกรรมดังกล่าว

2) มีผลทำให้เกิดการระงับ (Inhibition) หรือการยุติการระงับ (Disinhibition) การแสดงพฤติกรรมของผู้สังเกตตัวแบบได้ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับว่าเมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลเช่นใดถ้าตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลที่เป็นสิ่งไม่พึงพอใจแนวโน้มนั้นที่ผู้สังเกต ตัวแบบจะไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นมีสูงมากก็เท่ากับว่าตัวแบบทำหน้าที่ระงับการเกิดพฤติกรรมดังกล่าว แต่ถ้าพฤติกรรมใดที่ผู้สังเกตตัวแบบถูกระงับมาก่อน ได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมดังกล่าวแล้วไม่ได้รับผลอย่างที่คุณสังเกตคาดว่า จะได้รับหรือแสดงแล้วได้ผลทางบวก แนวโน้มนั้นที่ผู้สังเกตจะกระทำตามตัวแบบก็มีมากขึ้นก็เท่ากับว่าพฤติกรรมที่เคยถูกระงับนั้นได้ถูกการยุติการระงับแล้ว

3) ช่วยให้ผู้พฤติกรรมที่เคยได้รับการเรียนรู้มาแล้วได้รับการแสดงออกหรือถ้าเคยแสดงออกแล้วแต่ทำไม่ค่อยได้แสดงออกให้แสดงออกเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผลของตัวแบบในลักษณะเช่นนี้ก็ทำหน้าที่เป็นสัญญาณกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาอิทธิพลของตัวแบบจะช่วยให้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆ หรือทักษะใหม่ๆ เกิดการระงับ (Inhibition) หรือการยุติการระงับ (Disinhibition) การแสดงพฤติกรรมและช่วยให้พฤติกรรมที่เคยได้เรียนรู้มาหรือเคยแสดงออกให้แสดงออกมากขึ้น

3.10 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการใช้เทคนิคตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536, น.65) ได้เสนอแนะข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบไว้ ดังนี้

1) ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

(1) ทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อยๆ เกิดขึ้น และค่อยๆ มีความถี่สูงขึ้นและจะคงทนถาวรยิ่งขึ้น โดยให้การเสริมแรงเมื่ออินทรีย์แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

(2) จะทำให้ผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

(3) จะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกต

(4) ช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อนมีแนวโน้มที่จะแสดงออก

2) ข้อจำกัดวิธีการให้ตัวแบบ

(1) หากใช้ตัวแบบอย่างเดียว ในการสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่จะเกิดช้า ควรให้ควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับ

(2) การคัดเลือกตัวแบบ ตลอดจนกิจกรรมที่จะเลียนแบบ ผู้คัดเลือกควรตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวแบบทั้ง ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และคำบอกกล่าวหรือสารบันทึก มาผสมผสานเพื่อให้เกิดความหลากหลายและน่าสนใจต่อการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกล้อยตามและคิดเปรียบเทียบพฤติกรรมจากเทคนิคตัวแบบเพื่อประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง แล้วคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะจากตัวแบบ

3.11 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคนิคตัวแบบพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ

สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่องการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกันผลการทดลอง พบว่า หลังการได้รับเทคนิคแม่แบบนักเรียนกลุ่มทดลองพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สุชุมาลย์ คำหว่าน (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยเทคนิคตัวแบบและการเสริมแรงทางสังคมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคตัวแบบและการเสริมแรงทางสังคมต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าว กลุ่ม

ตัวอย่าง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 4 คนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขอนแก่นวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเสนอตัวแบบและการเสริมแรงทางสังคมกับพฤติกรรมที่เหมาะสมจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น และเมื่อได้รับการเพิกเฉยต่อพฤติกรรมก้าวร้าว จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

พวงทอง คงเจริญ (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการใช้ตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองทุ่ม จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคการวิจัยที่ 2 ปีการศึกษา 2549 กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนที่มีคะแนนต่ำสุดจากผลการวัดพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน โดยเรียงคะแนนจากน้อยไปหามากแล้วนำคะแนนมาจับคู่กันและใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แยกแต่ละคู่ให้อยู่ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับตัวแบบสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาทีจำนวน 12 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เล็ก ทองแสน (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลของการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า คะแนนพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่ได้รับการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบ หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จารุณี ทรัพย์ประเสริฐ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลของการเสนอตัวแบบผ่านนิทานสร้างเสริมสุขนิสัยโดยใช้สื่ออุปกรณ์เด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง เด็กอายุ 4-5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล ในเขตอำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 32 คน กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่นนิทานสร้างเสริมสุขนิสัยโดยใช้สื่ออุปกรณ์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านนิทานตามแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นที่โรงเรียน 12 กิจกรรม ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนสุขนิสัยในเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่แตกต่างกัน ($p\text{-value} > 0.05$) หลังการทดลองและระยะติดตาม เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสุขนิสัยสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

มนฤดี ธรรมสอน (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมการเสนอตัวแบบ เพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยต่ำ โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมเสนอตัวแบบ และแบบประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โดยหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเสนอตัวแบบมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปารีญา ราพา (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและใช้ตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการทดลองและมีคะแนนความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและใช้ตัวแบบสัญลักษณ์มีคะแนนความรับผิดชอบต่อตนเองมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภัทนะ จันทรเจริญสุข (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการใช้ภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบวัดจิตสาธารณะสื่อภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม จำนวน 4 เรื่อง แบบแสดงความคิดเห็นจากการชมภาพยนตร์ และแบบสะท้อนคิดของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอโดยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า หลังจากชมภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่องนักเรียนมีระดับจิตสาธารณะที่สูงขึ้นและจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายบุคคลรายกลุ่มและจากการสะท้อนคิดนักเรียนแสดงถึงความมีจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมที่มีบทบาทในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

อรอนงค์ มานะเสถียร (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสิมา กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสิมา จำนวน 24 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ทั้งหมด 12 ครั้ง กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้า โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเยาวชนชายที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรศิริ ทศนศรี (2556 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยผ่านนิทานการ์ตูนแอนิเมชันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย และนิทานการ์ตูนแอนิเมชัน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้สถิติแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures) ผลการศึกษาพบว่า นิทานการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อส่งเสริมเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี มีคุณภาพตามเกณฑ์ และมีพัฒนาการด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับก่อนใช้ 2.33 ระหว่างใช้ 2.50 และหลังใช้ 2.50 และนักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัย หลังใช้นิทานการ์ตูนแอนิเมชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยการใช้เทคนิคตัวแบบเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ได้จากการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ จากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ของกลุ่มเพื่อน โดยอาศัยอิทธิพลของการนำเทคนิคตัวแบบเข้ามามีส่วนช่วยให้เขาได้มองเห็นผลจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ของตัวแบบประกอบกับการได้รับการเสริมแรงอย่างถูกวิธีตามหลักการให้การเสริมแรงของสกินเนอร์ แล้วเชื่อว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจะลดลงและพฤติกรรมที่เหมาะสมใหม่ที่เกิดขึ้นจะคงอยู่ต่อไป และจากการศึกษาการวิจัยพบว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในการวิจัย นักเรียนมีค่าความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าการก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. ปัจจัยเชิงสาเหตุหรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวของนักเรียน ที่ได้รับจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.1 เพศ

เพศ เป็นลักษณะทางชีวภาพของมนุษย์ซึ่งแบ่งออกเป็น เพศชายและเพศหญิง จากความแตกต่างทางเพศนี้ทำให้มนุษย์แสดงบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและสังคมของบุคคลที่อาศัยอยู่ดังนี้

จินตนา บัวเฟียน (2550, น.72) ศึกษาผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตนของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวผลการศึกษาพบว่าเพศเป็นตัวทำนายสำคัญของความเชื่อในการควบคุมสาเหตุ และผลจากการกระทำของตนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรณัญญา โยธะกา (2551, น.71) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นซึ่งได้นำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียน คือ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยและอาชีพของผู้ปกครอง มาศึกษาเพิ่มเติมผลการศึกษาพบว่าเพศเป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

สรุปได้ว่าความแตกต่างทางเพศคือเพศชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

4.2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ย

ผลการเรียนรู้เฉลี่ย (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) เป็นตัวบ่งบอกถึงความสามารถของนักเรียนในด้านสติปัญญาในการรวบรวมความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากการเรียนรู้

รลิตา กุดแถลง (2550, น.72) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอภีร์ จังหวัดนครนายก โดยการจำแนกตามผลการเรียน พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงมีความซื่อสัตย์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยปานกลางและต่ำและนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางมีความซื่อสัตย์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนวลลออ แสงสุข (2554, น.64) ที่ทำการศึกษาดูพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย

รามคำแหง พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ

สรุปได้ว่าผลการเรียนเฉลี่ยเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.3 รายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว คือปริมาณรายได้ทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับใน 1 เดือน

อังคณา เมตุลา (2546, น.108) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการรู้จักตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองที่เป็นผลจากการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการกับไม่ได้ฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางจิต 3 ประการและตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 3 ประการในบทบาทของตัวแปรอิสระควบคุมด้วยผลปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวรายได้สูงมีการรู้จักตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวรายได้ต่ำและนักเรียนจากครอบครัวรายได้สูงที่ได้รับการฝึกมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวรายได้ต่ำที่ไม่ได้รับการฝึกอัจฉรา สุขารมณ์ (อ้างถึงใน อรพิน ชูชม 2532: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น โดยเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นจำแนกตามภูมิหลังของครอบครัวและลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่านักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกันโดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับสูงจะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับต่ำ

สรุปได้ว่ารายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำรายได้ของครอบครัวของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี
จังหวัดชลบุรีปีการศึกษา 2558 มีวิธีการดำเนินรายการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ประเภทและแบบของการวิจัย
3. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

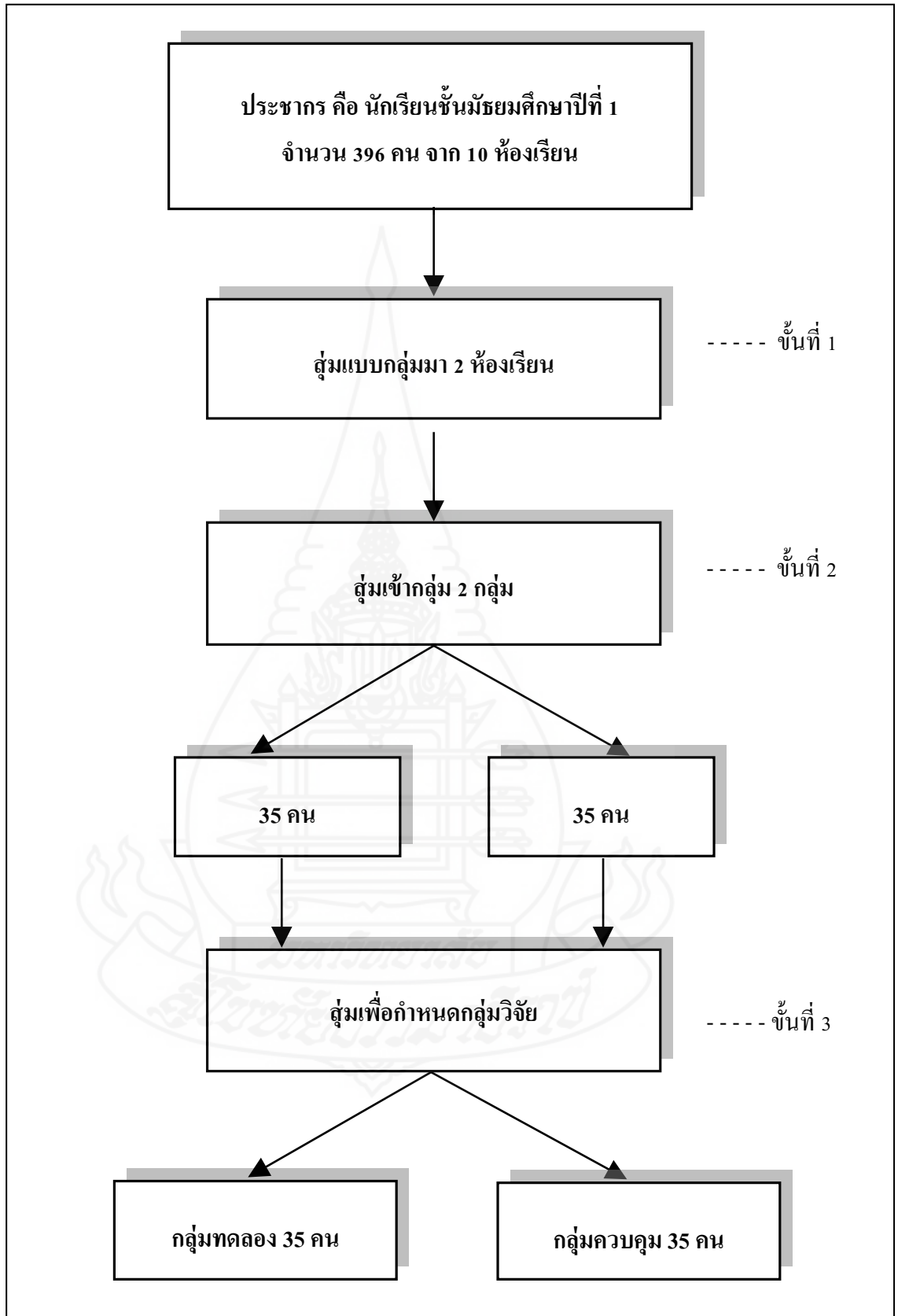
1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.2.1 การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการสุ่มห้องเรียนมา 2
ห้องเรียน ได้นักเรียน 70 คน ที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มมาจาก
ห้องเรียนทั้งหมดที่นักเรียนคละกัน และมีลักษณะใกล้เคียงกัน

1.2.2 การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นการสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างแต่ละคนเข้ากลุ่มวิจัย 2 กลุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มละ 35 คน

1.2.3 การสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับสลากกลุ่มวิจัย
เพื่อกำหนด ให้เป็นกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 35 คน และสุ่มกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม
นักเรียนจำนวน 35 คน ขั้นตอนกำหนดกลุ่มวิจัย ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย

2. ประเภทและแบบของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วัดก่อนและวัดหลังการทดลอง (Randomized Pretest – Posttest Control Group Design) แบบมีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (Random Assignment) ซึ่งมีแบบการวิจัย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการวิจัย

Sample		Pretest	Treatment	Posttest	Follow-up period
Experimental Group	R	T ₁	X	T ₂	T ₃
Control Group	R	T ₁	~X	T ₂	

R แทนการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มเข้ากลุ่ม

X แทนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้กับกลุ่มทดลอง

~X แทนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ ด้านส่วนตัวและสังคมที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะที่ใช้กับกลุ่มควบคุม

T₁ แทนการวัดก่อนการทดลอง (Pre-test)

T₂ แทนการวัดหลังทดลอง (Post-test)

T₃ แทนการวัดในระยะติดตามผล (Follow-up period)

3. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรในการวิจัย

3.1.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ประเภท คือ

1) **ตัวแปรอิสระที่จัดกระทำ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

2) **ตัวแปรสับสน** คือ ตัวแปรที่นำมาเพื่อศึกษาเพิ่มเติม กับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ คือลักษณะภูมิหลังทางชีวภาพ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3.1.2 **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

3.2 นิยามปฏิบัติของตัวแปร

3.2.1 กลุ่มตัวแปรอิสระ

1) **การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ** หมายถึง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนานักเรียนวัยรุ่นตอนต้นให้ได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ 12 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมใช้เวลา 50 นาที กิจกรรมแต่ละกิจกรรมมุ่งเน้นพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ทั้งจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง และจิตสำนึกสาธารณะส่วนรวม แบ่งเป็น จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน

2) **ภูมิหลังทางชีวสังคมประกอบด้วย**

(1) เพศ แบ่งเป็น เพศหญิงกับเพศชาย

(2) ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ระดับผลการเรียนซึ่งเป็นความสามารถทางการเรียนและความสามารถทางสมองของนักเรียน ในการวิจัยนี้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนใน ปีการศึกษา 2558 โดยแบ่งผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนเป็น 2 ระดับ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมาและระดับผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

(3) รายได้ของครอบครัว หมายถึง จำนวนรายได้ทั้งหมดของผู้ปกครองที่นำมาซึ่งการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวในหนึ่งเดือน โดยแบ่งรายได้ของครอบครัวเป็น 3 ระดับ คือ รายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 15,000 บาทลงมา รายได้ของครอบครัว 15,000 – 20,000 บาท และรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 20,000 บาท ขึ้นไป

3.2.2 **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลตระหนักรู้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายในซึ่งอยู่ในจิตใจและส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก ตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวม ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบของตนเองและความรับผิดชอบต่อที่สร้างสรรค์ เพื่อชุมชนและสังคมส่วนรวม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม มีความสำนึกและยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เป็นการ

ประพฤติกปฏิบัติที่เน้นความเรียบร้อย ประหยัด เที่ยงตรง มีความรักและความเอื้ออาทร มองโลกในแง่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี โดยจำแนกดังนี้

1) จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม แบ่งเป็น

(1) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

(2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร และเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1.1 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในที่นี้กำหนดแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง มี 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 12 กิจกรรม

2) กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 12 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยนำมาใช้กับกลุ่มควบคุม จำนวน 12 กิจกรรม

4.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ผู้วิจัยได้

ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ วิเคราะห์เนื้อหาวัตถุประสงค์ แนวคิด วิธีการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

2) วิเคราะห์แนวคิดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในที่นี้กำหนดแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยมีจำนวน 30 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

3) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัตินานๆครั้ง
- 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการของตัวแปร โดยมีจำนวน 30 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบและกำหนดคะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตารางกำหนดข้อและการให้คะแนนข้อความทางบวกและข้อความทางลบ

ระดับพฤติกรรม	คะแนน	
	ข้อความทางบวก (ข้อที่ 1,2,3,6,8,10,11,12,13, 14,21,22,23,28,29)	ข้อความทางลบ (ข้อที่ 4,5,7,9,15,16,17,18,19,20, 24,25,26,27,30)
ปฏิบัติทุกครั้ง	5	1
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	4	2
ปฏิบัติบางครั้ง	3	3
ปฏิบัตินานๆครั้ง	2	4
ไม่เคยปฏิบัติเลย	1	5

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาเครื่องมือวิจัยจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบด้านเนื้อหาและความเหมาะสมรวมทั้งความชัดเจนของการใช้ภาษาของแบบสอบถามโดยหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หาค่าความตรง (Validity) โดยได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.66 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ และค่าความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.34 - 0.75 และค่าความเที่ยง 0.86 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามมาใช้ได้

6) จัดทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน

4.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมี

จิตสำนึกสาธารณะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ที่เหมาะสม

กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเทคนิคตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรม

3) สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย

3.1 ชื่อกิจกรรม

3.2 แนวคิด

3.3 วัตถุประสงค์

3.4 ขั้นตอนกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

3.4.1 ขั้นนำ

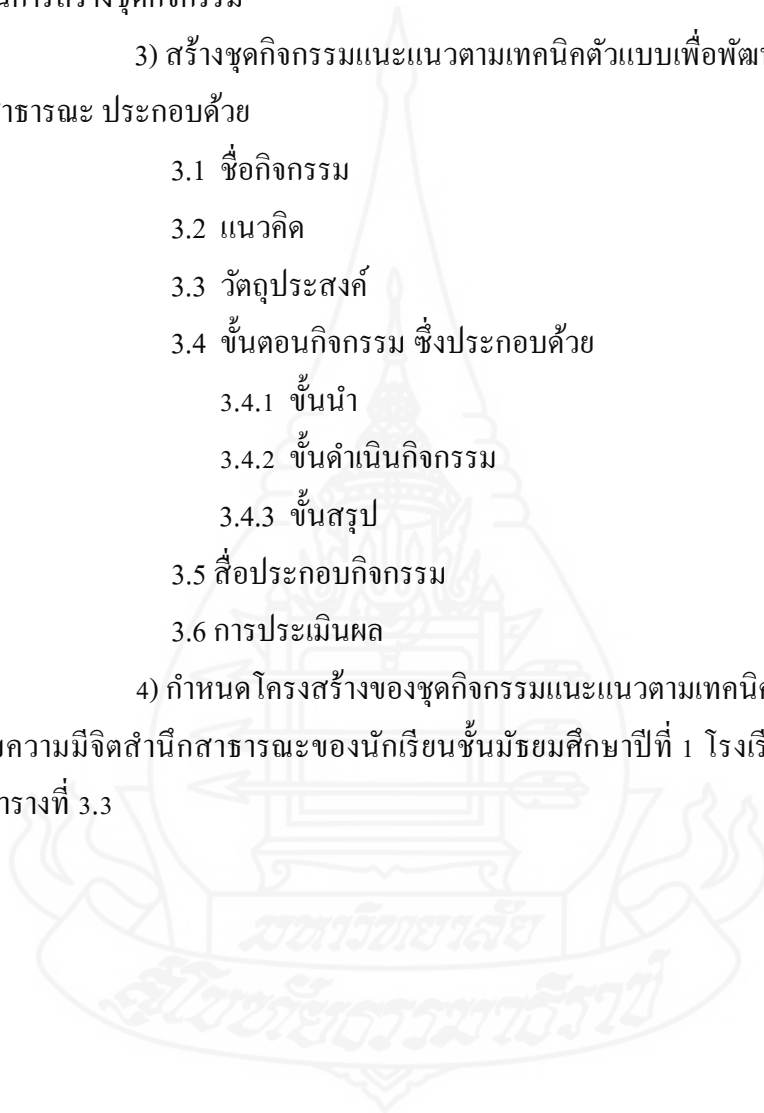
3.4.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม

3.4.3 ขั้นสรุป

3.5 สื่อประกอบกิจกรรม

3.6 การประเมินผล

4) กำหนดโครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
 ความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข
 จังหวัดชลบุรี

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
1.	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัย กับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักและ เข้าใจถึงความหมายความสำคัญ และประโยชน์ของพฤติกรรมความ จิตสำนึกสาธารณะ 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่า และประโยชน์ของการเข้าร่วม กิจกรรม 4. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึก สาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวิถีทัศน์) เทคนิคการเสริมแรง Pretest แบบสอบถาม พฤติกรรมความมี จิตสำนึกสาธารณะ
ด้านที่ 1 จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง			
2.	เพียงพอย่าง พอเพียง	1. เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจและเห็นความ สำคัญของการประหยัดรู้จักความ พอประมาณ 2. เพื่อให้ นักเรียน เกิดความเอื้อเพื่อ เผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน 3. เพื่อปลูกฝังหลักคิดแบบพอเพียงและ ให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบ วิถีทัศน์) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
3.	คุณค่าของเวลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการตรงต่อเวลา และเห็นคุณค่าการตรงต่อเวลา 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ 4. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบสถานการณ์จำลอง และตัวแบบวิธีทัศน์)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
4.	โตไปไม่โกง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวมได้ 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวมได้ 3. เพื่อเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบวิธีทัศน์)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
ด้านที่ 2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน			
5.	โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
6.	ร่วมแรง ร่วมใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียนอย่างรู้คุณค่าและใช้เท่าที่จำเป็น 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
7.	เพื่อน ช่วย เพื่อน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวม มากกว่าส่วนตนและอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม</p>	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวิถีทัศน์ และตัวแบบ สถานการณ์จำลอง) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
ด้านที่ 2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน			
8.	รักษ้างาน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน</p>	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวิถีทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
9.	ร่วมด้วย ช่วยกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมในชุมชนอย่างรู้คุณค่าและใช้เท่าที่จำเป็น 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของในชุมชน 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนร่วมเพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และตัวแบบรูปภาพ)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
10.	ฮีโร่...อาสา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจสละประโยชน์ส่วนตนและอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวีดิทัศน์และกรณีตัวอย่าง จากข่าว)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
11.	รักเรา รักย์โลก	1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึง การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก ในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ สูงสุดของชุมชน	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวิถีทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย
12.	ปัจฉิมนิเทศ “จี๊ซ่า... จิตสำนึก สาธารณะ”	1. เพื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของการ มีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกประโยชน์และ ข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เพื่อให้ให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ และ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ให้ เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพื่อ พัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก สาธารณะของตนได้	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบวิถีทัศน์) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย

5) เสนอชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ตรวจสอบความตรงด้านโครงสร้าง ตรวจสอบสอดคล้องของจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการ และการประเมินผล แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6) ปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยได้ปรับกิจกรรม ปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมบางขั้นตอน เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาในการทำกิจกรรม และจัดกิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้งๆละ 50 นาที

ตารางที่ 3.4 ตารางการดำเนินการทดลอง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อกิจกรรม กลุ่มทดลอง	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม	ชื่อกิจกรรม กลุ่มควบคุม	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม
1	11 มกราคม 2559	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	ครูสุนทรี	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	ครูจงรัก
2	12 มกราคม 2559	เพียงพอย่าง พอเพียง	ครูพิศมัย	ประหยัด พอประมาณ	ครูสุนทรี
3	18 มกราคม 2559	คุณค่าของเวลา	ครูสุนทรี	เวลาเป็นของมีค่า	ครูจงรัก
4	19 มกราคม 2559	โตไปไม่โกง	ครูพิศมัย	ความซื่อสัตย์	ครูสุนทรี
5	25 มกราคม 2559	โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา	ครูพิศมัย	โรงเรียนของเรา น่าอยู่	ครูสุนทรี
6	26 มกราคม 2559	ร่วมแรง ร่วมใจ	ครูสุนทรี	ร่วมมือ ร่วมใจ	ครูจงรัก
7	1 กุมภาพันธ์ 2559	เพื่อน ช่วย เพื่อน	ครูพิศมัย	น้ำเอ๋ย...น้ำใจ	ครูสุนทรี
8	2 กุมภาพันธ์ 2559	รักษ์บางแสน	ครูสุนทรี	บางแสนสะอาด ด้วยมือคุณ	ครูจงรัก
9	8 กุมภาพันธ์ 2559	ร่วมด้วย ช่วยกัน	ครูสุนทรี	ร่วมจิต ร่วมใจ	ครูจงรัก
10	9 กุมภาพันธ์ 2559	อีโร่...อาสา	ครูพิศมัย	อาสาช่วยเหลือ	ครูสุนทรี
11	15 กุมภาพันธ์ 2559	รักเรา รักย์โลก	ครูสุนทรี	ต้นไม้ชีวิต	ครูจงรัก
12	16 กุมภาพันธ์ 2559	ปัจฉิมนิเทศ “จิตซ่า...จิตสำนึก สาธารณะ”	ครูสุนทรี	ปัจฉิมนิเทศ “จิตซ่า...จิตสำนึก สาธารณะ”	ครูจงรัก

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการ ดังนี้

5.1 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ปีการศึกษา 2558 จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน โดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ห้องละ 35 คน

5.2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ และคำถามลักษณะทางชีวสังคม 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แล้วเก็บเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)

5.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้งๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 12 วัน จัดกิจกรรมในวันจันทร์ และวันอังคาร เวลา 14.40 - 15.30 น. กลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ ด้านส่วนตัวและสังคมไม่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 12 วัน เท่ากัน สถานที่และมีสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน

5.4 เมื่อเสร็จสิ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้งแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบถามหลังเรียน (Posttest) จำนวน 30 ข้อ

5.5 ในระยะติดตามผล หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้ง ผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ อีกครั้ง

5.6 นำผลคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และผลคะแนนหลังเรียน (Posttest) และระยะติดตามผล มาทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

6.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์และพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

6.1.2 การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2.2 สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two Way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6.2.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ตั้งเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลในใบงานและการเขียนตอบของนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลอง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง (2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ (3) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล (4) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกันหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และ (5) เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกรักของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบนัยสำคัญทางสถิติจะแสดงด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

* แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน ลักษณะพื้นฐานที่วิเคราะห์เพื่อการเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง คือ ภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว ใช้การคำนวณ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1 – 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามเพศ

เพศ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ
ชาย	17	48.57	19	54.29
หญิง	18	51.43	16	45.71

จากตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน เป็นเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 และเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 ส่วนกลุ่มควบคุมจำนวน 35 คน เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และเป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71

ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย

ผลการเรียนเฉลี่ย	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 2.49 ลงมา	12	34.29	10	28.57
ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	23	65.71	25	71.43

จากตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย ซึ่งเป็นผลการเรียนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 และมีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และมีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

ตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 15,000 บาท	9	25.71	8	22.86
15,000 – 20,000 บาท	14	40.00	16	45.71
ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป	12	34.29	11	31.43

จากตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัว ซึ่งเป็นรายได้ของครอบครัวต่อเดือน นำมาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือรายได้ต่ำ รายได้ปานกลาง และรายได้สูง กำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาทเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ กำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ปานกลาง และกำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง โดยกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 มีรายได้ของครอบครัว 15,000 – 20,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 มีรายได้ของครอบครัว 15,000 – 20,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการทดลอง โดยมีเป้าหมายหลักที่สำคัญ คือ การตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ข้อ การวิเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (t-test independent) การวิเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 2 ใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) การวิเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 3 ใช้คะแนนการเปรียบเทียบระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติการ

ทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ (t-test dependent) และส่วนการวิเคราะห์ตามสมมติฐานข้อที่ 4 ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งจะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น” ใช้การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบอิสระ (t-test independent) ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.4 – 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
กลุ่มทดลอง (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตาม เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความมีจิตสำนึก สาธารณะ)	35	108.21	2.13	0.78	.19
กลุ่มควบคุม (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นฯ)	35	107.23	2.04		

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ ได้ค่าที่เท่ากับ 0.78 ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลที่พบสรุปได้ว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
กลุ่มทดลอง (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตาม เทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความมีจิตสำนึก สาธารณะ)	35	132.68	2.54	39.74	.00*
กลุ่มควบคุม (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น)	35	110.17	2.26		

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ ได้ค่าที่เท่ากับ 39.74 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 132.68 สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 110.17

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าของกลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05”

2.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ สูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ” วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

กลุ่มทดลอง (ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความมีจิตสำนึกสาธารณะ)	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ			
		\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนการทดลอง	35	108.21	2.13	52.36	.00*
หลังการทดลอง	35	132.68	2.54		

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) ได้ค่าที เท่ากับ 52.36 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย หลังจากที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 132.68 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 108.21

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ”

2.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตาม มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง” วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	จำนวน	ค่าสถิติ
------------------------	-------	----------

	(คน)	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ระยะหลังการทดลอง	35	132.68	2.54	3.75	.11
ระยะติดตามผล	35	130.92	2.42		

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) ได้ค่าที เท่ากับ 3.75 ซึ่งไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของระยะติดตามผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 130.92 ส่วนระยะหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 132.68

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองระยะติดตามผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกับระยะหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “กลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตาม มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน”

2.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ กับลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคม

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน” สมมติฐานการวิจัยข้อนี้คาดว่า การที่นักเรียนมีลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน การวิเคราะห์จะใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) ซึ่งมีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัว

แบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ เป็นตัวแปรอิสระตัวแรก และมีลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคม (เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว) ครั้งละตัวแปร เป็นตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบ การวิเคราะห์ให้ความสนใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ กับตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคมเป็นสำคัญ

ตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคมและตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น เพศชายกับเพศหญิง
- 2) ผลการเรียนเฉลี่ย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป และนักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่ 2.49 ลงมา
- 3) รายได้ของครอบครัว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท
- 4) การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะตัวแปรนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 128 – 137 คะแนน โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 132.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.45 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยมีใช้ค่าเฉลี่ยกลุ่มรวมเป็นตัวแบ่ง นักเรียนที่มีคะแนน 133 – 137 จัดเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูง จำนวน 19 คน นักเรียนที่มีคะแนน 128 – 136 จัดเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะต่ำ จำนวน 16 คน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคม ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.8 – 4.10

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองเมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับเพศ

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) × (ข)	1	24.48	24.48	1.09	.31
เพศ(ข)	1	7.12	7.12	.39	.78

การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมี จิตสำนึกสาธารณะ(ก)	1	8768.55	8768.55	75.24	.00*
ความคลาดเคลื่อน	31	375.01	5.68		
รวม	34				

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ และไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามเพศ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แสดงว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศต่างกัน ภายหลังจากใช้การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีเพศต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองเมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับผลการเรียนเฉลี่ย

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) × (ข)	1	2.18	2.18	.38	.53
ผลการเรียนเฉลี่ย(ข)	1	1.15	1.15	.21	.65
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมี จิตสำนึกสาธารณะ(ก)	1	8016.46	8016.46	69.42	.00*
ความคลาดเคลื่อน	31	374.05	6.67		

รวม

34

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ และไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามผลการเรียนเฉลี่ย ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แสดงว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ผลการเรียนเฉลี่ยมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน ภายหลังจากใช้การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของ

นักเรียนกลุ่มทดลองเมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะกับรายได้ของครอบครัว

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
(ก) × (ข)	2	16.48	8.24	1.57	.22
รายได้ของครอบครัว(ข)	2	13.72	6.86	1.29	.28
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมี จิตสำนึกสาธารณะ(ก)	1	6795.26	6795.26	55.73	.00*
ความคลาดเคลื่อน	29	338.83	5.29		
รวม	34				

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ และไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามรายได้ของครอบครัว ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ แสดงว่าหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ รายได้ของครอบครัวมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน ภายหลังจากที่ใช้การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน”

ตอนที่ 3 เสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยมีข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสังเคราะห์ความคิดเห็น จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 12 ครั้ง 12 กิจกรรม ระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2559 นักเรียนได้สะท้อนความคิดเห็นในเชิงความรู้สึก ผ่านการเขียนในใบงานกิจกรรม หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวทุกกิจกรรม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยผู้วิจัย มีการแบ่งการเรียนรู้ ออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

(1) จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

(2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมแบ่งเป็น

2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำ

ความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน
เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจถึงความหมายความสำคัญ และประโยชน์ของพฤติกรรมความจิตสำนึกสาธารณะ
 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
 4. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมครั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ พร้อมบอกแนวทางปฏิบัติตน รวมถึงประโยชน์ที่จะได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมให้นักเรียนได้สำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะของตนก่อนร่วมกิจกรรม

จากการทำกิจกรรม พบว่านักเรียนให้ความร่วมมือและตั้งใจดี เข้าใจจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมและนักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นที่รักแรกพบของนักเรียนได้ นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมของตัวเองละครจาก Video YouTube ลูกชายคนกวาดขยะ ได้ว่า ความรักของพ่อแม่ คือ ความปรารถนาดีต่อลูก พ่อแม่ทำงานเหนื่อยแต่สิ่งสำคัญคืออยากให้เป็นลูกเป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม ลูกทุกคนสามารถแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ โดยการแบ่งเบาภาระพ่อแม่ ช่วยงานบ้าน ช่วยดูแลบ้าน เป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน ประพฤติตนและปฏิบัติตนบนพื้นฐานของความดี ช่วยพ่อแม่ได้ทุกๆวัน

ตัวอย่างการเขียนแสดงความรู้สึกของนักเรียน เช่น

“ คุณพ่อ คือ รักแรกพบของหนู พ่อดูแลและรักหนู เป็นสุดที่รักของหนู”

“ แม่ คือ รักแรกพบของผม แม่เป็นผู้หญิงธรรมดา แม่ทำงานเหนื่อย แม่รักผมตั้งแต่ผมอยู่ในท้อง แม่เป็นผู้หญิงเก่งดูแลผมกับน้อง ผมรักแม่ครับ ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เห็นความสำคัญของคนในครอบครัว การเอาใจใส่ต่อคนในครอบครัว เอาใจใส่ต่อสังคมส่วนรวม เราเป็นส่วนเล็กๆของสังคม แต่เราก็เป็นส่วนที่จะ

เติมเต็มสังคมและสรรค์สร้างสังคมให้น่าอยู่ โดยการดูแลและรักษาสังคมให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น และเติบโตขึ้น โดยมีรากฐานการบ่มเพาะ “จิตสำนึกสาธารณะ” ให้หยั่งรากลึก ลงในไปในจิตใจ ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญของเราทุกคน”

“ได้เรียนรู้ว่า ความรักของคนในครอบครัวเป็นเกราะและเป็นกำแพงที่ป้องกันภัยที่ดีที่สุด”

“ทำให้เข้าใจคำว่า จิตสำนึกสาธารณะ นั้นมีความสำคัญ และทำให้เห็นคุณค่าของจิตสำนึกสาธารณะ”

“ได้รู้ว่า จิตสำนึกสาธารณะ สำคัญอย่างไร และทราบความหมายของจิตสำนึกสาธารณะ ได้เห็นความสำคัญของประโยชน์ของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ”

“รู้ถึงคุณค่าของจิตสำนึกสาธารณะและเป็นส่วนสำคัญทำให้สังคมเราน่าอยู่มากขึ้น”

ด้านที่ 1 จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง

ครั้งที่ 2 พอเพียงอย่างเพียงพอ

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประหยัดรู้จักความพอประมาณ
 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน
 3. เพื่อปลูกฝังหลักคิดแบบพอเพียงและให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมครั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม ความพอเพียง พอประมาณ ปลูกจิตสำนึกด้านความพอเพียงและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน จากการทำกิจกรรม พบว่า การนำเสนอด้วยแบบบุคคลจริง โดยให้นักเรียนในห้องเรียนที่มีการฝากเงินออมกับโครงการธนาคาร โรงเรียนของทางธนาคารออมสินและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มาเป็นตัวแบบ และจากการชม MV เพลงอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมของการออมและความพอเพียง โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ สร้างแรงบันดาลใจ ปลูกฝังค่านิยมการพอเพียง

จากการตรวจผลการปฏิบัติกิจกรรมใบงาน โดยนักเรียนได้ร่วมทำใบงานกิจกรรม พร้อมแสดงความคิดเห็นต่อการประหยัดอดออมและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นสิ่งดีต่อตนเองเป็นคุณธรรมประจำใจ การพอเพียงเริ่มจากสิ่งเล็กน้อยจากการประหยัดวันละนิด อาหารและน้ำที่ซื้อทานก็ทานให้หมด ของใช้ก็ใช้อย่างระมัดระวังเพื่อประหยัดเงินของพ่อแม่ เสื้อผ้าที่ซื้อมาก็นำมา

ซ่อมแซม ทำงานหารายได้ระหว่างเรียน และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น การแบ่งปันอาจจะเล็กน้อยแต่จะเป็นความประทับใจของผู้รับและเป็นความสุขใจของผู้ให้ อาจแบ่งปันขนม แบ่งปันสิ่งของ รู้จักเป็นผู้ให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความประหยัดอดออม จากคำพูดที่ว่า

“ ผมจะแบ่งขนมให้เพื่อนได้ทานด้วยกัน ”

“ ผมจะมีน้ำใจต่อคนในครอบครัว ช่วยงานต่างๆ และแบ่งปันของเล่นให้น้องชายผมครับ ”

“ หนูจะเก็บออมเงิน ชื่อของที่จำเป็น และหยอดกระปุกออมสินทุกวัน นำเงินที่เก็บไปฝากธนาคาร เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาค่ะ ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความพอเพียงพอประมาณ และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัดรู้จักการออม การแบ่งปัน เราต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแบ่งปันให้คนในครอบครัว แบ่งปันให้เพื่อนบ้าน แบ่งปันให้กัลยาณมิตร หรือการแบ่งปันรอยยิ้มมิตรไมตรีกับทุกคนในสังคม จะสร้างความสุขให้ทุกคน และการออมโดยการเขียนบันทึกรายรับ – รายจ่าย ทำให้เรารู้จักการประมาณตน ใช้เท่าที่จำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ การเรียนรู้ถึงการออม พอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันในการออม มีความสำคัญ ”

“ ได้รู้ว่า ความพอเพียง ที่เราน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของพ่อหลวงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า และเป็นสิ่งดีงามที่เราควรนำมาใช้กับทุกคน ”

“ ได้รู้ว่า การแบ่งปันและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จะสร้างมิตร สร้างความสุขให้กับผู้มอบให้และผู้ได้รับ ”

“ เป็นกิจกรรมที่ดีมากเพราะทำให้เราเห็นตัวอย่างที่ดีของผู้ที่มีจิตสำนึกสาธารณะในการออมและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเราควรส่งเสริมให้ทุกคนได้เห็นความสำคัญต่อสิ่งนี้ ”

ครั้งที่ 3 คุณค่าของเวลา

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการตรงต่อเวลา และเห็นคุณค่าการตรงต่อเวลา
 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
 3. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
 4. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าการตรงต่อเวลา รู้จักการวางแผนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ใฝ่ใจ และตั้งใจในการทำงาน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายโดยแบ่งเวลาให้เหมาะสมทั้งการทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน เวลาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อส่วนรวมหรือจัดกิจกรรมต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมให้ตรงเวลา

จากการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้เสนอตัวแบบจากสถานการณ์จำลอง สื่อวีดิทัศน์ และการเล่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และส่วนร่วม ความรู้สึกที่ได้เรียนรู้จากสถานการณ์ตัวอย่าง ภูตะวัน มาไม่ตรงเวลา ทำให้ภูตะวันและเพื่อนๆ ไม่ได้เข้าร่วมแข่งขันศิลปหัตถกรรมเป็นตัวแทนของทางโรงเรียน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า จะนำเรื่องนี้ไปเป็นบทเรียน เพื่อปรับปรุงตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลา และตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ เพื่อจะไม่ให้เสียโอกาสอย่างภูตะวัน นอกจากนี้จากการตรวจใบงาน คุณค่าของเวลา นักเรียนคิดว่าการตรงต่อเวลามีความสำคัญและเป็นการสร้างโอกาสที่ดีต่อตนเอง และการไม่ตรงต่อเวลาจะทำให้ตนเองพลาดโอกาสที่สำคัญได้ ตื่นให้เข้าชั้นโดยปฏิบัติตน เป็นผู้ตื่นให้เข้าชั้น หรือเวลาร่วมกิจกรรมต่างๆก็มาก่อนเวลา มีการวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน รู้จักการเผื่อเวลา ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ทั้งงานส่วนตัว และงานของทางโรงเรียน ช่วยงานพ่อแม่ด้วยความเต็มใจ ทำงานต่างๆที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ช่วยงานของโรงเรียน กิจกรรมต่างๆด้วยความเต็มใจ ใฝ่ใจ และทุ่มเท ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง เพิ่มความสามารถแห่งตน จากคำพูดที่ว่า

“เราควรตรงต่อเวลา มาถึงโรงเรียนก่อนเวลาเข้าแถว เข้าเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนก็ควรมาก่อนเวลาที่ได้นัดหมาย”

“ถ้าผมมาสายจะทำให้ผมโดนลงโทษและจะทำให้เสียเวลาเรียน ซึ่งจะคิดเป็นนิสัยส่งผลกระทบต่ออนาคตของผมด้วย ดังนั้นผมจะตื่นให้เข้าชั้น เข้าร่วมกิจกรรมให้ทันเวลาคับ”

“หนูจะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ ช่วยงานคุณครูทุกๆครั้งด้วยความเต็มใจค่ะ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้การตรงต่อเวลาและการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3 ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลา เห็นประโยชน์ของการตรงต่อเวลา เห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ

เวลาทุกวินาทีมีคุณค่าเสมอ เวลาเพียงเสี้ยววินาทีอาจเปลี่ยนชีวิตของใครบางคน เวลาที่มีคุณค่าและเราไม่สามารถย้อนเวลากลับมาได้ เราต้องรักษาเวลา และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพ และเราต้องทำงาน ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ใส่ใจ ทุ่มเท กับงานทุกชิ้น เพราะงานทุกอย่างถ้าเราทำด้วยความตั้งใจและเต็มที่กับงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความรักในงาน เราจะทำงานอย่างมีความสุข ทำงานด้วยความสนุก และสร้างสรรค์งานออกมาอย่างมีคุณภาพ ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จุดเริ่มแรกในการทำงาน เราต้องเห็นคุณค่าของงานที่เราทำ ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้ประสบการณ์ คือ การเป็นคนตรงต่อเวลา จะทำให้เรามีโอกาสได้ทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้บรรลุเป้าหมาย”

“ตระหนักถึงการเป็นคนรักษาเวลา และรู้ถึงการรักษาเวลาว่าต้องทำได้อย่างไร”

“รู้สึกดีที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ได้รู้ว่าถ้าเราทำงานด้วยความเต็มใจงานที่ได้ออกมาจะมีความสมบูรณ์ และเสร็จทันเวลา”

“ได้รู้ว่า การตรงต่อเวลาและการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น”

“ได้เรียนรู้ว่าการบริหารเวลามีความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมาย จัดลำดับความสำคัญของงานที่เราทำ แบ่งเวลางานและเวลาส่วนตัว เพื่อให้ตารางชีวิตของเรารับรื่นมีความสุขในชีวิต”

ครั้งที่ 4 โดไปไม่โกง

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวมได้
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวมได้
 3. เพื่อเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

จากการทำกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงความจริงใจต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม ทั้งความคิด คำพูด และการกระทำเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง แสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ และตระหนักถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม เห็นประโยชน์ในการดำรงตนเป็นผู้มีคุณธรรมความซื่อสัตย์ สำนึกดี โดไปไม่โกง จากการเล่า

เหตุการณ์จริงของตัวแบบนักเรียนรุ่นพี่ที่เก็บเงินจำนวน 5,000 บาท พร้อมนำส่งคืนเจ้าของ และการดูคลิป VDO ของแท็กซี่พลเมืองดี ที่มีความซื่อสัตย์ นักเรียนต่างแสดงความชื่นชมรุ่นพี่ และเห็นในการกระทำสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ถือความสุจริตเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สร้างจิตสำนึกดีโตไปไม่โกง ส่งผลดีต่อสังคมเกิดความสงบสุข และสร้างแรงบันดาลใจแห่งตน เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เก็บเงินหรือสิ่งของส่งคืนเจ้าของได้

ภายหลังการทำกิจกรรม นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในใบงาน โตไปไม่โกง นักเรียนมีวิธีแสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์และคิดว่าความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมมีความสำคัญ จากตัวอย่างการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่ว่า

“ความซื่อสัตย์ไม่ได้ส่งผลดีสำหรับตัวเราแต่ส่งผลดีต่อให้ผู้อื่นด้วย”

“ของที่ไม่ใช่ของผม ผมจะไม่หยิบมาเป็นของผมเด็ดขาดครับ”

“ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมประจำใจที่หนูจะนำไปประพฤติปฏิบัติค่ะ”

“หนูจะไม่ลอกการบ้านเพื่อน ถ้าทำไม่ได้จะให้เพื่อนช่วยอธิบายให้ค่ะ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในด้านความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4 ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และส่วนรวม สร้างสำนึกดีโตไปไม่โกง แสดงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้เรียนรู้ว่าของที่ไม่ใช่ของเรา ควรนำส่งคืนเจ้าของ ไม่ควรนำมาเป็นของตนเอง”

“ได้เรียนรู้ว่า ความซื่อสัตย์ต่อคำพูด การกระทำ ทั้งต่อหน้า และลับหลัง เป็นความสำคัญ เป็นคุณธรรมประจำตน”

“ตระหนักถึงการเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ว่าต้องทำอะไรและควรมีสำนึกดีโตไปไม่โกงว่าต้องทำได้อย่างไร”

“การฝึกตนเป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม เป็นสิ่งดีงาม”

“เราควรชื่นชมบุคคลต้นแบบ สำนึกดีโตไปไม่โกง และร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อสร้างสังคมสงบสุข”

ด้านที่ 2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน

ครั้งที่ 5 โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณบริเวณ โรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน สร้างจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และถือเป็นหน้าที่ของเราทุกคน สร้างพฤติกรรมให้เห็นคุณค่า คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางโรงเรียน

จากการทำกิจกรรม พบว่า นักเรียนสามารถทำตามแผนกิจกรรมได้ และจากตัวแบบสัญลักษณ์วิถีทัศน์เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญช่วยกันรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน นักเรียนเกิดจิตสำนึกสาธารณะเพิ่มขึ้น จากการสังเกตการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและจากการตรวจผลการปฏิบัติกิจกรรมไปงาน “โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา” พบว่านักเรียนสามารถสรุปประเด็นเนื้อหากิจกรรมและสามารถเขียนการกระทำจิตสำนึกสาธารณะเพื่อประโยชน์ของทางโรงเรียนในการรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และนำความรู้ไปงานไปใช้ประโยชน์ ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงวิธีการดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน ดังนี้ จะช่วยรักษาความสะอาดของเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทั้งขยะลงถังที่โรงเรียนจัดไว้ ไม่นำอาหารและเครื่องดื่มออกนอกบริเวณ โรงอาหาร เมื่อเห็นขยะที่พื้นก็ช่วยเก็บลงถังขยะ เก็บจานชามที่ทานเสร็จให้เรียบร้อย ทำความสะอาดห้องเรียนหลังเรียนเสร็จ รักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน รดน้ำต้นไม้บริเวณโรงเรียน ไม่เดินลัดสนามหญ้า ไม่ทิ้งขยะลงสระน้ำของทางโรงเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในด้านการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกร่วมจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 5 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และถือเป็นหน้าที่ในของเราทุกคนในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกร่วมของนักเรียน ดังนี้

“ทำให้เราเป็นคนมีระเบียบวินัยรักษาความสะอาด ในเรื่องการทิ้งขยะให้ถูกที่ ช่วยกันเก็บขยะในห้องเรียน และทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ”

“ได้รู้ว่าการรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ โรงอาหาร คุณแลเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ และบริเวณต่างๆ ของทางโรงเรียน เราทุกคนต้องร่วมมือ ร่วมใจกันเพื่อโรงเรียนของเรา”

“ได้รู้ความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และรักษาสภาพแวดล้อมของทางโรงเรียน”

“รู้สึกดีที่เห็น โรงเรียนของเราสะอาดและสิ่งแวดล้อมสวยงาม เป็นที่เชิดหน้าชูตาของบุคคลที่มาเยี่ยมชม โรงเรียนของเรา”

ครั้งที่ 6 ร่วมแรง ร่วมใจ

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน อย่างรู้คุณค่าและใช้เท่าที่จำเป็น
 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน
 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงการรักษาสาธารณะสมบัติและเห็นความสำคัญของการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียนอย่างรู้คุณค่าใช้เท่าที่จำเป็น และเคารพในการใช้ของส่วนรวม สร้างจิตสำนึกสาธารณะค่านึงประโยชน์ของทางโรงเรียน

จากการทำกิจกรรม พบว่า นักเรียนสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมสามารถทำตามแผนกิจกรรม นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเห็นความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะของการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน จากการสังเกตการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนและการตรวจใบงาน พบว่านักเรียนสรุปประเด็นและเขียนการกระทำจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางโรงเรียนในการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงการกระทำ ดังนี้ เข้าแถวซื้ออาหาร ขยับที่นั่งในโรงอาหารให้ผู้อื่น แบ่งปันอุปกรณ์การศึกษาให้เพื่อน ได้เล่น แบ่งปันเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพื่อน ได้ใช้ ไม่มียึดครองสาธารณะสมบัติของโรงเรียนเป็นของตน จอครดจักรยานยนต์อย่างเป็นระเบียบ ปิดไฟ-พัดลมหลังออกจากห้องเรียน ไม่ขีด-เขียน-วาดภาพบน โต๊ะเก้าอี้ ไม่เขียนผนังห้องเรียน รักษาความสะอาดของห้องน้ำ รักษาสาธารณะของทางโรงเรียน ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์

หลังเลิกใช้งาน เก็บหนังสือเข้าชั้นหนังสือหลังอ่านเสร็จแล้วในห้องสมุด ไม่เล่นฟุตบอลหรือวิ่งเล่นบนอาคารเรียน ช่วยสอดส่องดูแลอุปกรณ์สิ่งของของทางโรงเรียน ใช้อุปกรณ์ทางโรงเรียนอย่างทะนุถนอม เพื่อให้คนอื่นสามารถใช้ร่วมกันและเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 6 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการรักษาสาธารณสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน พร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 6 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการรักษาสาธารณสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้เรียนรู้ถึงการใช้อย่างดีของส่วนรวมของทางโรงเรียน ควรช่วยกันดูแล และใช้อย่างทะนุถนอม เพราะจะได้ให้เพื่อนนักเรียนหรือคนอื่นได้ใช้ร่วมกัน”

“ทำให้เราได้เรียนรู้เรื่อง การรักษาสาธารณสมบัติของทางโรงเรียน ทั้งการใช้ห้องน้ำ ห้องสมุดของทางโรงเรียน เพื่อส่วนรวมและเกิดประโยชน์สูงสุดกับทางโรงเรียน”

“ตระหนักถึงการไม่ยึดครองสิ่งของของทางโรงเรียนมาเป็นสมบัติของตนเอง เพราะทุกคนมีสิทธิที่จะได้ใช้ของร่วมกัน ทำให้เราและบุคคลอื่นได้ใช้สิ่งของร่วมกัน”

“ได้เรียนรู้การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น และรักษาสาธารณสมบัติของทางโรงเรียนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม”

“ส่งเสริมให้ทุกคนเป็นหู เป็นตา ร่วมแรง ร่วมใจ เพื่อให้โรงเรียนของเราอยู่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพต่อไป”

ครั้งที่ 7 เพื่อน ช่วย เพื่อน

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ สละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม
- ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้**

การกระทำกิจกรรมครั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความเสียสละ มีน้ำใจ สร้างความสุขในการช่วยเหลือผู้อื่น

จากการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้เสนอตัวแบบวิถีทัศน์และตัวแบบจากสถานการณ์ตัวอย่าง นักเรียนร่วมแสดงความรู้สึกในการช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยโดยปราศจากข้อกำหนดใดๆ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ การช่วยเหลือผู้อื่นนอกจากจะสร้างความสุขในการช่วยเหลือผู้อื่น ยังเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจแห่งตน จากการสังเกตพฤติกรรมและการกระทำกิจกรรมไปงานแล้ว นักเรียนมีแนวทางพัฒนาตนเอง เป็นผู้มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียน ตัวอย่างแสดงความคิดเห็นดังนี้ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ ช่วยเหลือเพื่อนๆ อาสาช่วยดูแลทำความสะอาดห้องเรียน อาสาช่วยงานคุณครู อาสาช่วยถือของให้คุณครู สอนการบ้านให้เพื่อนๆ ช่วยกันจัดกิจกรรมของทางโรงเรียน อาสาช่วยงานต่างๆ การช่วยเหลือโดยการเสียสละเป็นแรงใจและสร้างความสุขต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางโรงเรียนและจากคำพูดที่ว่า

“หนูจะช่วยให้คุณครูถือของทุกครั้งที่ได้เห็นคุณครูถือของเลยล่ะ”

“ผมจะช่วยสอนการบ้านให้เพื่อนๆ และแบ่งคอมพิวเตอร์ให้เพื่อนได้ใช้ด้วยกันครับ”

“หนูจะอาสาช่วยเหลืองานกิจกรรมของทางโรงเรียนล่ะ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 7 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ สละประโยชน์ของตนเพื่อประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวมของทางโรงเรียน ช่วยเหลือกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของทางโรงเรียนพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 7 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการอาสาช่วยเหลือบุคคลและกิจกรรมในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ มีน้ำใจต่อส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้เรียนรู้ว่าการช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยงานของทางโรงเรียน เป็นการแสดงความเอื้อเฟื้อ เราควรช่วยด้วยความเต็มใจ อาสาช่วยเหลือ”

“ได้เรียนรู้เรื่อง จิตสำนึกสาธารณะ ในเรื่อง การอาสาช่วยเหลือ เพื่อน ช่วย เพื่อน มีน้ำใจต่อผู้อื่นและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เห็นความสำคัญการช่วยเหลือผู้อื่น”

“การมีน้ำใจช่วยเหลือบุคคลและกิจกรรมของทางโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าเรามีจิตสำนึกสาธารณะ และยังทำให้บุคคลอื่นๆ ชื่นชมและสร้างความสุขให้กับผู้อื่น”

ด้านที่ 2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน

ครั้งที่ 8 รักษ์บางแสน

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน

2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน ศึกษารายงานชุมชนของเรา ปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมในการรักษาความสะอาด สร้างพฤติกรรมการรักษาความสะอาดช่วยพัฒนาชุมชนบางแสนให้เกิดความสะอาดและสวยงาม

จากการทำกิจกรรม ที่ผู้วิจัยได้เสนอตัวแบบรุ่นพี่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 เป็นตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบจาก Video YouTube ซึ่งนักเรียนเห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดของชุมชนบางแสนของเรา สนใจกับการทำกิจกรรม ซึ่งจากการสังเกตการณ์ทำกิจกรรมและการทำใบงาน ศึกษารายงาน นักเรียนเห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดบริเวณชุมชนของเรา โดยเราทุกคนต้องมีส่วนร่วมเพื่อชุมชนบางแสน ตัวอย่างการเขียนแสดงความคิดเห็นว่า ไม่ทิ้งขยะ เก็บขยะในชุมชน แยกขยะ ช่วยกันดูแลความสะอาดชุมชนเรา กวาดขยะ และล้างทำความสะอาดชุมชนไม่ให้เป็นที่แหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค และจากคำพูดที่ว่า

“เราทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนบางแสน ผมจะทิ้งขยะในที่ให้ทิ้ง และถ้าเห็นขยะจะเก็บทิ้งลงถังขยะครับ”

“ผมจะช่วยรณรงค์ให้ทุกคนรักชุมชนบางแสนของเราครับ”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 8 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชุมชนพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 8 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชุมชน และถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชุมชน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดชุมชน เพื่อให้ชุมชนของเรา น่าอยู่”

“ตระหนักถึงการรักษาความสะอาดของชุมชน ไม่ทิ้งขยะลงตามพื้นถนน แยกขยะก่อนทิ้ง เพราะฉะนั้นขยะในมือท่าน ทิ้งลงถัง เพื่อชุมชนของเรา”

“เสริมสร้างให้เราเป็นคนรักษาความสะอาดของชุมชนของเรา เพราะเป็นบ้านหลังใหญ่ของเราทุกคน”

“รู้สึกมีความสุขที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ เพราะเราเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนของเรา”

ครั้งที่ 9 ร่วมด้วย ช่วยกัน

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมในชุมชนอย่างรู้คุณค่า และใช้เท่าที่จำเป็น
 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของในชุมชน
 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางชุมชนอย่างรู้คุณค่า สร้างพฤติกรรมและส่งเสริมให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดในชุมชนของเรา

จากการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวแบบรุ่นพี่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 ตัวแบบบุคคลจริงที่ได้ทำกิจกรรมกวาดลานวัดบางเป้ง และตัวแบบวิถีทัศน์ นักเรียนให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรม พร้อมทั้งแสดงความรู้สึกที่ได้เรียนรู้ถึงการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางชุมชน จากการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและจากการตรวจใบงาน พบว่า นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางชุมชน ซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นดังนี้ เอาใจใส่ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน ไม่ขีดเขียนบนกำแพงวัด ไม่ขีดเขียนโต๊ะเก้าอี้สาธารณะ หรือที่สาธารณะ รักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ใช้ของส่วนรวมอย่างระมัดระวัง กวาดลานวัด รักษาสมบัติของส่วนรวมใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม ต่อแถวขึ้นรถประจำทาง ต่อแถวซื้ออาหาร ไม่ส่งเสียงดังเวลาเข้าห้องสมุดประชาชน แบ่งปันสิ่งของสาธารณะให้ผู้อื่นได้ใช้ ไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน สิ่งต่างๆที่เราได้ทำจะทำให้ชุมชนและสังคมของเราอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 9 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม เพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชนพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 9 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการรักษาธารณะสมบัติของชุมชนและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกลึกซึ้งของนักเรียน ดังนี้

“ได้ทราบถึงการรักษาธารณะสมบัติของชุมชน และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อปรับใช้กับชุมชนของเราได้”

“ได้รู้จักการดูแลรักษาธารณะสมบัติของชุมชน เอาใจใส่ดูแลธารณะสมบัติของ ส่วนรวม”

“เรียนรู้และเข้าใจเรื่อง การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของชุมชนมากขึ้น ไม่ ควรยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน”

“ควรช่วยกันดูแลรักษาธารณะสมบัติของชุมชน เช่น ห้องน้ำชุมชน เครื่องออกกำลังกายของชุมชน เก้าอี้นั่งสาธารณะ ใช้อย่างทะนุถนอม เพื่อเกิดประโยชน์กับทุกคนในชุมชน”

“ควรเคารพสิทธิของผู้อื่น ต่อแถวซื้อของ ไม่แข่งคิวคนอื่น เพื่อให้ทุกคนในสังคมอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข”

ครั้งที่ 10 ฮีโร่...อาสา

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ สละประโยชน์ส่วนตนและอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ เพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ โดยช่วยทำกิจกรรม ช่วยกิจกรรมต่างๆของทางชุมชนให้ประสบความสำเร็จด้วยความเต็มใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่หวังผลตอบแทน สร้างจิตสำนึกสาธารณะในการช่วยเหลือผู้อื่นและกิจกรรมต่างๆในชุมชน จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดความภาคภูมิใจและสุขใจที่ได้ช่วยเหลือ

จากการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวอย่าง Video YouTube Hero ของคนไทย ช่วย คู่รักชาวต่างชาติออกจากโคลนตม ที่กระบี่ และ Video YouTube ผอ. โรงเรียนจิตอาสาจราจรซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้มีจิตสำนึกสาธารณะในการอาสาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม จะทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการทำความดีช่วยเหลือผู้อื่นนักเรียนมีความยินดีและเต็มใจอาสาช่วยเหลือบุคคล

และกิจกรรมในชุมชน จากการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนและจากการตรวจใบงาน พบว่านักเรียนเห็นถึงการมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน แสดงให้เห็นว่าเรามีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมและยังทำให้คนอื่นชื่นชมและได้เห็นแบบอย่างที่ดี การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นหรือกิจกรรมต่างๆของชุมชน การรู้จักเสียสละ ทำให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเราเองและต่อผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายกำลังใจและกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทนซึ่งนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นดังนี้ช่วยคนในชุมชนจัดกิจกรรมต่างๆ อาสาช่วยเหลือผู้อื่น จูงคนแก่ข้ามถนน อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจมีความมุ่งมั่นในการทำมาความดีช่วยด้วยใจที่บริสุทธิ์ และจากคำพูดที่ว่า

“ถ้าผมเห็นคนในชุมชนเดือนร้อน ผมจะอาสาช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ”

“หนูรู้สึกว่าคุณเองมีประโยชน์มากขึ้นที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นความสุขใจและต่อไปหนูจะช่วยช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและอาสาช่วยกิจกรรมต่างๆของชุมชน”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 10 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ ความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อาสาช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนด้วยความเต็มใจ และอาสาช่วยเหลือบุคคลในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนร่วมของชุมชน ร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 10 ทำให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อาสาช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนด้วยความเต็มใจ และอาสาช่วยเหลือบุคคลในชุมชน ของส่วนรวม เพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“การมีน้ำใจต่อผู้อื่นช่วยเหลือบุคคลในชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทน แสดงให้เห็นว่าเราเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ”

“ได้เรียนรู้ถึงการอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน มีจิตอาสา มีความเสียสละ เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน”

“ชื่นชมผู้ที่มีจิตอาสาช่วยเหลือ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายกย่องเป็นอย่างมาก เช่น นักเรียนจิตอาสาช่วยงานจราจร หรือการช่วยเหลือผู้อื่น นอกจากจะสะท้อนสังคมแห่งการช่วยเหลือแล้ว ยังปลูกฝังให้เห็นคุณค่า ของการอาสาช่วยเหลือด้วย”

“มุ่งมั่นในการทำมาความดี เพื่อชุมชนของเรา สร้างชุมชนที่เข้มแข็ง”

ครั้งที่ 11 รักเรา รักษ์โลก

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์

สูงสุดของชุมชน

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน สร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน สร้างพฤติกรรมเห็นคุณค่า คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

จากการทำกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวอย่างแบบ Video YouTube อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ Video YouTube ฝึบ้ำสอน ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้มีจิตสาธารณะในการตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน จะทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการรักษาสิ่งแวดล้อมจากการสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนและจากการตรวจใบงาน พบว่า กิจกรรมที่ทำกระตุ้นสำนึกของนักเรียนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และบอกวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของเราได้ ดังนี้ โดยการปลูกป่า ดูแลสวนป่า รณรงค์คนในชุมชนไม่ทิ้งขยะในแม่น้ำลำคลอง แยกขยะก่อนทิ้ง แยกขยะ และนำเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นของใช้เพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อน ไม่เผาขยะ ลดการใช้ถุงพลาสติก ใช้ไฟและน้ำเท่าที่จำเป็น ใช้ถุงผ้าเพื่อลดโลกร้อน และทำโครงการธนาคารขยะรีไซเคิลในชุมชน ให้ทุกคนตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โลกของเราอยู่ และสิ่งแวดล้อมให้อยู่กับเราอย่างยั่งยืน และจากคำพูดที่ว่า

“หนูจะไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองและจะเป็นส่วนหนึ่งในการรณรงค์ให้ทุกคนร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อมค่ะ”

“ผมจะชวนเพื่อนๆ ปลูกป่าและรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเราครับ”

“สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องของเราทุกคน ผมจะรณรงค์ให้ทุกคนแยกขยะก่อนทิ้ง ให้ทุกคนรู้จักการนำกลับมาใช้ใหม่ รักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของเรา”

ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 11 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนพร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 11 ทำให้นักเรียนตระหนักของการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน สร้างพฤติกรรมเห็นคุณค่า คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของเรา ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ดังนี้

“ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ถ้าเราไม่ช่วยกันดูแล สิ่งแวดล้อมทั้งป่าไม้ แหล่งน้ำ หรือทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ทรัพยากรจะหมดลงและส่งผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไป”

“สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใกล้ตัวเราทุกคน ควรช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การแยกขยะ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน รณรงค์ให้ใช้จักรยาน เห็นความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของเรา”

“ได้เห็นตัวอย่างที่ดีจากตัวแบบ และสามารถนำไปปฏิบัติตามในชีวิตประจำวันได้ และยังทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าเดิม”

“เป็นกิจกรรมที่มีสารประโยชน์ และให้ความรู้ในเรื่อง การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมของเรา”

ครั้งที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ“จิตสำนึกสาธารณะ”

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของและข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 3. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของตนได้

ผลการทำกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

การทำกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะ และช่วยให้นักเรียนได้อภิปรายสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม พร้อมบอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะและข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะและนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

จากการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติตามแผนกิจกรรมและเกิดการเรียนรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงจิตสำนึกสาธารณะ ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับ นักเรียนได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน จนทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และเกิดการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเป็นการเสริมสร้างคุณภาพของชีวิตที่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี และเป็นกำลังในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ถึง ประมวลผลการเรียนรู้ และนำความรู้ถึงจิตสำนึกสาธารณะที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งร่วมกันอภิปราย และแสดงความรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 12 ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของจิตสำนึก สาธารณะมากขึ้น ซึ่งจิตสำนึกสาธารณะที่ได้เรียนรู้นำมาเป็นประสบการณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ เสริมสร้างคุณภาพ ชีวิตที่ดี บนพื้นฐานของเจตนาที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมส่วนรวม เพื่อ เป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการแสดงความรู้สึก ของนักเรียน ดังนี้

“รู้ถึงคุณค่าและเห็นถึงสำคัญของคำว่า จิตสำนึกสาธารณะ ทั้งจิตสำนึกสาธารณะต่อ ตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อ โรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะต่อ ส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน”

“ได้เข้าถึง จิตสำนึกสาธารณะมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเรา และเราทุกคนควรใส่ใจ สนใจ และจริงจังต่อการกระทำของเรา ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม”

“จิตสำนึกสาธารณะ มีความสำคัญไม่น้อยกว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ และจิตสำนึก สาธารณะเป็นเรื่องของตนเองที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และคำนึงถึงผู้อื่น แสดงความ รับผิดชอบต่อสังคม คำนึงถึงหน้าที่ของตนเอง เพื่อประโยชน์ของทุกคนในสังคม ”

“ขอบคุณกิจกรรมแนะแนวทั้ง 12 ครั้ง ที่ทำให้เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการอยู่ ร่วมกัน คำนึงถึงผู้อื่น ทุกภาคส่วน นับเป็นประโยชน์อย่างมาก ส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของคนใน สังคม สามารถทำให้สมาชิกในสังคมอยู่รวมกันได้อย่างเข้าใจ มีความสุข เกิดความปรารถนาดีต่อกัน และส่งผลให้โลกของเราน่าอยู่มากขึ้นเกิดความสันติและสงบสุข”

“กิจกรรมที่ได้เรียนรู้มานั้น เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึก สาธารณะที่ดีมาก”

ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ พบว่า นักเรียนเกิดการ ตระหนักและเกิดการเรียนรู้เรื่องจิตสำนึกสาธารณะด้านต่างๆ และสามารถสะท้อนความคิดเห็น และความรู้สึกที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไป ในแนวทางที่ดีขึ้น โดยตัวแบบแต่ละประเภทมีผลช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในแต่ละด้านให้คงทนอยู่นาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแบบบุคคลจริง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน และเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (วีดิทัศน์) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความพอเพียง พอประมาณ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน อาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณะสมบัติในชุมชน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน อาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมในชุมชน

3. ตัวแบบสัญลักษณ์ (รูปภาพ) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชนและการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

4. ตัวแบบสัญลักษณ์ (สถานการณ์จำลอง) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางการตรงต่อเวลา และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

5. คำบอกเล่าหรือสารบันทึก (กรณีตัวอย่าง จากข่าว) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมด้านความเสียสละ มีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือบุคคลและกิจกรรมในชุมชน

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งแสดงความรู้สึกลูกของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ตัวแบบที่ได้ผลดีจากการสังเกตในการเข้าร่วมกิจกรรมคือ ตัวแบบบุคคลจริง เพราะเป็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ดีกว่าการเสนอตัวแบบด้วยวิธีการอื่น รองลงมาตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า และการเสนอตัวแบบต้องควบคู่กับการเสริมแรง โดยการเสริมแรงแก่ตัวแบบและเสริมแรงแก่ผู้เลียนแบบ เมื่อแสดงพฤติกรรมเช่นเดียวกับตัวแบบ หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม และแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม

จากการทำกิจกรรมและการสรุปไปงานกิจกรรมในแต่ละครั้ง พร้อมทั้งจากการแสดงความรู้สึกลูกของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 12 ครั้ง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ พบว่า นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจความหมาย ความสำคัญ คุณค่า ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะ และเห็นถึงประโยชน์ของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ (1)

จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเองคือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ (2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม แบ่งเป็น 2.1) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน คือ ดูแลทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ 2.2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน คือ ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ ซึ่งส่งผลดีให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันใช้เป็นแนวทางการประพฤติและนำไปปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายและสรรค์สร้างสังคมส่วนรวม ดูแลรักษาของส่วนรวม รู้จักเอาใส่ใจต่อตนเอง ต่อคนรอบข้าง มีความรับผิดชอบทั้งความคิด การกระทำ และคำพูด ไม่เห็นแก่ประโยชน์และความสะดวกของตนเองเป็นที่ตั้ง มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ ทั้งนี้จากข้อมูลข้างต้นถือได้ว่า นักเรียนได้เรียนรู้สันทนุ สส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และสร้างคุณภาพชีวิตในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

บทที่ 5

สรุปการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง
- 1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล
- 1.1.4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.1.5 เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

1.2.2 กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.2.3 กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตาม มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง

1.2.4 กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 **ประชากร** คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน

1.3.2 **กลุ่มตัวอย่าง** เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้มาโดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) **ตัวแปรอิสระ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

2) **ตัวแปรสมทบ** คือ ลักษณะภูมิหลังทางชีวภาพ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3) **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.3.4 เครื่องมือในการวิจัย

1) ชุดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่น

2) แบบวัดตัวแปร คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ปีการศึกษา 2558 จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน โดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ห้องละ 35 คน

2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ และคำถามลักษณะทางชีวสังคม 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แล้วเก็บเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)

3) ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มทดลองจำนวน 12 ครั้งๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 12 วัน จัดกิจกรรมในวันจันทร์ และวันอังคาร เวลา 14.40 - 15.30 น. กลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ ด้านส่วนตัวและสังคมไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 12 วัน เท่ากัน สถานที่และมีสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน

4) เมื่อเสร็จสิ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้งแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบถามหลังเรียน (Posttest) จำนวน 30 ข้อ

5) ในระยะติดตามผล หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้ง ผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ อีกครั้ง

6) นำผลคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และผลคะแนนหลังเรียน (Posttest) และระยะติดตาม มาทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์และพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

(2) การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two Way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

(3) ข้อมูลเชิงคุณภาพ สังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลในใบงานและการเขียนตอบของนักเรียน

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลอง

ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 กลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

1.4.4 กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข” ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุขในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิคตัวแบบทั้งตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า มาใช้ในกิจกรรมแนะแนวโดยการสังเกตและการเรียนรู้จากตัวแบบได้อธิบายกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่าง คือ กระบวนการใส่ใจ (Attention) กระบวนการจดจำ

(Retention Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ (Reproduction Process) และ กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ และการเสนอตัวแบบทำควบคู่กับการเสริมแรง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและผ่านกระบวนการต่างๆ แล้วนั้น สามารถใช้ได้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชุดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 12 ชุดกิจกรรม ได้ทำการทดลองจริง และได้ผลจริง อีกทั้งผู้วิจัยอื่นๆ ได้ทำการทดลองในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น มนฤดี ธรรมสอน (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้กิจกรรมเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่” ผลการทดลองพบว่า ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสนอตัวแบบ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีระเบียบวินัยสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา มลิตอง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง” ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญภรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดลอง พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่พัฒนาขึ้นได้

2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 “กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ นักเรียนกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ น่าจะเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพมีกระบวนการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นระบบและประณีตโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการและแนวทางในการสร้างเครื่องมือมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือทางการแนะแนว โดยยึดกรอบแนวคิด องค์ประกอบของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนว มีขั้นตอนกิจกรรมตามที่ สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545, น.48) กล่าวไว้ว่า “ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล” ขั้นตอนตามที่กล่าวนิยมนำมาใช้ในรูปแบบของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน และมุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคตัวแบบมาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยมีตัวแบบที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลจริงตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ และสารบับที่กหรือคำบอกเล่า มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ (1) จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัด รู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ (2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมแบ่งเป็น 2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเคารพสิทธิใน

การใช้สาระณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ 2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ ตามกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้น ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจึงทำให้รู้สึกสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและบรรยากาศสนุกสนานไม่น่าเบื่อหน่ายนอกจากนี้ในชุดกิจกรรมยังได้นำเทคนิคการเสริมแรงโดยการกล่าวคำชมเชย เข้ามาสอดแทรกระหว่างดำเนินกิจกรรมด้วยเพื่อเป็นการให้ขวัญและกำลังใจนักเรียนในการปฏิบัติและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริงจากผลเช่นนี้กล่าวได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาได้โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น มิเรียม ชุ้นสุวรรณ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวยจังหวัดนนทบุรี” ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธารณ์ บุษผาเดช (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจื้เหล็กเขียวไพรวลัยวิทยาจังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเอื้ออาทรสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีคุณภาพ ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามเป้าหมาย ตรงตามแนวคิด หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ย่อมเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนอย่างได้ผลดีเพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ที่มีศักยภาพ

2.3 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 “กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 คือ นักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 อภิปรายได้ว่าจากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบโดยครอบคลุม ทั้งด้านองค์ความรู้ และกระบวนการที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นนักเรียนกลุ่มทดลองให้รู้จักและเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง ซึ่งประกอบด้วยการให้ข้อมูลความรู้สร้างความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางในปรับเปลี่ยนคุณลักษณะต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตัวแบบ และเสนอตัวแบบพฤติกรรมของบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ทั้ง วิดีทัศน์ รูปภาพ สถานการณ์จำลอง และสารบันทึก และยังนำเทคนิคการเสริมแรง เช่น การกล่าวคำชมเชย การให้กำลังใจ การปรบมือ เข้ามาสอดแทรกกระหว่างการดำเนินกิจกรรมเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ นักเรียนได้นำ ความรู้ แนวคิด ข้อปฏิบัติที่ได้รับไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งถือว่าการสร้างความตระหนักรู้อยู่เสมอถึงผลดีที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดจิตสำนึกสาธารณะ และระยะติดตามผล ซึ่งระยะเวลาจะผ่านไป 2 สัปดาห์ แต่พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะก็ยังคงทนซึ่งนักเรียน ได้เรียนรู้จากตัวแบบที่ดีที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกดีต่อการร่วมกิจกรรมเกิดความสุขสนุกสนานมีความกระตือรือร้น มีบรรยากาศที่ดี ในการแสดงความคิดเห็นระหว่างกรร่วมกิจกรรม ซึ่งเกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร นักเรียนได้นำความรู้แนวคิด ข้อปฏิบัติที่ได้รับไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งถือว่าการสร้างความตระหนักรู้อยู่เสมอ ส่งผลดีที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่คงทน และพร้อมที่จะรักษาให้คงไว้อยู่เสมอ

กล้าที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในทุกสถานที่และทุกโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธารณ์ บุษพาเดช (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยาจังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความเอื้ออาทรภายหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผลที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ พุทธา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สฤติย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดทั้งระยะหลังการทดลองและระยะติดตามไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะที่คงทนและพร้อมที่จะรักษาให้คงไว้อยู่เสมอและเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกเป้าหมาย ตรงตามแนวคิด หลักการทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ย่อมเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนอย่างคงทนและได้ผลดี

2.4 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 4 “กลุ่มทดลองที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน” จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดต่างกัน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ กับตัวแปรที่สอง คือ ภูมิลำเนาต่างจังหวัด จากผลการวิจัยไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบกับภูมิลำเนาต่างจังหวัด ซึ่งผลดังกล่าวจึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค

ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะนี้ สามารถใช้ได้ดีและเกิดประโยชน์กับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ไม่จำกัดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ดังนั้น ไม่ว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเพศใด ผลการเรียนรู้เฉลี่ยระดับใด หรือรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับใด สามารถนำไปใช้และได้รับประโยชน์จากชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา มลิตอง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยและรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อจะมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชตรา พรหมชาติ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลี กรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกันหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานแล้วนั้น ได้พบว่ามีพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธัญญ์ พุทธา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันทีสถิตย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะทางชีวสังคม และสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน มีทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียดไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2.5 อภิปรายผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ พบว่า นักเรียนเกิดการตระหนักและเกิดการเรียนรู้เรื่องจิตสำนึกสาธารณะด้านต่างๆ และสามารถสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยตัวแบบแต่ละประเภทมีผลช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านให้คงทนอยู่นาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแบบบุคคลจริง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณสุขสมบัติของชุมชน และเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน เป็นตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับนักเรียนมากที่สุด ทั้งระดับการศึกษา พฤติกรรม เพราะเป็นตัวแบบบุคคลจริงที่เป็นนักเรียนรุ่นเดียวกันและนักเรียนรุ่นพี่ในโรงเรียนเดียวกัน ตัวแบบแสดงพฤติกรรมได้ชัดเจน มีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบมากขึ้น และทำให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตมีความรู้สึกมั่นใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกมานั้น ตนเองก็สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ดี เกิดความศรัทธา ยอมรับ กระตือรือร้นอยากเลียนแบบพฤติกรรม

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (วีดิทัศน์) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความพอเพียง พอประมาณ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณสุขสมบัติของทางโรงเรียนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน อาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณสุขสมบัติในชุมชน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน อาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งตัวแบบวีดิทัศน์นี้ มีความน่าสนใจ จากการที่มีภาพเคลื่อนไหว มีสีสันสดใสสวยงาม มีเสียงบรรยายประกอบ มีเนื้อหาในแต่ละเรื่องไม่ยาวจนเกินไป มีตัวละครที่ดึงดูดใจ และเนื้อเรื่องมีเนื้อหาและตัวละครที่ใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง เช่น เป็นเด็กในวัยเดียวกับนักเรียน ตัวแบบในวีดิทัศน์เรื่อง “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา” ตัวแบบในวีดิทัศน์เรื่อง “ร่วมแรง ร่วมใจ” เป็นต้น จากการเสนอตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมในวีดิทัศน์แต่ละเรื่อง ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการคิด และเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมที่ทำแล้วได้ผลดี และเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ เห็นความสำคัญและคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม

3. ตัวแบบสัญลักษณ์ (รูปภาพ) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณใน โรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณสุขสมบัติของทางโรงเรียน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน

รักษาธารณะสมบัติของชุมชนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชนและ การรักษาสีงแวดล้อมในชุมชน ซึ่งตัวแบบรูปภานนี้ มีความน่าสนใจ มีสีสันสดใสสวยงาม มี ลักษณะ เรืองราว และบริบท สีงแวดล้อมเหมือนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจ ใส่ใจ และตั้งใจ ในการดูรูปภานมากขึ้น

4. ตัวแบบสัญลักษณ์ (สถานการณ์จำลอง) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางการ ตรงต่อเวลา และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจซึ่งตัวแบบสถานการณ์จำลองเป็น ตัวแบบที่ใช้ส่งเสริมพฤติกรรมการตรงต่อเวลา และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็ม ใจ ลักษณะเนื้อหาและตัวละครคล้ายคลึงกับนักเรียนมากที่สุด คือเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และสังเกตถึงการพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีข้อคิดดีๆจาก สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย และสามารถแสดงพฤติกรรมที่ทำแล้วได้ผลดีสอดคล้อง กับสถานการณ์จำลอง

5. กำบอกเล่าหรือสารบันทึก (กรณีตัวอย่าง จากข่าว) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมด้าน ความเสียสละ มีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือบุคคลและกิจกรรมในชุมชน ในที่นี้สารบันทึกที่ใช้เป็นกรณี ตัวอย่างจากข่าวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สะท้อนจิตสำนึกสาธารณะในการอาสาช่วยเหลือโดย การเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนสามารถเลียนแบบพฤติกรรมจากการนำเสนอข่าว โดยการพาด หวังข่าวมีความน่าสนใจและเร้าความสนใจ เกิดการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งยัง แสดงผลการทำพฤติกรรมที่นำมาเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้ง แสดงความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ตัวแบบที่ได้ผลดีจากการสังเกตในการเข้าร่วม กิจกรรม คือ ตัวแบบบุคคลจริง เพราะเป็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถเลียนแบบ พฤติกรรมตามตัวแบบได้ดีกว่าการเสนอตัวแบบด้วยวิธีการอื่น และการเสนอตัวแบบต้องควบคู่กับ การเสริมแรง โดยการเสริมแรงแก่ตัวแบบและเสริมแรงแก่ผู้เลียนแบบ เมื่อแสดงพฤติกรรม เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม และแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม

การได้มาของตัวแบบบุคคลจริงที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

1. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านความซื่อสัตย์) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูแนะแนว คุณครูประจำชั้น ซึ่งพบว่า เด็กชายดำรงศักดิ์ ศรีสุธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ได้เก็บเงินได้จำนวน 5,000 บาท แล้วนำไปแจ้งความส่งตำรวจบันทึกประจำวัน เพื่อนำส่งคืนเจ้าของ ซึ่งเป็นตัวแบบที่เห็นได้ชัดเจน สะท้อนให้เกิดความตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

2. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านการรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูแนะแนว คุณครูประจำชั้น และคุณครูหัวหน้ากิจกรรมยูวกาชาดเพื่อสาธารณะประโยชน์ พบว่า เด็กหญิงสุพัตรา เวสเสนน้อย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนต้นแบบ “คนดีศรีแสนสุข” และได้สอบถามนักเรียนตัวแบบถึงพฤติกรรมที่ได้จัดทำที่สอดคล้องกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในการรักษาความสะอาดชายหาดบางแสน และจัดโครงการรักษ์บางแสน จัดกิจกรรมต่างๆ เดือน ในการรักษาความสะอาด ช่วยกันทำความสะอาดชายหาดบางแสน เป็นตัวแบบที่ดีและชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นตัวแบบที่อยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และเกิดแรงบันดาลใจสร้างความตระหนักในการรักษาความสะอาดบริเวณชุมชนของเรา

3. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านการรักษาสาธารณะสมบัติชุมชน) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณครูยุวดี ตูลารัตนพงษ์ ซึ่งคุณครูได้เป็นผู้ให้คำปรึกษาในโครงการคุณธรรม โดยมี นางสาวปลายลดา วันเพ็ญ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 เป็นตัวแทนประกวดโครงการคุณธรรมกิจกรรมจิตสำนึกสาธารณะช่วยเหลือชุมชน กวาดลานวัด และทำความสะอาดโบสถ์วัดบางเป้ง โดยจะทำกิจกรรมทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี และได้พัฒนาต่อยอดสอนให้รุ่นน้องและรุ่นต่อไป เกิดจิตสำนึกสาธารณะการรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชนของเรา

ดังนั้นสรุปจากการสังเคราะห์ได้ว่า ตัวแบบที่ได้ผลดีจากการสังเกตและการแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม คือ ตัวแบบบุคคลจริง เพราะเป็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ผลดีว่าการเสนอตัวแบบด้วยวิธีอื่น และการ

เสนอตัวแบบต้องควบคู่กับการเสริมแรง นอกจากกิจกรรมเสนอตัวแบบ จะมีกระบวนการที่สร้างความสนใจของนักเรียน โดยใช้ตัวแบบอย่างหลากหลายแล้ว ยังมีกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใส่ใจ สนใจ และเตรียมพร้อมกับการสังเกตอีกด้วยเช่น การร้องเพลง การใช้กิจกรรมกลุ่ม อีกทั้งยังได้มีกระบวนการเสริมแรง ยกตัวอย่าง ครูกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะในขณะที่ร่วมกิจกรรม เช่น การมาตรงเวลา การมีน้ำใจ การรักษาความสะอาดของห้องเรียน การตั้งใจร่วมกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้ตัวแบบอย่างหลากหลายร่วมกับการเสริมแรง เช่น มนฤดี ธรรมสอน (2553) ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมการเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมเสนอตัวแบบ และ แบบประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเสนอตัวแบบมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ อรอนงค์ มานะเสถียร (2555) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จำนวน 24 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบทั้งหมด 12 ครั้งกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเยาวชนชายที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ จากการที่ได้เห็นตัวแบบที่หลากหลาย ความเข้าใจของการเสนอตัวแบบ และการกระทำตามตัวแบบ เป็นวิธีการเข้าใจง่าย สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นจริง เป็นวิธีการที่สะดวก สามารถเลือกตัวแบบลักษณะต่างๆ ตามความมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการสอนตัวแบบให้เหมาะสมตามความต้องการ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจในการเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ด้วยการสะท้อนความคิดเห็นในเชิงความรู้สึก สร้าง เพิ่ม หรือลดพฤติกรรม และส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ไป

ในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
สาธารณะ จึงช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาจากตัวแบบทั้งตัวแบบ
พฤติกรรมของบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า และนำมาฝึกเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะทั้งจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อ
ประโยชน์ต่อโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรม
ผสมผสาน คือ ฝึกทักษะรายบุคคล ฝึกทักษะเป็นกลุ่ม จึงควรมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียน
ได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกได้อย่างทั่วถึง

3.1.2 ครูแนะแนว อาจารย์ ครูที่ปรึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว ตลอดจนผู้ที่
เกี่ยวข้องกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไปพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน
วัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้

3.1.3 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความ
มีจิตสำนึกสาธารณะไปใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
องค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และได้รับการฝึกหรือข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีดำเนินกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จ

3.1.4 ก่อนลงมือจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมควรมีการตกลงกฎกติกาในการจัด
กิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนเพื่อรักษาเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนด

3.1.5 ขณะดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรม ควรเน้นนักเรียน
เป็นคนสำคัญในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นลงมือปฏิบัติและฝึก
พฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาเป็นหลักเพื่อให้ นักเรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
สาธารณะ

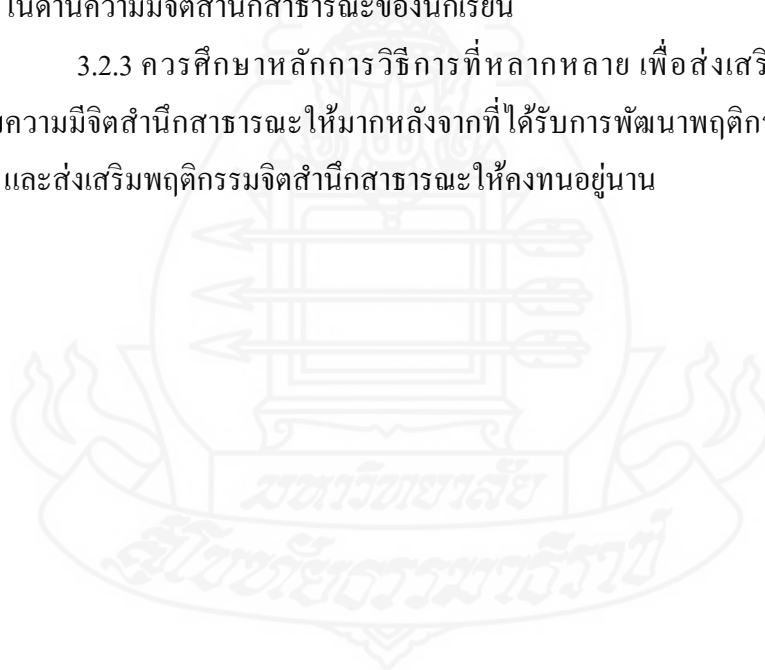
3.1.6 ขั้นสรุป ครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรมควรกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและควรประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการสังเกตและการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะควรมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุเหมาะกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงเหตุอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นต้น เช่น จิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่อาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมในด้านความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน

3.2.3 ควรศึกษาหลักการวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมความคงทนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะให้มากหลังจากที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะให้คงทนยาวนาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กนกพร คุณรัชตะไพโรจน์. (2546). จิตสำนึกของมัคคุเทศก์ต่อการนำเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษามัคคุเทศก์อาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- กรรณา ศรีแสน. (2546). ผลการใช้หนังสือการ์ตูนตัวแบบต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- จารูวรรณ แสงด้วง. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวก ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต "ไม่" ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินตนา บัวเพียน. (2550). ผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตน ของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิรารัตน์ เรี่ยวแรง. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมการควบคุมตนเองในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลประทาน จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเปอร์เซชั่น.
- ชลธิชา จันมณี. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาตามนโยบายสถานศึกษา 3D ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ยะลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชาย โพธิ์ธิดา. (2543). การศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณสมบัติ กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไชยา ยิมวิไล. (2550). สำนักสาธารณะ มติชนสุดสัปดาห์, 27(1393), 15.
- ชญญา บุญรักษ์. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทรรงค์ เฉวียงหงส์. (2544). การพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับนิตจุฬาลงกรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาวุฒิ ชินฮาด. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2547). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติ กับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- ชัยชนิต โอสถิตพร. (2545). *อุดมการณ์และจิตสำนึกของข้าราชการสังกัดกรมการปกครองต่อความสำเร็จในการปฏิรูประบบราชการ. (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ทิสนา แจมมณี. (2546). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.*
- นันทวัฒน์ ชุนชี. (2546). *การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- นิติธารณ์ บุบผาเดช. (2556). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจี้เหล็กเขียวไพรวลัยวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.*
- นงลักษณ์ วิรัชชัย บุบผา เมฆศรีทองคำ และ ชีรวัฒน์ ฆะราช. (2551). *การวิจัยนำร่อง การใช้ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.*
- นวลละออ แสงสุข. (2552). *จิตสำนึกสาธารณะในเยาวชน: กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. (ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*
- บุญทัน ภูบาล. (2549). *การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแทนเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์. (2554). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.*
- ประเวศ วะสี และคณะ. (2542). *ยุทธศาสตร์แก้วกฤตติชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.*
- ปวีณา นิยมธรรม. (2552). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มารีสาทร กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.*

- ปราณี เดชบุญ. (2546). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปราณี รามสูต. (2533). ทักษะการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียน ใน *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการแนะแนว* (หน่วยที่ 7 ,หน้า 249-250). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปารีญา ราพา. (2554). การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงและใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2527). *การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระไพศาล วิสาโล. (2544). *วิถีสังคมไทย ประชาสังคมและวัฒนธรรมชุมชน*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- พัชรศิริ ทศนศรี. (2556). การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยผ่านนิทานการ์ตูนแอนิเมชั่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี (ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พริยา นิลมาตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัย). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พิทยาภรณ์ พิทยาธรรกุล. (2546). *จริยธรรมนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตไผ่อรุณพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันราชภัฏราช นครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- พิมลรัตน์ ขุนแผ้ว. (2548). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- พรทรัพย์ ชื่นในเมือง. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2541). ข้าราชการไทย “ความสำนึกและอุดมการณ์” กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชตรา พรหมชาติ. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่มาลี กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- พวงทอง ลงเจริญ. (2550). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการใช้ตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองทุ่ม จังหวัดหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พัชรศิริ ทศนศรี. (2556). การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยผ่านนิทานการ์ตูนแอนิเมชันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พาขวัญ บุญประसार. (2550). ผลของตัวแบบสัญลักษณ์ต่อความร่วมมือในการรักษาด้วยยาของผู้เป็นโรคซึมเศร้า โรงพยาบาลหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). มหาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- ภัทนะ จันท์เจริญสุข. (2554). การใช้ภาพยนตร์แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- มิริยม ชุ้นสุวรรณ. (2554). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- มนฤดี ธรรมสอน. (2553). การใช้กิจกรรมการเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). สำนักพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- รุ่งทิวา โพธิ์ใต้. (2551). ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านความตระหนักรู้
ในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
หลักการและแนวคิดทางการแนะแนว* (หน่วยที่ 12 ,หน้า 136). นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เล็ก ทองแสน. (2550). ผลของการฝึกสมาธิและการใช้ตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมความมีระเบียบ
วินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). จิตสำนักพลเมืองในบริบทสังคมไทย นครปฐม. (โครงการวิจัยและ
พัฒนา). ประชาคมพุทธมณฑล.
- วศิน ปลื้มเจริญ และคณะ. (2543). จิตสำนักของเกษตรกรที่มีต่อการจัดการทรัพยากรเกษตรในเชิง
นิเวศวัฒนธรรม. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณรา พงษ์สิน. (2550). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรม
นิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบัก
คอง จังหวัดศรีสะเกษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- วรรณทร ไตรทิพย์. (2552). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประสมทรัพย์ประชา นุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณิศา ปลอดโปร่ง. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วารี คชศิลา. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศิริ แคนสา. (2551). การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนคอนสวรรค์ (วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศิริวรรณ อินทรวัดนา. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. (2539). เครื่องมือแนะแนวพัฒนาบุคลิกภาพชุดทำประโยชน์เพื่อสังคมกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สมร ทองดีและปราณี รามสุด. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว (หน่วยที่ 9, หน้า 20 – 29) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สิริกร อ่อนพรม. (2557). ผลการใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสุขของ
นักศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
ขอนแก่น.
- สุคนธรส หุตะวัฒน์. (2550). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบ
ผ่านการเรียนรู้ร่วมกับการชี้แนะทางวาจาที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาโท วิทยาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- สุณีย์ พุทธา. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการ กับอารมณ์และ
ความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สถิตพิทยาคม
จังหวัดพิจิตร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุขุมลย์ คำหว่าน. (2543). การลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยเทคนิคแม่แบบและการเสริมแรงทางสังคม
กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น,ขอนแก่น.
- สยามรัฐ เรื่องนาม. (2542). ความรู้ทางการเมืองและการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง กับความสำนึก
เชิงสังคมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคม แห่งชาติฉบับที่สิบ (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2542). วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟู
ชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 .กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- หฤทัย อาจปรุ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา มลิตอง. (2554). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อังคณา เมตุลา. (2546). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อัมพร แสงวิเชียร. (2546). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศบากรราษฎร์บำรุง จังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อุมาพร สงสุวรรณ. (2551). *ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). *ปัจจัยส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, วิทยาเขตปัตตานี.
- อรณัฐชา โยชะกา. (2551) *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อรอนงค์ มานะเสถียร. (2555). *ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

อุไรวรรณ กิตตินนทิกร. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีปัญญาทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนควนขนุน จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New jersey: Prince-Hall.

Bandura, A. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.

Bandura, A. (1989). *Social Foundation of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.

Mehren, W.A. and J.J. Lehmann. (1978). *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*. New York : Holt, Rinehart & Winston.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ รงศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม
 สถานที่ทำงาน อาจารย์ประจำภาควิชา วิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 วุฒิการศึกษา กศ.บ. วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิชาโทฟิสิกส์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 กศ.ม. วัฒนการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 ค.ศ. วัฒนการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 อาจารย์ 1 โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี
 นักวิชาการ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 อาจารย์ประจำภาควิชา วิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 ด้านบริหาร รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ชื่อ นางสมพร ดอกไม้คลี่
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนแสนสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 18
 จังหวัดชลบุรี
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนแสนสุข วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
 ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว 23 ปี
 ประสบการณ์การทำงาน 35 ปี

3. ชื่อ นางนันทา ผลบุญ
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนแสนสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
จังหวัดชลบุรี
- วุฒิการศึกษา กศ.บ. วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาโทแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
ค.ม. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
ครูชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว 15 ปี
ประสบการณ์การทำงาน 36 ปี

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุนทรี ผาดินาวิน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและหรือการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๖-๖๑๘๘๓๐๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๙๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสมพร ดอกไม้คี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุนทรี ผาตินาวิน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและหรือการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๖-๖๑๘๘๓๐๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๙๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางนันทา ผลบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุนทรี ผาตินาวิน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและหรือการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๖-๖๑๘๘๓๐๖

ภาคผนวก ข

การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

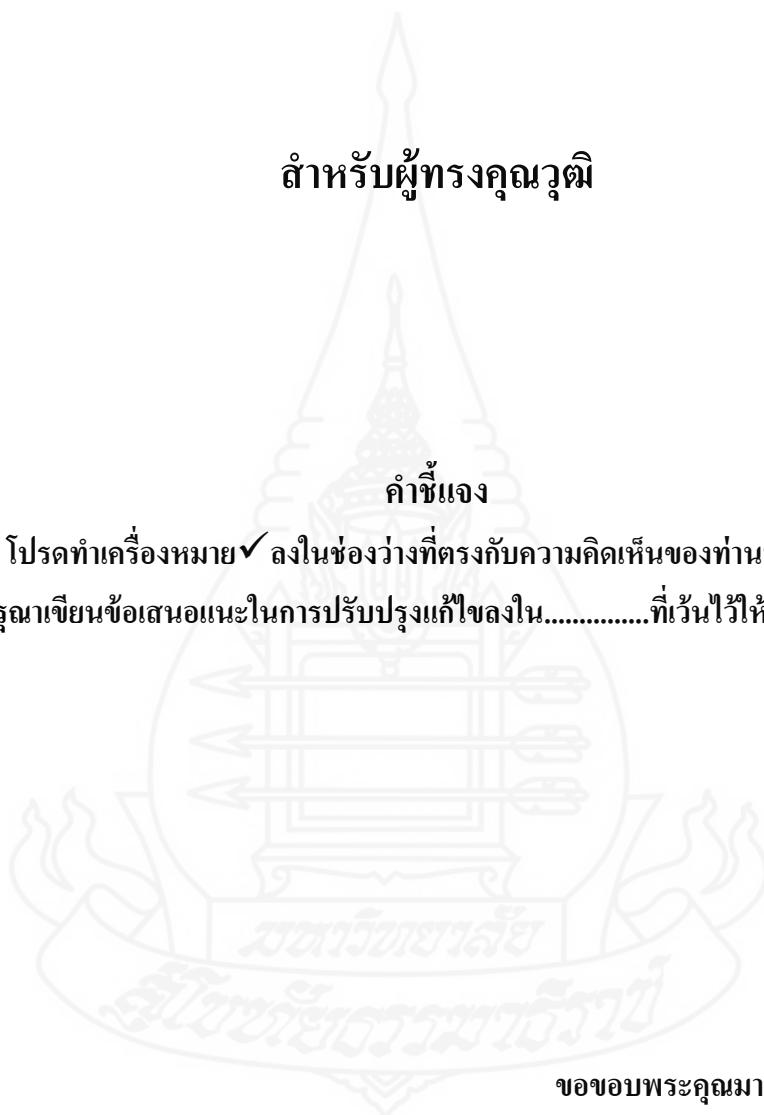
ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ

แบบประเมินเพื่อตรวจสอบ
แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านพร้อมทั้ง
กรุณาเขียนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขลงใน.....ที่เว้นไว้ให้ในแต่ละข้อ

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน

นักศึกษาลัทธิปริยัติศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข
	+1	0	-1	
1. ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนก่อนครูเข้าสอน			
2. ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้ด้วยความ เต็มใจ			
3. ข้าพเจ้าดูแลทำความสะอาดห้องเรียนหลัง เลิกเรียน			
4. ข้าพเจ้านำอาหารและเครื่องดื่มออกนอก บริเวณโรงอาหาร			
5. ข้าพเจ้าปฏิเสธการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน			
6. เมื่อข้าพเจ้าพบโทรศัพท์มือถือของคนอื่นใน ลิ้นชักโต๊ะ ข้าพเจ้านำโทรศัพท์มือถือไปคืน คุณครู			
7. ข้าพเจ้าเคยขีด - เขียน - วาดภาพลงบนโต๊ะ เก้าอี้ในโรงเรียน			
8. ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ			
9. ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยงานกลุ่มของเพื่อน			
10. ข้าพเจ้าช่วยดูแลรักษาความสะอาดของ ห้องน้ำในโรงเรียนอยู่เสมอ			
11. ข้าพเจ้าขยับที่นั่งในโรงอาหารให้ผู้อื่นได้นั่ง ด้วย			
12. เมื่อพบเห็นครูถือของหนัก ข้าพเจ้าอาสาเข้าไป ช่วยเหลือ			

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข
	+1	0	-1	
13. ข้าพเจ้าออมเงินค่าขนมทุกวัน เพื่อจะได้ เอาไว้ซื้อของที่อยากได้โดยไม่ต้องขอเงิน เพิ่มจากพ่อแม่			
14. ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงในที่ที่โรงเรียนจัดไว้			
15. ข้าพเจ้ามาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ตอนเช้า			
16. ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาด เขตพื้นรับผิดชอบ			
17. ข้าพเจ้าเดินลัดสนามหญ้าของโรงเรียน			
18. ข้าพเจ้าไม่แบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ ใช้คอมพิวเตอร์ของทางโรงเรียน			
19. ข้าพเจ้าลอกข้อสอบจากเพื่อนในการสอบเก็บ คะแนน			
20. ข้าพเจ้าใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายและซื้อของที่ไม่มีเกิด ประโยชน์			
21. ข้าพเจ้ารักษาความสะอาดของชุมชน			
22. ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสาธารณะ สมบัติของชุมชน			
23. ข้าพเจ้าอาสาช่วยกิจกรรมต่างๆในชุมชน			
24. ข้าพเจ้าไม่แบ่งเครื่องเล่นในสนามกีฬาให้ ผู้อื่น			
25. ข้าพเจ้าทิ้งขยะข้างถนน			

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข
	+1	0	-1	
26. ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในชุมชน			
27. ข้าพเจ้าไม่รักษาความสะอาดของห้องน้ำใน ชุมชน			
28. ข้าพเจ้าช่วยดูแลให้สภาพแวดล้อมของ ชุมชนสวยงามอยู่เสมอ			
29. ข้าพเจ้าเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ เมื่อต้อง ขึ้นรถประจำทาง			
30. ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่ชุมชนจัดขึ้น			

ผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือ

กำหนดคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดตาม
นิยามที่กำหนดไว้

0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดตาม
นิยามที่กำหนดไว้

-1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดตาม
นิยามที่กำหนดไว้

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	0	+1	.66
2	+1	+1	+1	1
3	+1	+1	+1	1
4	+1	+1	+1	1
5	+1	+1	+1	1
6	+1	0	+1	.66
7	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	1
9	+1	+1	+1	1
10	+1	+1	+1	1
11	+1	+1	+1	1
12	+1	+1	+1	1
13	+1	+1	0	.66
14	+1	+1	+1	1
15	+1	+1	+1	1
16	+1	+1	+1	1

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
17	+1	+1	+1	1
18	+1	+1	+1	1
19	0	+1	+1	.66
20	+1	+1	+1	1
21	+1	+1	+1	1
22	+1	+1	+1	1
23	0	+1	+1	.66
24	+1	+1	+1	1
25	+1	+1	+1	1
26	+1	+1	+1	1
27	+1	+1	+1	1
28	+1	+1	+1	1
29	+1	0	+1	.66
30	+1	+1	+1	1

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	.66	คัดลอกไว้/ปรับ	16	1	คัดลอกไว้
2	1	คัดลอกไว้	17	1	คัดลอกไว้
3	1	คัดลอกไว้	18	1	คัดลอกไว้
4	1	คัดลอกไว้	19	.66	คัดลอกไว้/ปรับ
5	1	คัดลอกไว้	20	1	คัดลอกไว้
6	.66	คัดลอกไว้/ปรับ	21	1	คัดลอกไว้
7	1	คัดลอกไว้	22	1	คัดลอกไว้
8	1	คัดลอกไว้	23	.66	คัดลอกไว้/ปรับ
9	1	คัดลอกไว้	24	1	คัดลอกไว้
10	1	คัดลอกไว้	25	1	คัดลอกไว้
11	1	คัดลอกไว้	26	1	คัดลอกไว้
12	1	คัดลอกไว้	27	1	คัดลอกไว้
13	.66	คัดลอกไว้/ปรับ	28	1	คัดลอกไว้
14	1	คัดลอกไว้	29	.66	คัดลอกไว้/ปรับ
15	1	คัดลอกไว้	30	1	คัดลอกไว้

ตารางเปรียบเทียบข้อคำถามแบบวัดพฤติกรรมการมีความมิจิตดำเนินกิจกรรม

ก่อนและหลังปรับปรุงข้อความ

ข้อที่	ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง
1	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนก่อนครูเข้าสอน	ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเมื่อจัดกิจกรรมส่วนรวม
2	ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ	ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ
3	ข้าพเจ้าดูแลทำความสะอาดห้องเรียนหลังเลิกเรียน	ข้าพเจ้าดูแลทำความสะอาดห้องเรียนหลังเลิกเรียน
4	ข้าพเจ้านำอาหารและเครื่องดื่มออกนอกบริเวณโรงอาหาร	ข้าพเจ้านำอาหารและเครื่องดื่มออกนอกบริเวณโรงอาหาร
5	ข้าพเจ้าปฏิเสธการให้เพื่อนข่มขู่อุปกรณ์การเรียน	ข้าพเจ้าปฏิเสธการให้เพื่อนข่มขู่อุปกรณ์การเรียน
6	เมื่อข้าพเจ้าพบโทรศัพท์มือถือของคนอื่นในลิ้นชักโต๊ะ ข้าพเจ้านำโทรศัพท์มือถือไปคืนคุณครู	เมื่อข้าพเจ้าพบโทรศัพท์มือถือของคนอื่นลืมทิ้งไว้ ข้าพเจ้านำโทรศัพท์มือถือให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ
7	ข้าพเจ้าเคยขีด – เขียน – วาดภาพลงบนโต๊ะเก้าอี้ในโรงเรียน	ข้าพเจ้าเคยขีด – เขียน – วาดภาพลงบนโต๊ะเก้าอี้ในโรงเรียน
8	ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ	ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ
9	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยงานกลุ่มของเพื่อน	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยงานกลุ่มของเพื่อน
10	ข้าพเจ้าช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียนอยู่เสมอ	ข้าพเจ้าช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำในโรงเรียนอยู่เสมอ
11	ข้าพเจ้าขยับที่นั่งในโรงอาหารให้ผู้อื่นได้นั่งด้วย	ข้าพเจ้าขยับที่นั่งในโรงอาหารให้ผู้อื่นได้นั่งด้วย

ข้อที่	ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง
12	เมื่อพบเห็นครุฑือของหนัก ข้าพเจ้าอาสาเข้าไปช่วยเหลือ	เมื่อพบเห็นครุฑือสิ่งของ ข้าพเจ้าอาสาเข้าไปช่วยเหลือ
13	ข้าพเจ้าออมเงินค่าขนมทุกวัน เพื่อจะได้เอาไว้ซื้อของที่อยากได้โดยไม่ต้องขอเงินเพิ่มจากพ่อแม่	ข้าพเจ้าออมเงินทุกวัน เพื่อจะได้สะสมไว้ซื้อสิ่งของที่ต้องการ โดยไม่ต้องขอเงินเพิ่มจากพ่อแม่
14	ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงในที่ที่โรงเรียนจัดไว้	ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงในที่ที่โรงเรียนจัดไว้เสมอ
15	ข้าพเจ้ามาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า	ข้าพเจ้ามาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า
16	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ
17	ข้าพเจ้าเดินลัดสนามหญ้าของโรงเรียน	ข้าพเจ้าเดินลัดสนามหญ้าของโรงเรียน
18	ข้าพเจ้าไม่แบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้คอมพิวเตอร์ของทางโรงเรียน	ข้าพเจ้าไม่แบ่งปันและไม่เปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้คอมพิวเตอร์ของทางโรงเรียน
19	ข้าพเจ้าลอกข้อสอบจากเพื่อนในการสอบเก็บคะแนน	ข้าพเจ้าลอกข้อสอบจากเพื่อนในการสอบ
20	ข้าพเจ้าใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายและซื้อของที่ไมเกิดประโยชน์	ข้าพเจ้าใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายและซื้อของที่ไมเกิดประโยชน์
21	ข้าพเจ้ารักษาความสะอาดของชุมชน	ข้าพเจ้ารักษาความสะอาดของชุมชน
22	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน
23	ข้าพเจ้าอาสาช่วยกิจกรรมต่างๆในชุมชน	ข้าพเจ้าอาสาช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชนเสมอ
24	ข้าพเจ้าไม่แบ่งเครื่องเล่นในสนามกีฬาให้ผู้อื่น	ข้าพเจ้าไม่แบ่งเครื่องเล่นในสนามกีฬาให้ผู้อื่น
25	ข้าพเจ้าทิ้งขยะข้างถนน	ข้าพเจ้าทิ้งขยะข้างถนน
26	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

ข้อที่	ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง
27	ข้าพเจ้าไม่รักษาความสะอาดของห้องน้ำ ในชุมชน	ข้าพเจ้าไม่รักษาความสะอาดของห้องน้ำ สาธารณะในชุมชน
28	ข้าพเจ้าช่วยดูแลให้สภาพแวดล้อมของ ชุมชนสวยงามอยู่เสมอ	ข้าพเจ้าช่วยดูแลให้สภาพแวดล้อมของ ชุมชนสวยงามอยู่เสมอ
29	ข้าพเจ้าเข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ เมื่อต้อง ขึ้นรถประจำทาง	ข้าพเจ้าเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เมื่อต้อง ขึ้นรถประจำทาง
30	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ที่ชุมชนจัดขึ้น	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่ชุมชนจัดขึ้น

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จัดทำโดย

นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนมี 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มี 30 ข้อ

2. โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจโดยละเอียด ก่อนตอบคำถามแต่ละตอน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของนักเรียนให้ครบทุกข้อ

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน

ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับผลการเรียนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.49 ลงมา ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
3. รายได้ของผู้ปกครอง น้อยกว่า 15,000 บาท
 15,000- 20,000 บาท
 20,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีจิตสำนึกสาธารณะ เมื่อนักเรียนอ่านข้อความ แล้วโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความจริงที่นักเรียนปฏิบัติให้มากที่สุด โดยมี เกณฑ์ประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติทุกครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัตินานๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

ข้อที่	พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้ามาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเมื่อจัดกิจกรรม ส่วนรวม					
2	ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ					
3	ข้าพเจ้าดูแลทำความสะอาดห้องเรียนหลังเลิกเรียน					
4	ข้าพเจ้านำอาหารและเครื่องดื่มออกนอกบริเวณ โรงอาหาร					
5	ข้าพเจ้าปฏิเสธการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน					

ข้อที่	พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
6	เมื่อข้าพเจ้าพบ โทรศัพท์มือถือของคนอื่นลืมทิ้งไว้ ข้าพเจ้านำโทรศัพท์มือถือให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ					
7	ข้าพเจ้าเคยขีด – เขียน – วาดภาพลงบนโต๊ะ เก้าอี้ใน โรงเรียน					
8	ข้าพเจ้าช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ					
9	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยงานกลุ่มของเพื่อน					
10	ข้าพเจ้าช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำใน โรงเรียนอยู่เสมอ					
11	ข้าพเจ้าขยับที่นั่งใน โรงอาหารให้ผู้อื่น ได้นั่งด้วย					
12	เมื่อพบเห็นครูดึงสิ่งของ ข้าพเจ้าอาสาเข้าไปช่วยเหลือ					
13	ข้าพเจ้าออมเงินทุกวัน เพื่อจะได้สะสมไว้ซื้อสิ่งของที่ ต้องการ โดยไม่ต้องขอเงินเพิ่มจากพ่อแม่					
14	ข้าพเจ้าทิ้งขยะลงในที่ที่โรงเรียนจัดไว้เสมอ					
15	ข้าพเจ้ามาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า					
16	ข้าพเจ้าเพิกเฉยไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดเขตพื้นที่ รับผิดชอบ					
17	ข้าพเจ้าเดินลัดสนามหญ้าของโรงเรียน					
18	ข้าพเจ้าไม่แบ่งปันและไม่เปิดโอกาสให้เพื่อน ได้ใช้ คอมพิวเตอร์ของทางโรงเรียน					
19	ข้าพเจ้าลอกข้อสอบจากเพื่อนในการสอบ					
20	ข้าพเจ้าใช้เงินสุรุ่ยสุร่ายและซื้อของที่ ไม่เกิดประโยชน์					
21	ข้าพเจ้ารักษาความสะอาดของชุมชน					
22	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของ ชุมชน					
23	ข้าพเจ้าอาสาช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ของชุมชนเสมอ					
24	ข้าพเจ้าไม่แบ่งเครื่องเล่นในสนามกีฬาให้ผู้อื่น					

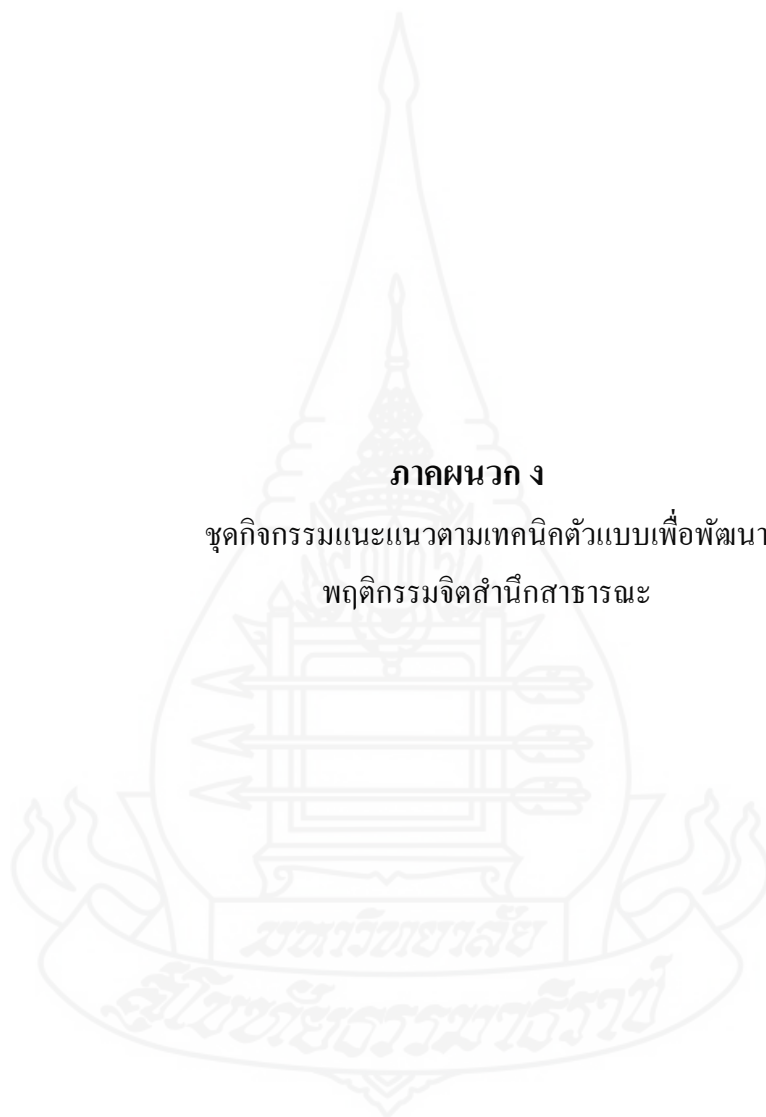
ข้อที่	พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ	ระดับพฤติกรรม				
		5	4	3	2	1
25	ข้าพเจ้าทิ้งขยะข้างถนน					
26	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน					
27	ข้าพเจ้าไม่รักษาความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะในชุมชน					
28	ข้าพเจ้าช่วยเหลือให้สภาพแวดล้อมของชุมชนสวยงามอยู่เสมอ					
29	ข้าพเจ้าเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เมื่อต้องขึ้นรถประจำทาง					
30	ข้าพเจ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ชุมชนจัดขึ้น					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

**ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน

โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำนำ

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
 สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมี
 วัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวในการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
 สาธารณะ ตามเทคนิคตัวแบบ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และการสังเกตจากตัวแบบ และการเสนอตัว
 แบบต้องควบคู่กับการเสริมแรง ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะเกิดการเรียนรู้และคิดอย่าง
 สร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นประโยชน์ของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึก
 สาธารณะนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการจัดทำจาก
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา ซึ่งเป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษา และได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและให้คำแนะนำปรึกษาจาก รอง
 ศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม นางสมพร ดอกไม้กลี และ นางนันทา ผลบุญ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึก
 ซาบซึ้งและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมแนะแนวชุดนี้จะ
 เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่ได้นำไปใช้ในการช่วยเหลือและพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึก
 สาธารณะของนักเรียนต่อไป

สุนทรี ผาดินาวิน

คู่มือชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี

นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน

ผู้วิจัย

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คู่มือชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1. คำชี้แจง

1.1 พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ (1) จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง และ (2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม แบ่งเป็น จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และ จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน

1.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนในช่วงวัยรุ่นตอนต้นชาย และหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เวลาทำกิจกรรม 12 วัน วันละ 50 นาที ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวจำนวน 12 กิจกรรม คือ

1) “รักแรกพบ”	2) “เพียงพออย่างพอเพียง”
3) “คุณค่าของเวลา”	4) “โตไปไม่โกง”
5) “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา”	6) “ร่วมแรง ร่วมใจ”
7) “เพื่อน ช่วย เพื่อน”	8) “รักษับางแสน”
9) “ร่วมด้วย ช่วยกัน”	10) “ฮีโร่...อาสา”
11) “รักเรา รักย์โลก”	12) “จีตซ่า...จิตสำนึกสาธารณะ”

1.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรมของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย หัวข้อย่อยดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) เวลา 3) ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4) ขนาดของกลุ่ม 5) แนวคิด 6) วัตถุประสงค์ 7) ขั้นตอนกิจกรรม (ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป) 8) สื่อประกอบกิจกรรม และ 9) การประเมินผล

1.4 กิจกรรมขั้นตอนการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ใช้เทคนิคตัวแบบโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ ทั้ง วัสดุทัศน รูปภาพ สถานการณ์จำลอง และคำบอกเล่าหรือสารบันทึก (กรณีตัวอย่าง จากข่าว) การเสนอตัวแบบต้องทำควบคู่กับการเสริมแรง และวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอภิปราย การจัดกิจกรรมกลุ่ม และการฝึกพฤติกรรม และมีสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม เช่น เครื่องเล่นซีดี คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดี และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรม

1.5 ผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจ รวมทั้งฝึกซ้อมการจัดกิจกรรมตามรายละเอียดที่เขียนไว้ในแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรม จนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น และประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

2. โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมี

จิตสำนึกสาธารณะ

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลตระหนักรู้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายในซึ่งอยู่ในจิตใจและส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก ตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวม ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบของตนเองและความรับผิดชอบต่อสร้างสรรค์ เพื่อชุมชนและ สังคมส่วนรวม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม มีความสำนึกและยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม เป็นการประพฤติปฏิบัติที่เน้นความเรียบร้อย ประหยัด เทียบตรง มีความรักและความเอื้ออาทร มองโลกในแง่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี

การกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนา

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร สามารถกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนาได้ 2 ส่วนประกอบย่อย ดังนี้

1. จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัดรู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวม แบ่งเป็น

2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ

**โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี**

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
1.	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจถึงความหมายความสำคัญและประโยชน์ของพฤติกรรมความจิตสำนึกสาธารณะ 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม 4. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวิถีทัศน์)</p> <p style="text-align: center;">เทคนิคการเสริมแรง Pretest</p> <p style="text-align: center;">แบบสอบถาม พฤติกรรมความมี จิตสำนึกสาธารณะ</p>
ด้านที่ 1 จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง			
2.	เพียงพออย่าง พอเพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประหยัดรู้จักความพอประมาณ 2. เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน 3. เพื่อปลูกฝังหลักคิดแบบพอเพียงและให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบ วิถีทัศน์)</p> <p style="text-align: center;">เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี (ต่อ)

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
3.	คุณค่าของเวลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการตรงต่อเวลา และเห็นคุณค่าการตรงต่อเวลา 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ 4. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบสถานการณ์จำลอง และตัวแบบวิธีทัศน์)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง</p> <p>การอภิปราย</p>
4.	โตไปไม่โกง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ได้ 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ได้ 3. เพื่อเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ 	<p>เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบวิธีทัศน์)</p> <p>เทคนิคการเสริมแรง</p> <p>การอภิปราย</p>

**โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี (ต่อ)**

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
ด้านที่ 2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน			
5.	โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย
6.	ร่วมแรง ร่วมใจ	1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียนอย่างรู้คุณค่าและใช้เท่าที่จำเป็น 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน	เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย

**โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี (ต่อ)**

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
7.	เพื่อน ช่วย เพื่อน	1. เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ และ เห็น ความ สำคัญ ของ ความ เสีย สละ มี น้ำ ใจ เอื้อ เพื่อ เผื่อแผ่ เห็น แก่ ส่วน รวม มากกว่า ส่วน ตน และ อาสา ช่วย เหลือ บุคคล ใน โรงเรียน ด้วย ความ เต็ม ใจ 2. เพื่อ ส่ง เสริม ให้ นักเรียน ได้ ฝึก แสดง ออก ถึง ความ เสีย สละ เอื้อ เพื่อ เผื่อแผ่ มี น้ำ ใจ สละ ประ โยชน์ ส่วน ตน เพื่อ ช่วย เหลือ ทำ ประ โยชน์ ต่อ บุคคล และ ส่วน รวม	เทคนิค ตัว แบบ (ตัว แบบ วิ ดิ ท ศ น์ และ ตัว แบบ สถาน การ ณ์ จำ ลอง) เทคนิค การ เสริม แรง การ อภิ ปราย
ด้านที่ 2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน			
8.	รักษ้างานแสน	1. เพื่อให้ นักเรียน เกิด ความ ตระหนั ก และ เห็น ความ สำคัญ ของ การ ดู แล รักษา ความ สะอาด บริ เวณ ใน ชุม ชน 2. เพื่อให้ นักเรียน มี ส่วน ร่วม และ ถือ เป็น หน้า ที่ ใน การ ช่วย กัน ดู แล รักษา ความ สะอาด บริ เวณ ใน ชุม ชน	เทคนิค ตัว แบบ (ตัว แบบ บุคคล จริ ง ตัว แบบ วิ ดิ ท ศ น์ และ ตัว แบบ รูป ภาพ) เทคนิค การ เสริม แรง การ อภิ ปราย

**โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี (ต่อ)**

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
9.	ร่วมด้วย ช่วยกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อนักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมในชุมชนอย่างรู้คุณค่าและใช้เท่าที่จำเป็น 2. เพื่อให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของในชุมชน 3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนร่วมเพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบวีดิทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
10.	อีโร่...อาสา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจสละประโยชน์ส่วนตนและอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวีดิทัศน์ และกรณีตัวอย่าง จากข่าว) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

**โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ความมีจิตสำนึกสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี (ต่อ)**

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค
11.	รักเรา รักษ์โลก	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบวิถีทัศน์และ ตัวแบบรูปภาพ) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>
12.	ปัจฉิมนิเทศ “จีซ่า... จิตสำนึก สาธารณะ”	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เพื่อให้ให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของตนได้ 	<p style="text-align: center;">เทคนิคตัวแบบ (ตัวแบบบุคคลจริง และตัวแบบวิถีทัศน์) เทคนิคการเสริมแรง การอภิปราย</p>

กิจกรรมที่ 1

ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “รักแรกพบ”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การปฐมนิเทศ เป็นกิจกรรมเริ่มต้นเพื่อสร้างความคุ้นเคยและทำความรู้จักกัน พร้อมทั้งเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและแจ้งวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้เห็นประโยชน์ของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและให้ความสำคัญ จนบรรลุวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
4. เพื่อสำรวจลักษณะการมีจิตสำนึกสาธารณะก่อนร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดชุดกิจกรรมแนวนอน พร้อมแนวทางการปฏิบัติเรื่องวัน เวลา สถานที่

2. ครูให้นักเรียนทำแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube ลูกชายคนกวาดขยะ Garbage Man (Official HD)

ไทยประกันชีวิต Thai Life Insurance ประมาณ 3.29 นาที

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู YouTube ลูกชายคนกวาดขยะ Garbage Man (Official HD) ไทยประกันชีวิต Thai Life Insurance ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

3. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมของตัวละครเด็กชายพรชัย ว่ามีพฤติกรรมอย่างไร

4. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

5. ครูแจกใบงานกิจกรรม “รักแรกพบ” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน

6. ครูชมเชยนักเรียนที่สนใจและตั้งใจทำกิจกรรม

3. ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและร่วมกันสรุปกิจกรรม “รักแรกพบ” พร้อมส่งเสริมให้เห็นประโยชน์ของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

2. ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำกิจกรรม

3. ครูนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

สื่อประกอบกิจกรรม

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ (Pretest)

2. Video YouTube ลูกชายคนกวาดขยะ Garbage Man (Official HD) ไทยประกันชีวิต Thai Life Insurance ประมาณ 3.29 นาที

3. ใบบงานกิจกรรม “รักแรกพบ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบบงานกิจกรรม “รักแรกพบ”

ใบงานกิจกรรม
รักแรกพบ

1. นักเรียนคิดว่าใครเป็น รักแรกพบ ของนักเรียน เหตุผลเพราะอะไร

The page contains five large, empty heart-shaped outlines arranged in a pattern: two at the top, one in the center, and two at the bottom. These hearts are intended for students to write their answers to the question above. In the background, there is a faint watermark of the Rajabhat Sakon Nakhon University logo, which includes a central emblem with a crown and a banner with Thai text.

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม “เพียงพออย่างพอเพียง”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านความพอเพียงพอประมาณ และนำวิธีการมาใช้ชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง ประหยัด อุดม พอประมาณ สร้างภูมิคุ้มกัน พร้อมสอดแทรกให้เห็นความสำคัญของการออม ความพอเพียงพอประมาณ ปลุกจิตสำนึกด้านความพอเพียงและเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประหยัดรู้จักความพอประมาณ
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน
3. เพื่อปลูกฝังหลักคิดแบบพอเพียงและให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

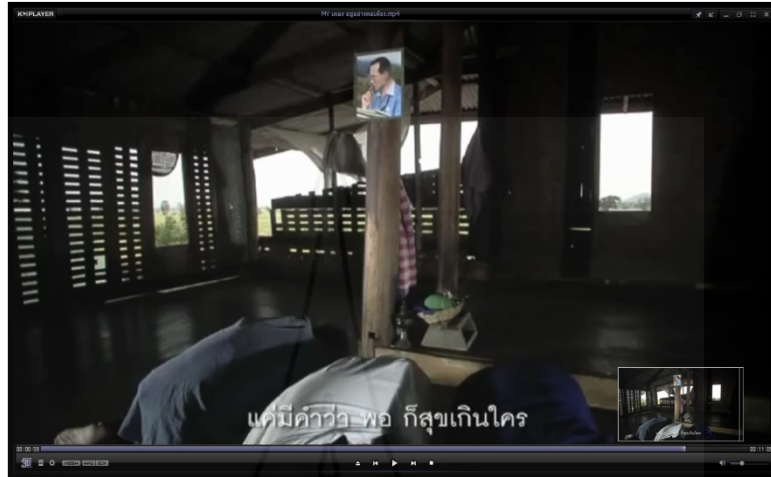
1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนาเกี่ยวกับการประหยัดรู้จักความพอประมาณและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันชีวิตประจำวันของนักเรียนเป็นอย่างไร

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube MV เพลง อยู่อย่างพอเพียง ประมาณ 5.09 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube MV เพลง อยู่อย่างพอเพียง ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู MV เพลง อยู่อย่างพอเพียง
4. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube MV เพลง อยู่อย่างพอเพียง ประมาณ 5.09 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง
3. ใบบงานกิจกรรม “พอเพียงอย่างเพียงพอ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบบงานกิจกรรม “พอเพียงอย่างเพียงพอ”

2. นักเรียนมีวิธีการประหยักรู้จักความพอประมาณ ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการแสดงตนเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีความสำคัญกับชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม “คุณค่าของเวลา”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านการตรงต่อเวลา ซึ่งการตรงต่อเวลาเป็นคุณธรรมประการหนึ่ง รู้จักการวางแผนการใช้เวลาให้เหมาะสม และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ แบ่งเวลาให้เหมาะสมทั้งการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิต พร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ตั้งใจ และใส่ใจในการทำงาน ทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาในแต่ละวันให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เห็นคุณค่าของการตรงต่อเวลา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงการตรงต่อเวลา และเห็นคุณค่าการตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
3. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
4. เพื่อให้นักเรียนรู้ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และครูพูดคุยกับนักเรียนถึงการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจว่าทำได้อย่างไรบ้าง และกล่าวถึงภาพเหตุการณ์การไปทัศนศึกษาที่สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี ก่อนที่จะมีการทำกิจกรรม 4 สัปดาห์เกี่ยวกับการนัดหมายตามจุดต่างๆ และนักเรียนบางคนมาไม่ตรงเวลานัด
2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและการตรงต่อเวลา ว่ามีความสำคัญต่อเราหรือไม่ อย่างไร

2. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube วินัยในการเรียนและการเข้าเรียน ประมาณ 3.16 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube วินัยในการเรียนและการเข้าเรียน ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูถามนักเรียนถึงสาเหตุของการเกิดเรื่องนี้ และถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 5 คน ศึกษาใบกิจกรรม“สถานการณ์จำลอง คุณค่าของเวลา”
5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มมาวิเคราะห์สถานการณ์จำลองและร่วมกันอภิปรายวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมทำได้อย่างไร
6. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้
7. ครูแจกใบงานกิจกรรม “คุณค่าของเวลา” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน
8. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและการตรงต่อเวลา และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube วินัยในการเรียนและการเข้าเรียน ประมาณ 3.16 นาที

2. ใบกิจกรรม “สถานการณ์ตัวอย่าง คุณค่าของเวลา”
3. ใบงานกิจกรรม “คุณค่าของเวลา”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบงานกิจกรรม “คุณค่าของเวลา”

ใบกิจกรรม

“สถานการณ์จำลอง คุณค่าของเวลา”

สถานการณ์จำลอง

เด็กชายภูตะวัน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี เด็กชายภูตะวัน มีความสามารถในการเล่นดนตรีไทยและขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ได้ดีมาก คุณครู และเพื่อนๆ นักเรียนต่างพากันชื่นชมในความสามารถของภูตะวัน แต่เด็กชายภูตะวันเป็นเด็กชอบนอนดึก ชอบนอนตื่นสาย มาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนช้าบ่อยครั้ง

เด็กชายภูตะวัน ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของทางโรงเรียน ไปแข่งขันประกวดวงดนตรีไทยลูกทุ่ง ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภูตะวันดีใจมากและตั้งใจฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างเต็มที่ เพื่อใช้ในการแข่งขันและเป็นตัวแทนของทางโรงเรียนในครั้งนี้

ก่อนถึงวันแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูทราย ประชุมซักซ้อมเตรียมความพร้อมก่อนไปแข่งขัน และได้นัดหมายเวลาให้นักเรียน มาถึงโรงเรียนเวลาตี 5 นาฬิกา และย้ำให้นักเรียนมาถึงโรงเรียนให้ตรงเวลา เพื่อเตรียมความพร้อม เพราะต้องเดินทางไปแข่งขันที่โรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง เมื่อเลิกประชุม ครูทราย ได้เรียกเด็กชายภูตะวัน มาพบและย้ำกับภูตะวันเป็นพิเศษให้มาให้ตรงเวลาอีกครั้ง

เช้าวันแข่งขัน ณ เวลานั้นครูทราย ได้สำรวจนักเรียนว่ามาครบกันหรือยัง ซึ่งมีเด็กชายภูตะวัน ยังมาไม่ถึงโรงเรียน ครูทรายได้โทรศัพท์หาผู้ปกครองของภูตะวัน และได้ให้นักเรียนช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันขึ้นรถบัสของทางโรงเรียนแล้ว เวลาผ่านไป 15 นาที ครูทรายและเพื่อนๆ ในวงรอภูตะวันด้วยความกระวนกระวายใจ และครูทรายได้โทรหาภูตะวันอีกครั้ง เวลาผ่านไป 30 นาที ครูทรายมองนาฬิกาและพูดว่า ถ้าเข้าไปกว่านี้เราจะไปแข่งขันศิลปหัตถกรรมไม่ทัน พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนและทุกคนขึ้นรถบัส และให้รถบัสออกจากทางโรงเรียน ซึ่งขณะนั้นผู้ปกครองของภูตะวันมาส่งพอดี ทำให้ภูตะวันขึ้นรถได้ทันพอดี ระหว่างทางไประยองมีเหตุการณ์อุบัติเหตุรถบรรทุกชนกับรถกระบะชนผลไม้ ทำให้การจราจรติดขัดเนื่องจากใช้ทางจราจรได้เส้นทางเดียว ทำให้รถบัสของทางโรงเรียนเสียเวลาไปมาก เมื่อถึงสถานที่แข่งขัน ครูทรายพานักเรียนไปลงทะเบียนและรายงานตัวเพื่อรับการแข่งขัน ปรากฏว่า การประกวด

หลายรายการได้ทำการแข่งขันเกือบเสร็จแล้ว ถึงแม้ว่าฤดูร้อน อาจจะเข้าร่วมการแข่งขันก็ไม่ทันแล้ว เด็กชายฤดูร้อนเสียใจมากที่เขาไม่ได้แข่งขัน และก็รู้สึกเสียใจที่ตนเองเป็นสาเหตุให้เพื่อนๆ คนอื่นพลาดการแข่งขัน เพราะเหตุที่เขาเมาสาย และไม่เห็นคุณค่าการตรงต่อเวลาในครั้งนี้

ใบงานกิจกรรม

คุณค่าของเวลา

ให้นักเรียนตอบคำถามจากการดู Video YouTube และจากการศึกษาสถานการณ์ตัวอย่าง

1. นักเรียนคิดว่าตัวละครใน Video YouTube ควรหรือไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใช้ "เวลา" ที่มี
ทำแต่สิ่ง "ดี ๆ" ให้แก่กัน
ไม่จำเป็นต้องเป็นวันสำคัญ
แค่ทำทุกวัน..ให้!!

"รู้สึกดี"

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม “โตไปไม่โกง”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การแสดงความจริงใจต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม ทั้งความคิด คำพูด และการกระทำมีความซื่อสัตย์ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน สร้างสำนึกดีโตไปไม่โกง ส่งผลดีต่อสังคมเกิดความสงบสุข และทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวมได้
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวมได้
3. เพื่อเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม ว่ามีความสำคัญในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube ดี...หรือ... โง่ โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประมาณ 5.34 นาที

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube ดี...หรือ... โง่ โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

3. ครูซักถามความรู้สึกที่นักเรียนจากการดู Video YouTube ดี...หรือ... โง่ โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในครั้งนี้

4. ครูได้เชิญรุ่นพี่ เด็กชายดำรงศักดิ์ ศรีสุธรรม หรือพี่ก้อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 มาเล่าเหตุการณ์จริง ซึ่งได้เก็บเงินจำนวน 5,000 บาท ได้แล้วนำไปแจ้งความ ส่งตำรวจลงบันทึกประจำวัน เพื่อนำส่งคืนเจ้าของเงิน ครูได้กล่าวชื่นชมนักเรียนรุ่นพี่ที่มีความซื่อสัตย์ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน สร้างสำนึกดีโตไปไม่โกง

5. ครูถามนักเรียนถึงสาเหตุของการเกิดเรื่องนี้ และถ้าเป็นนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร

6. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้

7. ครูแจกใบงานกิจกรรม “โตไปไม่โกง” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน

8. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube ดี...หรือ...โง่ โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประมาณ 5.34 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง

3. ใบงานกิจกรรม “โตไปไม่โกง”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนในงานกิจกรรม “โตไปไม่โกง”

ใบงานกิจกรรม
โตไปไม่โกง

ให้นักเรียนตอบคำถามจากการดู Video YouTube และจากตัวแบบบุคคลจริง

1. นักเรียนคิดว่าตัวละคร คนขับแท็กซี่ ควรหรือไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเป็นรุ่นพี่คำรงค์ดี นักเรียนจะมีแนวทางการตัดสินใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการแสดงออกถึงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวมได้
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมมีความสำคัญกับชีวิตประจำวัน
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของเราทุกคน สร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดในโรงเรียนของเรา รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน สร้างพฤติกรรมเห็นคุณค่าและคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมในการดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและครูนำเสนอภาพจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมของนักเรียนในการร่วมใจกันรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า เมื่อเห็นภาพแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบุคคลในภาพนี้และสนทนาซักถามเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของเรา

2. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube ทำความสะอาดโรงเรียน ประมาณ 5.04 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube ทำความสะอาดโรงเรียนว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู Video YouTube ทำความสะอาดโรงเรียน

4. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 2 คน เพื่อออกมาแสดงความคิดเห็นและเล่าประสบการณ์ที่นักเรียนได้ช่วยดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน เป็นแบบอย่างจริง พร้อมกล่าวชมนักเรียนที่ช่วยดูแลรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อมของทางโรงเรียน

5. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

7. ครูแจกใบงานกิจกรรม “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน

8. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนสวยด้วยมือเรา และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube ทำความสะอาดโรงเรียน ประมาณ 5.04 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง

3. ใบงานกิจกรรม “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา”

4. ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อ โรงเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบงานกิจกรรม “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา”

ใบงานกิจกรรม
โรงเรียนสวยด้วยมือเรา

ให้นักเรียนเขียนบันทึกตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ลงในใบงานนี้

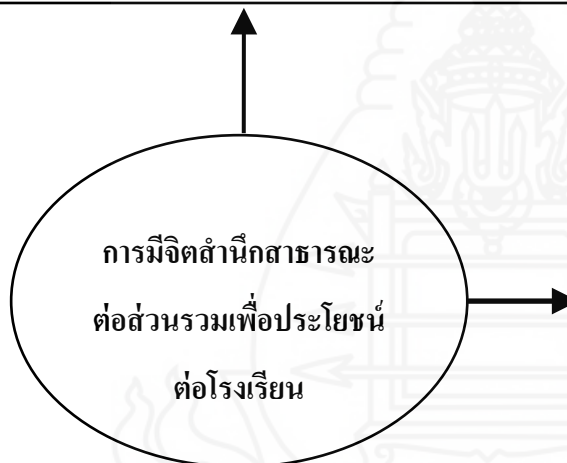
การกระทำของนักเรียนในการรักษาความสะอาดในโรงเรียน

1.....

2.....

3.....

4.....

ผลดีที่ได้รับ

1.....

2.....

3.....

4.....

การกระทำของนักเรียนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.....

2.....

3.....

4.....

ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะ

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม “ร่วมแรง ร่วมใจ”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกัน และการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน เป็นหน้าที่ของเราทุกคน สร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาสาธารณะสมบัติและการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน สร้างพฤติกรรม และส่งเสริมให้นักเรียนคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน อย่างรู้คุณค่า และใช้เท่าที่จำเป็น
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก การรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของทางโรงเรียน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและครูนำเสนอภาพจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมการเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกัน และการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน
2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า เมื่อเห็นภาพแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบุคคลในภาพนี้และสนทนาซักถามเกี่ยวกับการเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกัน และการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียนของเรา

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

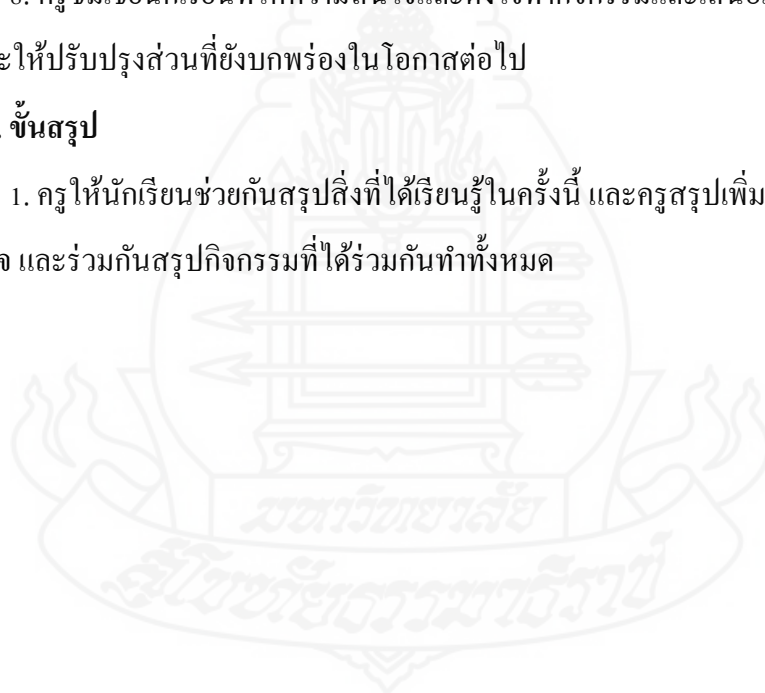
1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube จิตอาสาพาห้องน้ำสะอาด ประมาณ 3.06 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube จิตอาสาพาห้องน้ำสะอาด

ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู Video YouTube จิตอาสาพาห้องน้ำสะอาด
4. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
5. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 2 คน เพื่อออกมาแสดงความคิดเห็นและเล่าประสบการณ์ที่นักเรียนได้ช่วยกันดูแลรักษาสาธารณะสมบัติและเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกันของทางโรงเรียน เป็นแบบอย่างจริง หน้าชั้นเรียน พร้อมกล่าวชมเชยนักเรียนที่เคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกันและช่วยกันดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน
6. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้
7. ครูแจกใบงานกิจกรรม “ร่วมแรง ร่วมใจ” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน
8. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube จิตอาสาพาห้องน้ำสะอาด ประมาณ 3.06 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง
3. ใบบงานกิจกรรม “ร่วมแรง ร่วมใจ”
4. ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อ โรงเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบบงานกิจกรรม “ร่วมแรง ร่วมใจ”

**ใบงานกิจกรรม
ร่วมแรง ร่วมใจ**

ให้นักเรียนเขียนบันทึกตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ลงในใบงานนี้

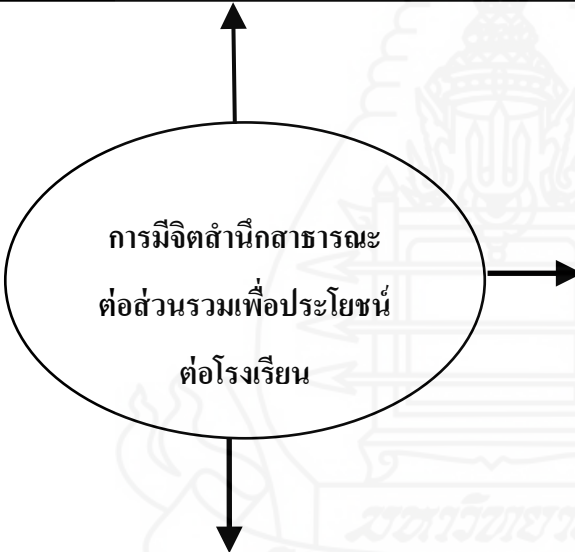
การกระทำของนักเรียนในการเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกันในโรงเรียน

1.....

2.....

3.....

4.....

ผลดีที่ได้รับ

1.....

2.....

3.....

4.....

การกระทำของนักเรียนในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน

1.....

2.....

3.....

4.....

ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะ

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม “เพื่อน ช่วย เพื่อน”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การแสดงความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน อาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม เราทุกคนสามารถทำได้และผู้ปฏิบัติจะเกิดความภาคภูมิใจ สร้างความสุขในการช่วยเหลือผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ สละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนาเกี่ยวกับการมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือบุคคลและส่วนรวมในโรงเรียน
2. ครูซักถามนักเรียนเคยปฏิบัติตนหรือเคยเห็นผู้อื่นปฏิบัติตน โดยการแสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ อย่างไรบ้าง

2. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube บริหารจัดการเพื่อนช่วยเพื่อน ประมาณ 3.38 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube บริหารจัดการเพื่อนช่วยเพื่อน ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

2. ใบบงานกิจกรรมสถานการณ์จำลอง “เพื่อน ช่วย เพื่อน”
3. ใบบงานกิจกรรม “เพื่อน ช่วย เพื่อน”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบบงานกิจกรรม “เพื่อน ช่วย เพื่อน”

ใบกิจกรรม

“สถานการณ์จำลอง เพื่อน ช่วย เพื่อน”

สถานการณ์จำลอง

ในช่วงเวลาพักกลางวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนแสนสุข คุณครูสอนนักเรียน เรื่อง ความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชา โดยยกตัวอย่างถึง การใช้สิทธิ์เลือกตั้งและการปฏิบัติตามระเบียบเคารพกฎหมาย ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และหนังสือประกอบการเรียน พร้อมแจกใบงาน โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ช่วยกันสรุปเป็น Mind Mapping ตกแต่งใบงานให้สวยงามและส่งตัวแทนอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มที่ 1 มีสมาชิก 3 คน คือ แก้ม เนย และแยม

- แก้ม : เราช่วยกันศึกษาตามหัวข้อที่ครูให้กันนะ
- เนย : ได้เลยจ๊ะ เดี่ยวเนยช่วยสรุปให้
- แยม : เอากระดาษ A4 ของแยม เขียนร่างไว้ก่อนเลย
- แก้ม : แก้มอาสาออกไปรายงานหน้าชั้นให้เองจ๊ะ
- เนย : ดีมากเลยแก้ม เรามาช่วยกันสรุปเนื้อหากันต่อเลย เนยมีสีไม้มาด้วย เดี่ยวเรามาช่วยกันระบายสีตกแต่งใบงาน แล้วเน้นข้อความกันเลย
- แยม : งั้นพวกเราช่วยกันสรุป เตรียมอภิปรายหน้าชั้นให้เสร็จดีกว่า

กลุ่มที่ 2 มีสมาชิก 3 คน คือ น้ำ ฝ้าย และใยไหม

- น้ำ : กลุ่มเราใครจะออกไปรายงานหน้าชั้นกันดีละ
- ฝ้าย : เราขอสรุปงานละกัน
- ใยไหม : น้ำออกไปรายงานละกัน เดี่ยวใยไหมช่วยสรุปงานให้
- ฝ้าย : เดี่ยวเราออกไปรายงานให้จ๊ะ กลุ่มเราใครมีสีไม้ หรือปากกาเน้นข้อความมาบ้าง
- น้ำ : เราไม่ได้เอาสีมาเลยนะ เดี่ยวเราไปขอยืมสีจากกลุ่มของ แก้ม ให้นะ
- ใยไหม : โอเคเราก็ก็นไม่ได้เอาสีมาเหมือนกัน

น้ำ : เราไปขอยืมสีมาได้แล้วจ๊ะ แก้มให้ยืมสีมาทั้งกล่องเลย แก้มบอกว่ายังมีอีก
กล่องหนึ่ง

ฝ้าย : งั้นเราริบช่วยกันสรุปรงานกันเถอะ เดี่ยวไม่ทันจ๊ะ

ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมให้นักเรียน
ร่วมกันเสนอความคิดเห็น พร้อมส่งใบงานและสมุดแบบฝึกหัดให้ครบทุกคน และคุณครูชมเชย
นักเรียนทุกคนที่ช่วยกันทำงานกลุ่มและแบ่งปันสิ่งของแก่กัน และสนใจตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี ก่อน
จะหมดคาบเรียน ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันดูแลความสะอาดของห้องเรียน แล้วให้นักเรียนไปพัก
ทานข้าวเที่ยงได้

แก้ม : คุณครูคะ หนูกับเนย ช่วยคุณครูถือสมุดและช่วยถือเอกสารไปที่ห้องพักครู
นะคะ

เนย : หนูช่วยด้วยค่ะคุณครู

คุณครู : ค่ะ ขอบใจหนูแก้มและหนูเนยค่ะ

ที่ห้องพักครู

เนย : หนูช่วยเปิดประตูให้ค่ะคุณครู

คุณครู : ครูขอบใจพวกเธอทั้งสอง ที่มีน้ำใจกับคุณครู เที่ยงแล้วหนูไปทานข้าวเถอะจ๊ะ

แก้ม : หนูไปทานข้าวก่อนค่ะ

เนย : สวัสดีค่ะคุณครู ทานข้าวกลางวันด้วยนะคะ

ใบงานกิจกรรม

เพื่อน ช่วย เพื่อน

1. เมื่อนักเรียนดู Video YouTube บริหารจัดการเพื่อนช่วยเพื่อน นักเรียนคิดว่าตัวละครควรหรือไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จากสถานการณ์จำลอง นักเรียนคิดว่าตัวละครใด ควรนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนเขียนแนวทางการพัฒนาตนเป็นเยาวชนที่มีความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ มา 5 แนวทาง

- 3.1
- 3.2
- 3.3
- 3.4
- 3.5

เพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม “รักษ์บางแสน”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

ความจำเป็นในการดูแลรักษาความสะอาดชุมชนของเรา เพื่อส่งเสริมการเอาใจใส่ และสร้างความเรียบร้อยในชุมชนบางแสนของเรา ปลุกฝังจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาความสะอาดในชุมชนของเรา สร้างพฤติกรรมการรักษาความสะอาด เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการช่วยพัฒนาชุมชนบางแสนให้กลับมาสะอาดและสวยงาม และสร้างความสุขต่อส่วนรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน
2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและครูนำเสนอภาพจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมการดูแลรักษาความสะอาดชายหาดบางแสนชุมชนของเรา
2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า เมื่อเห็นภาพแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบุคคลในภาพนี้และสนทนาซักถามเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดชายหาดบางแสนชุมชนของเรา

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube CSR ทะเลสวยน้ำใส ณ ชายหาดบางแสน CSR ประมาณ 4.05 นาที

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube CSR ทะเลสวยน้ำใส ณ ชายหาดบางแสน CSR ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู Video YouTube CSR ทะเลสวยน้ำใส ณ ชายหาดบางแสน CSR

4. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

5. ครูได้เชิญรุ่นพี่ เด็กหญิงสุพัตรา เวเศษน้อย หรือพี่หญิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 มาเล่าประสบการณ์จริง ซึ่งได้คัดเลือกเป็นนักเรียนต้นแบบ คนดีศรีแสนสุข บำเพ็ญประโยชน์ รักษาความสะอาดชายหาดบางแสน โดยมีจุดเริ่มต้นจากโครงการยูวกาชาด โดยการช่วยกันพัฒนาชายหาดบางแสน มีการเก็บขยะและทำความสะอาดชายหาดบางแสนทุกๆเดือน พี่หญิงจะช่วยดูแลความสะอาด เก็บขยะและแยกขยะรีไซเคิล ทำแบบนี้ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 จนตอนนี้มัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อบางแสน ชุมชนของเรา สวย สะอาดตา เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นชุมชนต้นแบบด้านความสะอาด

6. ครูได้กล่าวชมเชยนักเรียนรุ่นพี่ที่ได้เห็นความสำคัญของการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชนและรักษารักษ์บางแสนชุมชนของเรา

7. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

8. ครูแจกใบงานกิจกรรม “รักษารักษ์บางแสน” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน

9. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดในชุมชน และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube CSR ทะเลสวยน้ำใส ณ ชายหาดบางแสน CSR ประมาณ 4.05 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง
3. ใบบงานกิจกรรม “รักษ์บางแสน”
4. ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบบงานกิจกรรม “รักษ์บางแสน”

ใบงานกิจกรรม

รักษ์บางแสน

1. เมื่อนักเรียนดู Video YouTube นักเรียนคิดว่าตัวละครควรหรือไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

2. จากที่นักเรียนได้ฟังประสบการณ์ของพี่สุพัตรา นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการดูแลรักษาความสะอาดของชุมชนเราได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีแนวทางการส่งเสริมให้คนในชุมชนรักความสะอาดในชุมชนได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะ

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม “ร่วมด้วย ช่วยกัน”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การรักษาสาธารณสุขสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมในชุมชน เป็นหน้าที่ของเราทุกคน สร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติและเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของชุมชน สร้างพฤติกรรมและส่งเสริมให้ทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวมในชุมชนอย่างรู้คุณค่า และใช้เท่าที่จำเป็น
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมของในชุมชน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณสุขสมบัติและเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์สูงสุดของในชุมชน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการรักษาสาธารณสุขสมบัติและการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมในชุมชน ว่ามีความสำคัญอย่างไร
2. ครูนำเสนอภาพจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมการรักษาสาธารณสุขสมบัติและการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมในชุมชน พร้อมทั้งคำถามชวนคิดว่า เมื่อเห็นภาพแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบุคคลในภาพนี้

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube มารยาทการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ประมาณ 2.34 นาที

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube มารยาทการใช้ห้องน้ำ
สาธารณะว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู Video YouTube มารยาทการใช้ห้องน้ำ
สาธารณะ
4. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
5. ครูได้เชิญรุ่นพี่ นางสาวปลายลดา วันเพ็ญ หรือพี่ฟ้า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 มา
เล่าประสบการณ์จริง ซึ่งเป็นตัวแทนของทางโรงเรียนประกวดโครงการคุณธรรม ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการกวาดลานวัด ทำความสะอาดโบสถ์วัดบางเป้ง ซึ่ง
เป็นโครงการคุณธรรมที่เป็นจิตสำนึกสาธารณะช่วยเหลือชุมชน ทำให้ศาสนสถานของชุมชนที่เป็น
ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชนสะอาดมากขึ้น การกวาดลานวัดและทำความสะอาดโบสถ์วัดบาง
เป้ง เกิดจากความคิดริเริ่มที่อยากใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และตอบแทนพระคุณของวัดบางเป้งที่
บริจาคที่ดินให้กับโรงเรียนแสนสุข เพื่อให้เด็กๆ ภายชุมชน ได้มีที่เรียนและได้รับความรู้ ซึ่ง
โรงเรียนแสนสุขก่อตั้งมาเป็นเวลา 60 ปี พี่ฟ้าและเพื่อนจึงรวมกลุ่มเพื่อทำความสะอาดลานวัดและ
โบสถ์ โดยมีคุณครูวุฒิ ตูลารัตนพงษ์ เป็นผู้ให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม และพี่ฟ้าได้ทำกิจกรรม
นี้มาตั้งแต่ มัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงปัจจุบันอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มของเราจะไปทำความสะอาด
ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี และได้พัฒนาต่อยอดสอนให้รุ่นน้องและรุ่นต่อไปเกิดจิตสำนึก
สาธารณะการรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชนของเรา
6. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนรุ่นพี่ ที่เห็นความสำคัญของการรักษาสาธารณะสมบัติชุมชน
และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างรู้คุณค่า
7. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้
8. ครูแจกใบงานกิจกรรม “ร่วมด้วย ช่วยกัน” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน
9. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดี
อยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรักษาธารณะสมบัติและการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมในชุมชน และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube มารยาทการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ประมาณ 2.34 นาที

2. ตัวแบบบุคคลจริง
3. ใบงานกิจกรรม “ร่วมด้วย ช่วยกัน”
4. ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบงานกิจกรรม “ร่วมด้วย ช่วยกัน”

ใบงานกิจกรรม

ร่วมด้วย ช่วยกัน

ให้นักเรียนเขียนบันทึกตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ลงในใบงานนี้

นักเรียนมีวิธีการรักษาสาธารณะสมบัติในชุมชนได้อย่างไรบ้าง

1.....

2.....

3.....

4.....

การมีจิตสำนึกสาธารณะ
ต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์
ต่อชุมชน

ผลดีที่ได้รับในชุมชน

1.....

2.....

3.....

4.....

นักเรียนมีวิธีการเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมในชุมชนได้อย่างไรบ้าง

1.....

2.....

3.....

4.....

ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะ

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม “ฮีโร่...อาสา”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยกำลังกายโดยช่วยทำกิจกรรม ช่วยจัดการให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จ พ้นจากปัญหาหรือความทุกข์ด้วยความเต็มใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่หวังผลตอบแทน สร้างจิตสำนึกสาธารณะในการช่วยเหลือผู้อื่นและกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดความภาคภูมิใจและเป็นสุขใจที่ได้ช่วยเหลือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกถึงความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ สละประโยชน์ส่วนตนและอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนาเกี่ยวกับการมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
2. ครูซักถามนักเรียนเคยปฏิบัติตนหรือเคยเห็นผู้อื่นปฏิบัติตน โดยการแสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอาสาช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจอย่างไรบ้าง

2. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube Hero ของคนไทย ช่วยผู้รักชาติต่างชาติออกจากโคลนคู่ด ที่กระบี่ ประมาณ 2.52 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube Hero ของคนไทย ช่วยผู้รักชาติต่างชาติออกจากโคลนคู่ด ที่กระบี่ ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube ผอ. โรงเรียนจิตอาสาจากร ประมาณ 2.11 นาที
4. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube ผอ. โรงเรียนจิตอาสาจากร ประมาณ 2.11 นาที ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 5 คน พร้อมศึกษากรณีตัวอย่าง พี่ชัด ฮีโร่ ชาวเล จ.กระบี่
6. ครูขอตัวแทนกลุ่มมาบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
7. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้
8. ครูแจกใบงานกิจกรรม “ฮีโร่...อาสา” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน
9. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจเพื่อช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อบุคคลและส่วนรวม และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube Hero ของคนไทย ช่วยผู้รักชาวต่างชาติออกจากโคลนคูด ที่กระบี่
ประมาณ 2.52 นาที

2. Video YouTube ผอ. โรงเรียนจิตอาสาจากร ประมาณ 2.11 นาที

3. ข่าว พีซัด ฮีโร่ ชาวเล จ.กระบี่

4. ไปงานกิจกรรม “ฮีโร่...อาสา”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนในงานกิจกรรม “ฮีโร่...อาสา”

กรณีตัวอย่าง พีชัต ฮีโร่ ชาวเล จ.กระบี่

สื่อออก เผยเรื่องราว พีชัต ฮีโร่ ชาวเล จ.กระบี่ ที่ยอมเสี่ยงชีวิต ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติติดโคลนคูด ภายหลังจากที่โลกโซเชียล ได้แชร์ คลิป วิดีโอเหตุการณ์น่าประทับใจซึ่งเกิดขึ้นที่ จ.กระบี่ แสดงให้เห็นเหตุการณ์ ขณะที่ชายหนึ่ง ใ้ร่างกายตัวเองเป็นที่ค้ำยัน เพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 2 คน ขึ้นจากโคลนคูด

จนกลายเป็นกระแสโด่งดังในโลกออนไลน์อย่างกว้างขวาง จึงมีการประกาศตามหาตัวพลเมืองดีชาวกระบี่ที่ปรากฏอยู่ในคลิป ซึ่งล่าสุดมีผู้พบตัวหนุ่มพลเมืองดีคนนี้แล้ว

ทั้งนี้ผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อว่า TheerasakSaksritawe ได้ลงภาพคู่กับชายคนดังกล่าว ระบุว่า เป็นคนเดียวกับชาวเลน้ำใจงาม ที่ปรากฏอยู่ในคลิปช่วยเหลือนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระบุว่าชายคนนี้เป็น “พีชัต อุดลจินดา” ชาวบ้าน จ.กระบี่ พร้อมกับยืนยันว่า ชายคนนี้เป็น ‘ฮีโร่ ชาวเล’ ที่โลกออนไลน์กล่าวถึงจริง

ล่าสุด เว็บไซต์ข่าวสารออนไลน์ ‘เมโทร’ รายงานเรื่องราวของ ‘พีชัต’ เกี่ยวกับกรณีดังกล่าว พร้อมทั้งยกตำแหน่ง ฮีโร่ อย่างเป็นทางการให้กับพีชัตเพื่อเป็นการยกย่อง ที่เขายอมเสี่ยงอันตราย จากการถูกโคลนคูด ไปช่วยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ชาวอเมริกัน ที่ได้รับความเดือดร้อนอย่างไม่หวั่นชีวิตตนเอง

เรื่องราวความมีน้ำใจของพี่ซัด ได้รับความสนใจในโลกออนไลน์เป็นอย่างมาก จนกระทั่งสื่อหลายสำนัก นำเรื่องราวของพี่ซัดมาเผยแพร่ และกลายเป็นเรื่องราวโด่งดัง จนกระทั่งสื่อต่างประเทศ มีการหยิบยกเรื่องราวของพี่ซัด มาเผยแพร่ต่อ

พร้อมทั้งยกย่อง ถึงความมีน้ำใจ และความเสียสละของชาวไทย ที่มีต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นความภูมิใจอย่างมากของชาวไทย รวมถึงสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และอาจเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่รู้เรื่องราว อยากจะเดินทางมาเที่ยวยังประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ เดินทางตรวจสอบติดป้ายคัดเอาต์ 'นายซัด' ฮีโร่กระบี่ หน้าสนามบิณฑบาต ระบายข้อความ 'ยกย่องคนดีศรีกระบี่' เผย เป็นตัวอย่างคนไทย-ส่งเสริมการท่องเที่ยว...

วันที่ 20 ต.ค. 58 ที่หน้าท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดกระบี่ ถ.เพชรเกษม อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ นายพินิจ บุญเลิศ ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ เดินทางไปตรวจสอบการติดป้ายคัดเอาต์ ขนาดสูง 5 เมตร ยาว 20 เมตร ที่ได้ให้ไปติดตั้ง โดยเป็นภาพของนายซัด อุบลจินดา อายุ 44 ปี อยู่บ้านเลขที่ 44/30 ถ.คู่มือ ต.ปากน้ำ อ.เมืองกระบี่ ที่ได้เข้าให้การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวสวีเดน 2 สามีภรรยา ที่ติดโคลนริมแม่น้ำหน้าเมืองกระบี่ โดยใช้ตัวนอนให้นักท่องเที่ยวทั้ง 2 เหยียบขึ้นจากโคลนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน จนมีการแชร์กันอย่างกว้างขวางไปทั่วโลก

ทั้งนี้ ป้ายดังกล่าว มีภาพของนายซัด และมีข้อความยกย่องคนดีศรีกระบี่ เป็นตัวอย่างของคนไทย ค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี รมว.รบ. ให้เกิดคุณภาพคนไทยสร้างชื่อเสียงส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทย นึกถึงประเทศไทย คิดถึงกระบี่

ด้าน นายพินิจ กล่าวว่า การติดป้ายขนาดใหญ่หน้าสนามบินในครั้งนี้ ก็เพื่อให้ผู้ที่เดินทางมากระบี่ได้รับทราบถึงฮีโร่ที่เข้าช่วยเหลือนักท่องเที่ยวโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และสร้างชื่อให้กับจังหวัดกระบี่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ และเป็นการสะท้อนสังคมถึงการช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งนี้ล่าสุด นายซัด ได้เดินทางไปพบนายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาลแล้ว

วันที่ 5 ธันวาคม 2558 ภายหลังจากได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม 2558 รวมทั้งสิ้น 5,184 ราย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ที่ผ่านมา ซึ่งในจำนวนนี้มีนายซัด อุบลจินดา อายุ 43 ปี ชาวตำบลปากน้ำ ที่มีอาชีพประมงและได้ช่วยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ติดโคลนหน้าเมืองกระบี่ บริเวณปากแม่น้ำกระบี่ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ก็นำมาซึ่งความปรีดีปรารถนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่นายซัด และครอบครัว รวมถึงชาว จ.กระบี่ ที่นายซัด ถือเป็นฮีโร่ในการเป็นแบบอย่างการทำความดี

ล่าสุด นายซัด ได้เดินทางไปร่วมงานวันพ่อที่เทศบาลเมืองกระบี่ ร่วมกับชมรมร้านเสริมสวยจังหวัดกระบี่ ออกให้บริการตัดผมแก่ประชาชนทั่วไปฟรี เนื่องในวันพ่อแห่งชาติ ที่บริเวณบันไดนาค ทางขึ้นอุโบสถวัดแก้วไกรวาราม พระอารามหลวง

ซึ่งนายซัด กล่าวว่า รู้สึกปลาบปลื้มในพระมหากรุณาธิคุณ และบอกว่า ในวันพ่อ ขอให้ลูกๆทุกคนเชื่อฟังพ่อ เพราะสิ่งที่พ่อแม่สอนนั้น ก็เพื่อให้เป็นคนดี

ที่มาจาก ไทยรัฐออนไลน์ 6 ธันวาคม 2558

ใบงานกิจกรรม
อีโร่...อาสา

1. เมื่อนักเรียนดู Video YouTube Hero ของคนไทย ช่วยผู้รักชาวต่างชาติออกจากโคลนตม ที่กระบี่ นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เมื่อนักเรียนดู Video YouTube ผอ. โรงเรียนจิตอาสาจร นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนเขียนแนวทางการอาสาช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนมา 5 แนวทาง

- 3.1
- 3.2
- 3.3
- 3.4
- 3.5

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม “รักเรา รักษ์โลก”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นหน้าที่ของเราทุกคน สร้างจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน สร้างพฤติกรรมการเห็นคุณค่า คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและครูนำเสนอภาพจิตสำนึกสาธารณะเพื่อส่วนรวมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่า เมื่อเห็นภาพแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับบุคคลในภาพนี้และสนทนาซักถามเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประมาณ 3.18 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร
3. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

4. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube ฝึบ้ำสอน โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ประมาณ 3.32 นาที

5. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube ฝึบ้ำสอน โดย สำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าสาระสำคัญของเรื่องคืออะไร

6. ครูให้นักเรียนบอกถึงพฤติกรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง และให้นักเรียนแสดง
ความคิดเห็นเพิ่มเติม

7. ครูให้นักเรียนแสดงความรู้สึกจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

8. ครูแจกใบงานกิจกรรม “รักเรา รักย์โลก” ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน

9. ครูชมเชยนักเรียนที่ให้ความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดี
อยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่ยังบกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในครั้งนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ
รักษาสีงแวดล้อมในชุมชน และร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำทั้งหมด

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube อนุรักษ์สีงแวดล้อม ประมาณ 3.18 นาที

2. Video YouTube ฝึบ้ำสอน โดย สำนักรงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประมาณ 3.32 นาที

3. ใบงานกิจกรรม “รักเรา รักษ์โลก”

4. ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. ผลงานของนักเรียนใบงานกิจกรรม “รักเรา รักษ์โลก”

ภาพประกอบการมีจิตสำนึกสาธารณะ

กิจกรรมที่ 12

ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “จิตซ่า...จิตสำนึกสาธารณะ”

เวลา 50 นาที

ระดับ/วัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม 35 คน

แนวคิด

การปัจฉิมนิเทศเป็นกิจกรรมสรุปการเรียนรู้ และการประมวลผลของการเรียนรู้ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และเกิดการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเป็นการเสริมสร้างคุณภาพของชีวิตที่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี และเป็นกำลังในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อให้ให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของตนได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมแนะแนว 12 กิจกรรม เป็นอย่างดี ซึ่งครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันตอบตามความคิดและประสบการณ์ถึงการเข้าร่วมทำกิจกรรม

2. ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูให้นักเรียนดู Video YouTube จีส์ซ่า _จิตสำนึกสาธารณะผู้นำรัก ประมาณ 6.35 นาที
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการดู Video YouTube จีส์ซ่า _จิตสำนึกสาธารณะผู้นำรัก
3. ครูซักถามความรู้สึกของนักเรียนจากการดู Video YouTube จีส์ซ่า _จิตสำนึกสาธารณะผู้นำรัก
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 12 กิจกรรม และการเรียนรู้จากตัวแบบเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน
5. ครูถามนักเรียนจากการเรียนรู้จิตสำนึกสาธารณะ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง
6. ครูสุ่มให้ตัวแทนนักเรียนยกตัวอย่างบุคคลในสังคมที่นักเรียนรู้จัก และเป็นแบบอย่างที่ดีเรื่อง จิตสำนึกสาธารณะ อาจจะเป็นเพื่อน ดารา นักแสดง หรือบุคคลในชุมชนที่นักเรียนรู้จัก ว่าเขาปฏิบัติอย่างไรบ้าง และสอดคล้องกับความมีจิตสำนึกสาธารณะอย่างไรบ้าง และผลที่เขาปฏิบัติเป็นเช่นไรบ้าง
7. ครูให้นักเรียนทำแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
8. ครูถามความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในครั้งนี้และชมเชยนักเรียนที่สนใจ และตั้งใจทำกิจกรรมและเสนอแนะให้พัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วและให้ปรับปรุงส่วนที่บกพร่องในโอกาสต่อไป

3. ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันเสนอแนวคิดที่จะพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ
3. ครูสรุปว่า จิตสำนึกสาธารณะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เกิดภูมิคุ้มกันที่ดี และเป็นการเสริมสร้างคุณภาพของชีวิตที่ดี บนพื้นฐานของการตั้งใจดีและเจตนาดี และเป็นกำลังในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูนัดหมายนักเรียนเพื่อจะตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตามผลอีกครั้ง หลังจากกิจกรรมนี้แล้วอีกสองสัปดาห์

สื่อประกอบกิจกรรม

1. Video YouTube จีส์ซ่า _จิตสำนึกสาธารณะผู้นำรัก ประมาณ 6.35 นาที

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ (Posttest)

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปรายร่วมกัน และการสรุป
3. การตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

ภาคผนวก จ

บันทึกขออนุญาตจัดกิจกรรมแนะแนว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนแสนสุข ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ที่..... วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตจัดกิจกรรมแนะแนว

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนแสนสุข

ด้วย ข้าพเจ้านางสาวสุนทรี ผาตินาวิน ข้าราชการครู ตำแหน่ง ครู คศ.๑ โรงเรียนแสนสุข ได้จัดทำวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา ๒๕๕๔ เพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรม ส่งผลให้นักเรียนเห็นความสำคัญและตระหนักรู้ถึงจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองและจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม เห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวม และสังคม มีความสำนึกยึดมั่นคุณธรรม ใฝ่อย่างถูกต้องเหมาะสม มีภูมิคุ้มกันชีวิต บนพื้นฐานของการตั้งใจดี และเจตนาดี เป็นกำลังในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ข้าพเจ้าขออนุญาตดำเนินการโดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม) จำนวน ๗๐ คน ในคาบพบครูที่ปรึกษาการอ่าน ของวันจันทร์ และวันอังคาร พร้อมวิทยากรร่วมจำนวน ๒ ท่าน ได้แก่ ครูพิศมัย สุภาวรรณ และครูจงรัก ไกรสังข์ สำหรับการดำเนินกิจกรรมการวิจัย ในตารางการดำเนินการทดลอง ตามเอกสารที่แนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน)

ตำแหน่ง ครู คศ. ๑

ความเห็นของผู้ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ทพ. 11/๐1 0๓๖๓๓ ๓๓๖๓๓

ลงชื่อ.....

(นายสุพัฒน์ จิรัสคามิน)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนแสนสุข

ตารางการดำเนินการทดลอง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อกิจกรรม กลุ่มทดลอง	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม	ชื่อกิจกรรม กลุ่มควบคุม	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม
1	11 มกราคม 2559	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	ครูสุนทรี	ปฐมนิเทศ “รักแรกพบ”	ครูจงรัก
2	12 มกราคม 2559	เพียงพออย่าง พอเพียง	ครูพิศมัย	ประหยัด พอประมาณ	ครูสุนทรี
3	18 มกราคม 2559	คุณค่าของเวลา	ครูสุนทรี	เวลาเป็นของมีค่า	ครูจงรัก
4	19 มกราคม 2559	โตไปไม่โกง	ครูพิศมัย	ความซื่อสัตย์	ครูสุนทรี
5	25 มกราคม 2559	โรงเรียนสวย ด้วยมือเรา	ครูพิศมัย	โรงเรียนของเรา น่าอยู่	ครูสุนทรี
6	26 มกราคม 2559	ร่วมแรง ร่วมใจ	ครูสุนทรี	ร่วมมือ ร่วมใจ	ครูจงรัก
7	1 กุมภาพันธ์ 2559	เพื่อน ช่วย เพื่อน	ครูพิศมัย	น้ำเอ๋ย...น้ำใจ	ครูสุนทรี
8	2 กุมภาพันธ์ 2559	รักษ์บางแสน	ครูสุนทรี	บางแสนสะอาด ด้วยมือคุณ	ครูจงรัก
9	8 กุมภาพันธ์ 2559	ร่วมด้วย ช่วยกัน	ครูสุนทรี	ร่วมจิต ร่วมใจ	ครูจงรัก
10	9 กุมภาพันธ์ 2559	อีไร...อาสา	ครูพิศมัย	อาสาช่วยเหลือ	ครูสุนทรี
11	15 กุมภาพันธ์ 2559	รักเรา รักย์โลก	ครูสุนทรี	ต้นไม้ชีวิต	ครูจงรัก
12	16 กุมภาพันธ์ 2559	ปัจฉิมนิเทศ “จีตซ่า...จิตสำนึก สาธารณะ”	ครูสุนทรี	ปัจฉิมนิเทศ “จีตซ่า...จิตสำนึก สาธารณะ”	ครูจงรัก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุนทรี ผาตินาวิน
วัน เดือน ปีเกิด	11 เมษายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พ.ศ. 2548 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2552
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	ครู ค.ศ.1

